

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 6/XIX, junij 2026

SPROŠČENO V POLETJE

Želimo vam navdihujoče poletje, polno pristnih odnosov in časa, da prisluhnete sebi in drugim, predvsem pa naravi.

IRDO Intervjuji:

- **Gaja Breclj**, Umanotera
- **mag. Barbara Žgajner**, Center za pomoč na domu Maribor
- **Gašper Nitaljevski**, Konkvistador
- **Mateja Koren**, Zavod SoundGarden
- **mag. Lilijana Madjar**, RRA LUR
- **Kaja Rukav**, Naj prostovoljka leta 2025

Moja podjetniška pot

- **Aleksandra Bohorč**, Abundia

Slovenska mreža managerjev za trajnostnost in še veliko več ...

Bodite seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in tako prispevajte k trajnostnemu razvoju. Sodelujte z nami! IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti si prizadeva povezati ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (posameznike, podjetja, vlado, civilno družbo, mlade ...) in trajnostnega razvoja. Izvaja skupne aktivnosti in kampanje za osveščenost širše družbe o potrebah po in o pomenu družbene odgovornosti in trajnostnosti v Sloveniji in globalno. S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami. IRDO je prostovoljska in raziskovalna organizacija ter organizacija v javnem interesu na področju dela z mladimi ter nacionalna partnerska organizacija CSR Europe za Slovenijo.

Vabimo vas, da postanete naši člani (če to še niste) in da namenite 1 % dohodnine v podporo našemu delu z mladimi v javnem interesu. Več: www.irdo.si. Srčna hvala.

Izdajatelj:

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
Cesta 13. julija 65a, SI-1261 Ljubljana-Dobrunje, Slovenija
E-pošta: info@irdo.si // www.irdo.si
Telefon: + 386 (0)31 344 883
Spletna mesta: www.irdo.si, www.horus.si, www.adrastos.si,
www.model-m.si

Uredništvo:

Glavna urednica: Nomi Hrast, mag. posl. in ekon. ved
Namestnik glavne urednice: zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej
Odgovorna urednica: mag. Anita Hrast
Novinarji: člani Inštituta IRDO, Monika Rajšp, Nomi Hrast, mag., Kaja Bračić, Anita Marinko, mag., Marko Lavrenčič, mag., in drugi
Kontakt: novice@irdo.si
Naklada: elektronska oblika novic
Foto: IRDO, Nomi Hrast, Canva, Unsplash, sogovorniki
Fotografija na naslovnici: Unsplash
Fotografije v reviji: Unsplash, Canva

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in/ali angleškem jeziku. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Revija IRDO Mozaik je v letu 2015 prerasla meje članstva, zato je namenjena članom inštituta IRDO, simpatizerjem, podpornim partnerjem, mladim ter poslovni in splošni javnosti.

Vsebine

- 5 IRDO intervjuji:
 - Gaja Brecelj, Umanotera
 - mag. Barbara Žgajner, Center za pomoč na domu Maribor
 - Gašper Nitraljevski, Konkvistador
 - Mateja Koren, Zavod SoundGarden
 - mag. Lilijana Madjar, RRA LUR
 - Kaja Rukav, Naj prostovoljka leta 2025
- 54 Moja podjetniška pot:
 - Aleksandra Bohorč, Abundia
- 60 Sklepi 21. IRDO mednarodne konference 2026
- 63 S konceptualnim okvirom integralnih svetov do Integralne zelene Slovenije® in Evrope: 10 let od izida knjige Integral Green Slovenia
- 68 Podelili nove IRDO certifikate in Slovenska mreža managerjev za trajnostnost
- 73 Postanite pomemben del trajnostne preobrazbe: Pridobite certifikat »Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj«
- 75 IRDO izobraževanja
- 78 DOP v Sloveniji
- 83 CSR Europe
- 85 Razpisi, priložnosti, seminarji, konference
- 87 Lahko gozdna demokracija spremeni svet?

V skladu z odločbo št. G1510-6/20153 z dne 23. 2. 2016, ki jo je izdalo Ministrstvo RS za kulturo, je e-revija IRDO Mozaik, prve slovenske družbeno odgovorne novice, vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 2014. Serijska publikacija z naslovom "IRDO Mozaik" ima dodeljeno mednarodno standardno serijsko številko ISSN 2712-5629.

“Eden izmed najbolj iskrenih načinov izražanja spoštovanja je, ko dejansko poslušáš, kaj ti pripoveduje sogovornik.”

(Bryant H. McGill)

S to mislijo vas pospremim v novo, predpoletno številko revije IRDO mozaik. V svetu, ki ga prepogosto zaznamujejo hitrost, hrup in nenehno hitenje mimo bistva, je resnično poslušanje postalo dragoceno in skorajda revolucionarno dejanje. Ni zgolj vljudnostna gesta, temveč temelj vsakega pristnega odnosa in ključni gradnik osebne ter družbene odgovornosti, ki jo v naši reviji tako vztrajno negujemo in raziskujemo.

V pričujoči številki smo pred vas postavili izjemne posameznike z zelo različnih področij – od regijskega razvoja, humanitarnega dela in prihodnosti poslovnih sistemov do boja proti podnebnim spremembam ter osebne rasti. Zbrali smo intervjuje, ki ne ponujajo le površnih rešitev, temveč zahtevajo vašo pozornost in prisotnost. Naši sogovorniki so z nami delili svoja najgloblja spoznanja, strokovne izkušnje, dileme in vizije. Pokazali so nam, da za vsakim sistemskim premikom ali uspešnim projektom stoji predvsem človek.

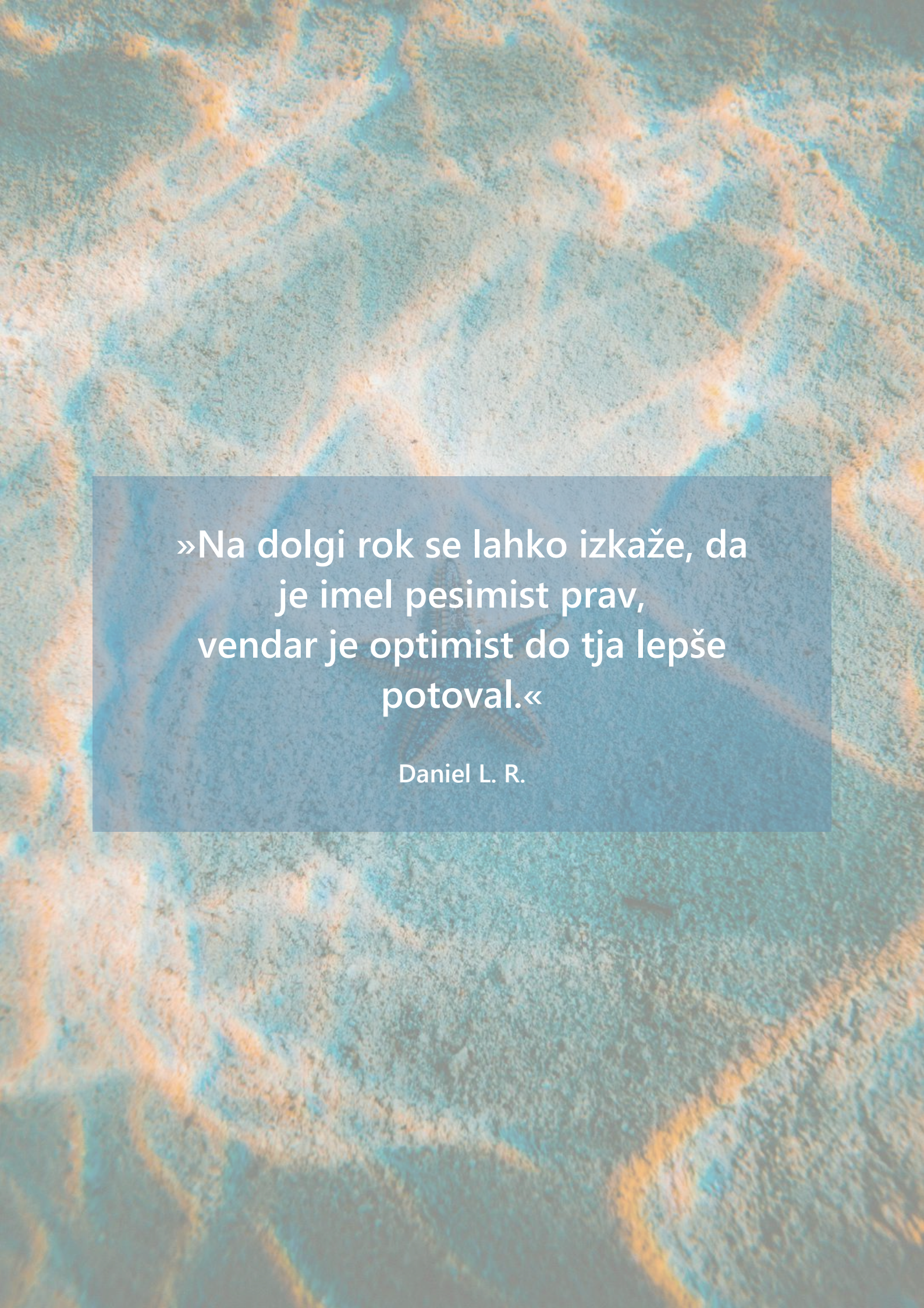
Moja iskrena želja je, da si to poletje vzamete čas in njihovim besedam resnično prisluhnete. Da se poglobite v njihove misli z odprtim umom, preučite njihove poglede in dovolite, da vas naučijo nečesa novega. Naj prebiranje teh strani ne bo le iskanje informacij, temveč prostor srečanja dveh svetov – njihovega in vašega.

A naj se umetnost poslušanja ne konča pri zadnji strani te revije. Naj bo to poletje čas, ko boste z enako mero iskrenosti in spoštovanja prisluhnili tudi naravi, sebi in ljudem okoli vas. Svojim bližnjim, sodelavcem, morda celo tistim, s katerimi se običajno ne strinjate. Kajti vsak človek nosi zgodbo, ki si zasluži biti slišana. Ko drugemu ponudimo svoj čas in ne deljeno pozornost, ne gradimo le boljših odnosov, temveč neposredno soustvarjamo bolj povezano, sočutno in odgovorno družbo.

Želim vam mirno, navdihujoče in sprostitve polno poletje. Hvala, da berete to revijo, naslednja izide konec septembra!

Nomi Hrast, mag.,
glavna urednica revije IRDO Mozaik

The background is an abstract, textured surface with a mix of blue, teal, and orange-brown hues, resembling a marbled or stone-like pattern. A semi-transparent dark blue rectangular box is centered on the page, containing white text.

»Na dolgi rok se lahko izkaže, da
je imel pesimist prav,
vendar je optimist do tja lepše
potoval.«

Daniel L. R.

Gaja Brecelj: 30 let Umanotere - Od optimizma trajnostnega razvoja do neizprosnega boja za golo preživetje narave in družbe

Novinarka: mag. Anita Hrast

V času, ko postaja uničevanje okolja eksistencialna grožnja, nevladne organizacije ostajajo ključen branik pred družbenim razkrojem. Gaja Brecelj, direktorica Umanotere, pojasnjuje, zakaj individualno kopičenje dobrin ne prinaša varnosti in zakaj lahko trajnostno družbo dosežemo le z resnično pravičnim prehodom, ki bo zaščitil naravo, prihodnje generacije in najranljivejše posameznike.

Gaja Brecelj, ste direktorica Umanotere, ki praznuje 30 let obstoja. Za ta visok jubilej vam iskreno čestitamo. Ali se lahko najprej vi kot Gaja na kratko predstavite?

Hvala lepa. Ja, 30 let res ni malo, sploh pa ne za okoljsko nevladno neprofitno organizacijo. Na tem področju smo med najstarejšimi v Sloveniji, saj so se v glavnem takšne organizacije začele vzpostavljati šele več let po osamosvojitvi. Sama sem pri Umanoteri že več kot 20 let, od tega 11 let direktorica. Poleg upravljanja organizacije so moja področja delovanja v zadnjih letih predvsem podnebne spremembe, trajnostne prakse in politike, trajnostni dogodki in zelena pisarna, trajnostna oskrba s hrano, razvoj nevladnega sektorja. Zagovarjam mnenje, da so ključne sistemske spremembe, obenem pa se tudi sama čim bolj držim načela »Delaj, kar govoriš«.

Gaja Brecelj

Umanotera že tri desetletja deluje kot slovenska fundacija za trajnostni razvoj. Kako se je v teh 30-tih letih spremenilo razumevanje trajnostnosti v slovenski družbi in kje vidite največji zgodovinski premik vaše organizacije?

Čeprav ima trajnostnost v Sloveniji dolgo zgodovino – njene korenine segajo v več kot dvestoletno tradicijo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi – se je celovit koncept trajnostnega razvoja v naši družbi pospešeno razvijal in uveljavljal šele v zadnjih tridesetih letih, za kar si je vse od svoje ustanovitve prizadevala tudi Umanotera. Leta 1995 je v njeni koordinaciji skupina nevladnih organizacij pripravila prispevek k nacionalni strategiji trajnostnega razvoja: Agendo 21 za Slovenijo. Ta dokument je predstavil vizijo družbe, ki kot samouravnajoči sistem živi v ravnovesju z naravo, ne da bi pri tem žrtvovala kakovost življenja.

Danes, 30 let pozneje, in desetletje po sprejetju Pariškega podnebnege sporazuma ter Ciljev trajnostnega razvoja Organizacije Združenih narodov, se je pojem trajnostnega razvoja v naši družbi ne le uveljavil, temveč se je tudi poglobil in preoblikoval. Z zaskrbljenostjo spremljamo zaostrovanje podnebne in številnih drugih družbenih kriz, zato na Umanoteri poudarjamo, da lahko trajnostno družbo dosežemo le z resnično pravičnim prehodom k bolj okoljsko vzdržni, solidarni in demokratični družbi, ki odpravlja temeljne vzroke za naraščajoče družbene neenakosti in vsakomur omogoča uživanje koristi zelenega prehoda. Trajnostna družba danes pomeni zagotavljanje dobrega življenja za vse – znotraj nosilne sposobnosti planeta.

Pred 30 leti, ob ustanovitvi Umanotere, je v družbi prevladoval optimizem in prepričanje, da je sprememba mogoča – da bomo, če bomo sledili znanosti, usmerjali razvoj v okvirih planetarnih meja. A do tega ni prišlo. Zato danes v civilni družbi – še posebej na področju okolja – ostajamo ključen branik pred okoljskim in družbenim razkrojem. Smo glas tistih, ki se ne morejo braniti sami – narave, bodočih generacij in deprivilegiranih. Naša naloga ostaja enaka kot pred tremi desetletji: zagovarjati okoljsko vzdržnost, pravičnost in prihodnost v družbi blaginje za vse.

V času od Agende 21 za Slovenijo se je svet okrog nas močno spremenil. Spremenil se je jezik, s katerim govorimo o okolju in o podnebnih spremembah, spremenili so se politični in družbeni konteksti in spremenili so se tudi načini, s katerimi si prizadevamo za pravičnejšo in bolj trajnostno prihodnost.

Tudi Umanotera se je v tem času spreminjala, menjala ekipo, taktike, orodja. A nekaj je ostalo enako – naše poslanstvo zavzemati se za trajnostni razvoj. In naš ključni strateški fokus, ki je naslavljanje podnebno-biodiverzitetne krize.

Kaj so ključne aktivnosti Umanotere in po čem vas v slovenskem in mednarodnem prostoru najbolj poznamo? Na katere projekte ali dosežke Umanotere v zadnjih 30-tih letih ste osebno najbolj ponosni, kateri so pustili trajen pečat v slovenskem prostoru?

Umanotera si prizadeva za sistemske spremembe, zato večinoma izvajamo zagovorniške aktivnosti. V tem kontekstu se nam zdi ključno povezovanje. Že več kot 15 let koordiniramo mrežo nevladnih organizacij za trajnostni razvoj – Plan B za Slovenijo. Povezujemo se v kampanjah, kot so referendum za vodo, proti JEK2, pa v iniciativi Glas ljudstva. A ne želimo zgolj opozarjati na to, kaj je narobe, pač pa si ves čas prizadevamo soustvarjati trajnostno družbo s tem, da pripravljamo alternativne razvojne vizije in v družbo lansiramo nove koncepte, kot so bili na primer ogljični odtis, pravična trgovina 3Muhe, družbeno odgovorna darila Krilca, spletna skupnost za aktivno državljanstvo Tretji člen, trajnostni dogodki Čista zmaga, podnebnju prijaznejša prehrana Podnebni meni, koncept zelene pisarne itd. Umanotera je prva v Sloveniji razgalila okolju škodljive subvencije, ki jih naša država namenja sektorjem energetike, transporta in kmetijstva in z akcijo Leto brez leta opozorila na vpliv letalskih prevozov na podnebje. Da pa bi ustvarili trajnostnemu razvoju naklonjeno družbeno klimo, dognanja okoljske znanosti prevajamo v razumljiva

sporočila in jasne zahteve do odločevalcev, ozaveščamo in izvajamo raznolika usposabljanja. V 30-tih letih delovanja Umanotere smo izvedli več kot 170 projektov, več kot 1.000 najrazličnejših dogodkov, analiz, publikacij in usposabljanj, imeli 16 članov uprave in 43 zaposlenih ter še veliko več partnerjev, sodelavcev, prostovoljcev in podpornikov, ki so skozi leta predstavljali naš nenehni veter v jadra.

Ko se ozrete nazaj na prehojeno pot, kateri so bili največji sistemski ali miselni odpori, s katerimi ste se soočali pri uvajanju trajnostnih praks, in kako ste jih preseglji?

Pogosto slišimo tisoč razlogov, zakaj se česa naj ne bi dalo, manj pa odgovorov na to, kako bi se vendarle lahko dalo in ob tem ne uničilo okolja, ki je predpogoj za preživetje. Posamezniki, pa tudi skupnosti so že tako ponotranjili diskurz, da je nemogoče spremeniti naše netrajnostne sisteme in da gre za odločitev med razvojem in ohranjenim okoljem. A to je lažna dilema. Napredna, trajnostna družba je tista, ki ohranjeno okolje vzame prav za svoje bistvo.

Večkrat poudarjate, da potrebujemo velike, sistemske spremembe, ne le kozmetičnih popravkov. Kako ocenjujete trenutne politike Slovenije na področju blaženja podnebnih sprememb?

Res je. Majhni koraki nas v tej situaciji ne bodo rešili pred uničujočimi posledicami podnebne krize. Slovenija je na papirju nemalokrat zgledna, ko pa pride do izvedbe, se stvari ustavijo. Okoljska politika je preveč razdrobljena in podrejena interesom kapitala. Pogrešamo večjo ambicioznost pri doseganju podnebnih ciljev in hitrejšo sprejemanje

zakonodaje, ki bi dejansko omejila škodljive prakse. Politika bi morala biti tista, ki vodi prehod, ne pa tista, ki nenehno išče izgovore za zamude. Ali pa se ustraši, kaj bodo rekli nasprotniki. Ker s tem dejansko zmanjšuje možnost dostojnega življenja za ljudi in nikomur zares ne dela usluge – oz. dela kratkoročno uslugo samo peščici, ki imajo koristi od statusa quo.

Za prehod v trajnostno družbo potrebujemo hitro in korenito zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Največji slovenski okoljski "greh" je promet. Smo tranzitna država, hkrati pa smo močno odvisni od osebnih avtomobilov zaradi slabe železniške infrastrukture in sploh slabo delujočega javnega potniškega prometa. Potem je tukaj energetika – kjer potrebujemo hiter in pravičen prehod stran od fosilnih goriv. Sledi kmetijstvo, ki je vir dobre desetine nacionalnih izpustov toplogrednih plinov. Ključen je poudarek, da čas podnebne krize ni čas za valjenje krivde in prelaganje odgovornosti na druge sektorje, ampak da je potrebno hitro in močno zmanjšanje izpustov v vseh sektorjih hkrati.

Zakaj je to tako nujno? Zato, ker bodo podnebne spremembe v Sloveniji vedno hujše. Umanotera je nedavno praznovala svoj 30 rojstni dan. In če smo še pred 30 leti v Ljubljani imeli 15 vročih dni na leto, jih imamo danes že 40. Samo v zadnjih nekaj letih smo imeli tri katastrofalne suše, ki so povzročile ogromno škodo v kmetijstvu. Pred nekaj leti smo z grozo opazovali največji požar v naravnem okolju v zgodovini Slovenije. In vsi se še spomnimo katastrofalnih poplav pred slabimi tremi leti, ki so bile razglašene za najhujšo naravno nesrečo v zgodovini naše države.

V prihodnosti bodo po projekcijah strokovnjakov z Agencije RS za okolje ekstremne padavine, ki povzročajo poplave, vedno bolj pogoste. Vedno več bo tudi vročinskih valov – po t.i. pesimističnem scenariju bo do konca stoletja v nižinskih delih Slovenije letno tudi do 90 vročih dni s temperaturo nad 30 °C (to je takorekoč 3-mesečni vročinski val v kosu). Več bo tudi tropskih noči, ko se temperatura ponoči ne spusti pod 20 °C. Visoke temperature predstavljajo izjemne obremenitve, sploh za ranljive skupine. In vemo, da so v Evropi največji "ubijalci" iz naslova posledic podnebnih sprememb prav vročinski valovi. Gladina morja se bo dvignila. Na številnih območjih se bodo poslabšale razmere za kmetijstvo, trajno se bo zmanjšala zanesljivost preskrbe s hrano in vodo, ogroženi bosta varnost ljudi ter premoženja.

Slovenija se segreva dvakrat hitreje od svetovnega povprečja. Kar pomeni, da bo tudi v najbolj optimističnem scenariju, če bodo vse države dosegle cilje za zmanjšanje emisij TGP, do konca stoletja vsako desetletje toplejše od prejšnjega. In prav Slovenija je med vsemi članicami EU v 40 letih v % BDP pretrpela največjo ekonomsko škodo v nesrečah, povezanih s podnebjem.

Jaz res ne razumem, kako tega ne razumejo tisti, ki so na poziciji moči.

Kako v luči novih ekonomskih modelov spodbuditi mlade, da bodo razvijali trajnostne poslovne ideje, ki v ospredje ne postavljajo zgolj dobička, ampak blaginjo ljudi in planeta?

Vedno več mladih se zaveda, da brez stabilnega podnebnja in zdravih ekosistemov nobena količina

individualnega bogastva ne more zagotoviti varnosti. Prav individualizem in neskončno kopičenje dobrin sta privedla do krize, v kateri smo. Prava kakovost življenja se skriva v dostopnih javnih storitvah, čistem zraku, pitni vodi, zdravih tleh, kjer si bomo lahko pridelali zdravo hrano in pa solidarnosti. Ko se naravni sistemi porušijo, bogastvo posameznika ne nudi zaščite pred poplavami ali sušo.

Kot poudarjate, so čista voda, čist zrak in možnost pridelave hrane naši ključni viri za preživetje. Kako lahko Slovenija dolgoročno zavaruje te vire pred vplivi podnebnih sprememb in geopolitičnih pritiskov?

Podnebna kriza se stopnjuje, Slovenija pa je med evropskimi državami z največ škoda zaradi ekstremnih vremenskih pojavov. Ta večplastna kriza mnoga slovenska gospodinjstva že potiska v finančno in prevozno negotovost, medtem ko globalne razmere povzročajo resne motnje pri oskrbi s surovinami, od katerih je odvisna naša pridelava hrane. Energetska kriza, visoka stopnja uvozne odvisnosti ter zaostrovanje podnebnih ekstremov zopet dokazujejo nujnost ukrepanja skladno z znanstvenimi dognanji. Skrajni čas je za opustitev fosilnih goriv in gradnjo trajnostnih ter dostopnih prehranskih in prevoznih sistemov, s katerimi si bomo zagotovili večjo prehransko varnost, razogljičenje prometa in pravičen zeleni prehod.

Vodenje nevladne organizacije na področju okoljevarstva zahteva ogromno energije. Kaj vas osebno po vseh teh letih še naprej motivira in navdihuje, da vztrajate pri zahtevah po korenitih družbenih spremembah?

Res je. Za premike v družbi je potrebno ogromno volje in časa, saj dela na tem

področju žal nikoli ne zmanjka. Ob vsem zavedanju, kam gre naš svet, se pogosto vprašam, »kaj mi je tega treba«. A apatija ni bila nikoli moja izbira, ker to samo pomeni, da prihodnost prepustimo drugim, pogosto tistim, ki v naravi vidijo le vir za neskončno izkoriščanje za lastne koristi.

Afriški pregovor pravi: 'Če moraš potovati hitro, pojdi sam. Če moraš potovati daleč, pojdi skupaj.' V primeru krize zaradi nevzdržnega uničevanja okolja moramo iti tako daleč kot hitro, zato moramo to pot opraviti hkrati vsak sam in vsi skupaj. Če kdaj, je ravno zdaj ključno, da postanemo in ostanemo aktivni, glasni, povezani in še naprej neomajno zahtevamo sistemske spremembe. Le tako lahko namreč zagotovimo, da vizija okoljsko vzdržne in socialno pravične Slovenije varno preživi vsakršno politično neurje.

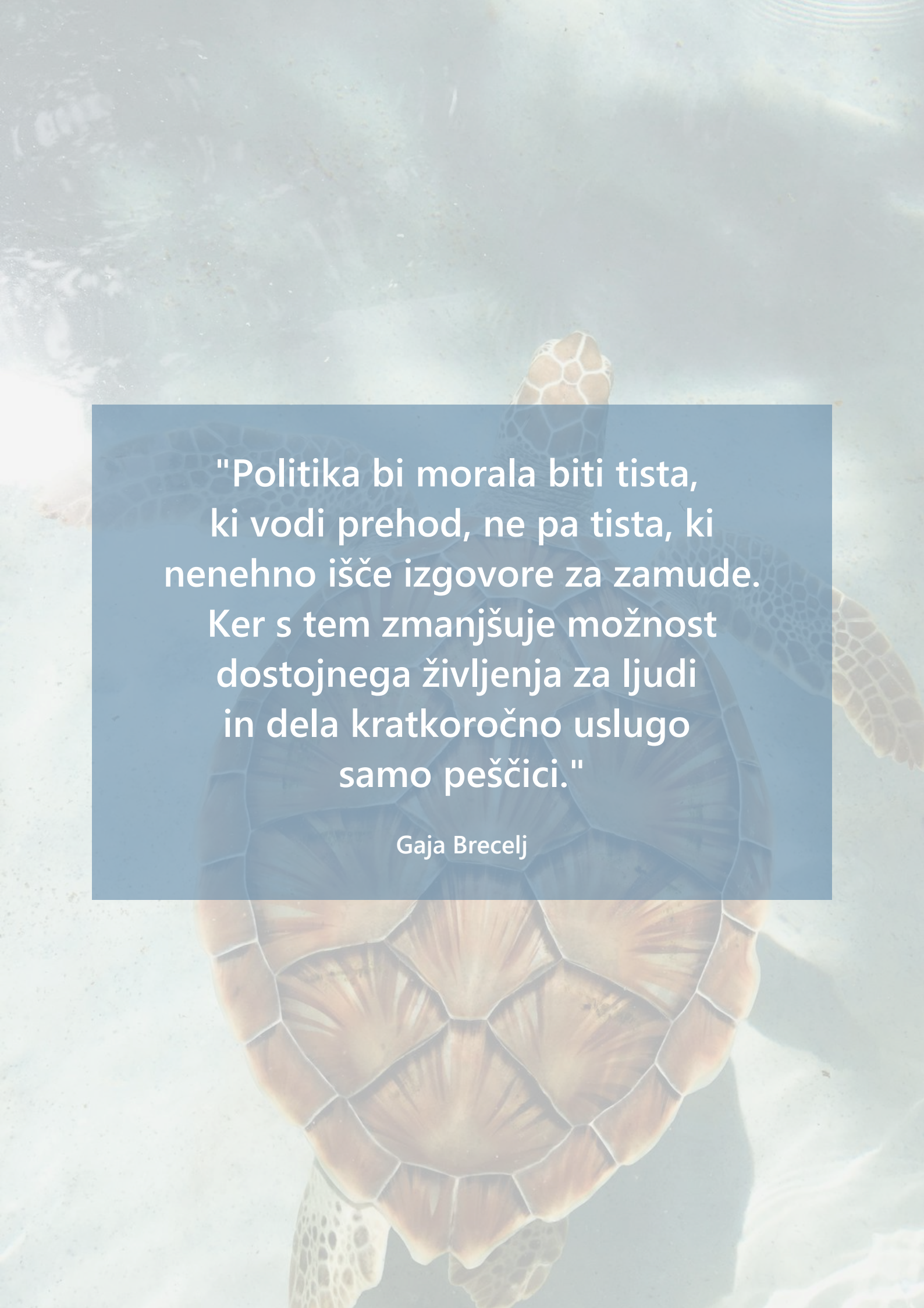
Kje vas bralci najdejo, če bi želeli sodelovati z vami?

Toplo vabljeni na [FB Umanotere](#) in na www.umanotera.org, kjer se lahko naročite tudi na mesečni novičnik, ter si ustvarite boljši vpogled v dogajanje na področju trajnostnega razvoja doma in po svetu.

Iskrena hvala za vaš čas in odgovore. Čestitke ob 30. jubileju Umanotere!

UMANOTERA
 Že 30 let soustvarjamo trajnostno družbo.

An underwater photograph of a sea turtle swimming over a sandy seabed. The turtle's head and front flippers are visible at the top, and its large, patterned shell dominates the center and bottom of the frame. The water is clear and blue, with some light rays visible. A semi-transparent blue rectangular box is overlaid on the center of the image, containing white text.

"Politika bi morala biti tista,
ki vodi prehod, ne pa tista, ki
nenehno išče izgovore za zamude.
Ker s tem zmanjšuje možnost
dostojnega življenja za ljudi
in dela kratkoročno uslugo
samo peščici."

Gaja Breclj

mag. Barbara Žgajner: Trajnostnost in družbena odgovornost v javni mreži pomoči na domu

Novinarka: mag. Anita Hrast

Javni zavod Center za pomoč na domu Maribor pod vodstvom mag. Barbare Žgajner dokazuje, da družbena odgovornost in trajnostnost nista zgolj teoretična koncepta, temveč ključna gradnika vsakodnevne oskrbe. Skozi napredne programe za zaposlene, optimizacijo trajnostne mobilnosti in neomajno zavezanost k spoštovanju človekovega dostojanstva, zavod postavlja nove standarde v socialnem varstvu, kjer vsaka storitev preraste v pristen medčloveški odnos.

mag. Barbara Žgajner

Kako v javnem zavodu Center za pomoč na domu Maribor integrirate koncept družbene odgovornosti in trajnostnosti v vsakodnevno oskrbo najbolj ranljivih skupin?

V našem zavodu družbena odgovornost ni dodatek – je način delovanja. V vsakodnevno oskrbo jo vgrajujemo skozi spoštovanje dostojanstva, skozi strokovnost, transparentnost in soodgovornost. Postavili smo vrednote kot okvir, znotraj katerega gradimo varno okolje, prostor, kjer je lahko človek takšen, kot je – z močmi in z napakami, s čustvi. To ni "mehka" stvar. To je osnovna infrastruktura ustvarjalnosti, poguma in rasti. Rada poudarim, da se vse začne in konča pri in z odnosom. To je naša identiteta. In odgovornost vseh. Ko so pravila jasna, ko vemo, in ko vedo tudi naši uporabniki,

kaj lahko pričakujejo, smo dosti bolj mirni in to povečuje tudi občutek varnosti. V dobi digitalizacije je težko razumeti, da ljudje potrebujemo bližino drug drugega, dotik, in prijazno besedo »v živo«. Na terenu se hitro pokaže, da strokovnost ni samo znanje, ampak tudi sposobnost, da vidiš človeka pred seboj. Ko vstopiš v dom uporabnika, izginejo vsi predsodki, vsi hrupi vsakdanjika. Ostane samo človek, ki potrebuje tvojo pomoč. To je tisto, kar dvigne kakovost oskrbe nad raven storitev in jo spremeni v odnos. In to je naša družbena odgovornost. Poleg certifikata Družbeno odgovoren delodajalec smo z letošnjim junijem izpolnili vse pogoje standarda ISO 9001, kar potrjuje, da trajnostno in odgovorno ravnanje ni le vrednota, temveč sistemsko urejen proces. Trajnostnost udejanjamo tudi skozi racionalno logistiko, digitalizacijo postopkov, zmanjševanje

administrativnih bremen ter z razvojem programov, ki krepijo samostojnost uporabnikov in s tem zmanjšujejo potrebo po intenzivnejših oblikah institucionalne oskrbe.

Vaš osebni moto je »Ni dovolj, da nekaj naredimo – pomembno je, kako to storimo.« Kako se ta naravnost odraža v odnosu do uporabnikov?

Ta moto je temelj naše identitete in profesionalne etike. V praksi pomeni, da vsako storitev opravimo z občutkom za človeka, ne le z občutkom za nalogo.

Ne vodijo nas zgolj postopki, temveč vrednote – dostojanstvo, sočutje, spoštovanje in etičnost delovanja.

Naše delo presega tehnično pomoč. Vsak obisk je odnos, ne opravilo. Poslušamo, opazimo spremembe, spoštujemo zasebnost, razumemo strahove, sprejmemo ranljivost in se prilagodimo individualnosti vsakega uporabnika.

Vrednote ne zapisujemo le v dokumente – živimo jih v vsakem stiku, v vsakem pogovoru, v vsakem trenutku, ko stopimo skozi vrata uporabnikovega doma. To je razlika med storitvijo in skrbjo. Med nalogo in odnosom. Med tem, da nekaj naredimo – in tem, da to naredimo čim bolj kakovostno in prav.

Kako Center zmanjšuje svoj okoljski odtis, zlasti pri logistiki vsakodnevnih prevozov?

Zavedamo se, da je logistika eden največjih okoljskih izzivov v našem delu, zato sistematično zmanjšujemo svoj okoljski odtis in uvajamo rešitve, ki so prijazne tako do uporabnikov kot do okolja. Naš pristop temelji na postopnem uvajanju trajnostni mobilnosti, digitalizaciji

in odgovornem upravljanju virov.

Pri logistiki vsakodnevnih prevozov uvajamo več ključnih ukrepov: optimizirane terenske poti, digitalno načrtovanje urnikov, ki omogoča učinkovitejše razporejanje dela, postopno prehajanje na vozila z nižjim okoljskim odtisom, vključno z vozili na alternativne pogone, spodbujanje hoje in kolesa, kadar je to mogoče in varno, zmanjševanje papirne porabe z digitalizacijo dokumentacije, evidenc in komunikacije.

Trajnostna naravnost pa ni omejena le na logistiko – je del naše identitete. Zavezani smo načelom družbene odgovornosti, kar potrjuje certifikat Družbeno odgovoren delodajalec – napredni nivo 2, v okviru katerega izvajamo ukrepe za okoljsko, socialno in upravljavsko odgovornost.

Pomemben del naše trajnostne usmeritve predstavlja tudi Večgeneracijski center VGC+ Srce Štajerske, kjer razvijamo projekte ponovne uporabe, zmanjševanja odpadkov, okoljske ozaveščenosti in medgeneracijskega prenosa znanja. Programi, kot je Kotiček ponovne uporabe, spodbujajo krožno gospodarstvo, ustvarjalno predelavo materialov in odgovoren odnos do okolja. Našo trajnostno naravnost dodatno krepí tudi standard kakovosti ISO 9001:2015, ki nas zavezuje k učinkovitemu upravljanju procesov, racionalni rabi virov in kulturi nenehnih izboljšav. S tem zagotavljamo, da so okoljski vidiki vključeni v vse ravni našega delovanja – od načrtovanja logistike do vsakodnevnih odločitev na terenu. Trajnostno delovanje je del naše dolgoročne vizije in eden od razlogov, da smo prepoznani kot organizacija, ki razmišlja odgovorno in celostno.

Kako skrbite za psihofizično zdravje zaposlenih in preprečevanje izgorelosti?

Zaposleni so »srce in motor« zavoda. V socialnem varstvu je kakovost storitev neposredno odvisna od ljudi, ki jih izvajajo, zato je skrb za zaposlene ena naših najvišjih strateških prioritet. Prav iz tega razmisleka je nastal naš interni program ProAkt, ki je postal prepoznaven na nacionalni ravni in prejel nagrado za najboljši program s področja zdravja na delovnem mestu v letih 2020–2022. ProAkt ni le projekt – je kultura, ki jo živimo. V njem sodelujemo vsi zaposleni, z idejami, podporo, znanjem, pomočjo drug drugemu. Sistematično razvijamo ukrepe, ki krepijo dobrobit in profesionalno rast sodelavcev: strokovna izobraževanja, psihološko podporo in redne supervizije, programe za krepitev telesnega in duševnega zdravja, ki so del nagrajenega ProAkt-a, varno, spoštljivo in stabilno delovno okolje, kulturo medsebojne podpore, ki jo gradimo zavestno in sistematično, spoštovanje delovnega časa in počitka, ker vemo, da je regeneracija nujna za kakovostno delo na terenu.

Družbeno odgovoren odnos do zaposlenih je temelj naše organizacijske kulture. Ni dodatek, ni trend, je način vodenja in odločanja. Nenazadnje je zaveza, da ljudi postavimo v središče, ker so oni tisti, ki vsak dan nosijo največjo odgovornost, skrb za druge.

ProAkt je dokaz, da verjamemo v svoje ljudi. In da se ta vera vrača v obliki predanosti, strokovnosti in izjemne kakovosti storitev, ki jih vsak dan nudimo našim uporabnikom. To je naša največja moč in največja odgovornost.

Kateri koraki so pripeljali do znaka strokovne odličnosti in drugih nagrad?

Do znaka strokovne odličnosti in drugih priznanj nas niso pripeljali posamezni ukrepi, temveč kultura, ki jo gradimo že več kot dve desetletji. To je kultura odgovornosti, srčnosti, strokovnosti in medsebojnega zaupanja. Pri nas nagrade niso cilj, ampak posledica načina, kako delamo – in predvsem, kako ravnamo drug z drugim in z našimi uporabniki ter ostalimi deležniki.

S postavitvijo vrednot smo začeli graditi našo identiteto. Danes imamo jasno vizijo, ki nas vodi k temu, da želimo biti več kot izvajalec storitev – želimo biti skupnost, ki daje ljudem varnost in dostojanstvo. Razvijamo kulturo sodelovanja in odgovornosti, kjer vsak zaposleni ve, da je njegov prispevek pomemben. Z uporabniki, svojci, lokalno skupnostjo in ostalimi deležniki imamo odprt odnos, ki nam omogoča, da storitve razvijamo skupaj z ljudmi, ne mimo njih. Profesionalizacija procesov je omogočila preglednost, odgovornost in visoko raven kakovosti, stalno vlaganje v znanje pa nas nagradi v strokovnosti in osebni rasti. Radi imamo tudi inovativne projekte, ki presegajo zakonski minimum in dokazujejo, da nas vodi srčnost, ne birokracija.

Če bi morala izpostaviti en razlog za prejem priznanja strokovne odličnosti, bi rekla odnos – do dela, do uporabnikov in do zaposlenih, To je odnos, ki temelji na spoštovanju, etičnosti, strokovnosti in človeški toplini. Rada rečem, da se vse začne in konča pri oz. z odnosom.

Nagrade so za nas dragocena potrditev, da smo na pravi poti – a hkrati opomin,

da standarde še naprej dvigujemo. So enkratni trenutki priznanja. Odnos pa je vsakokraten in stalen. In prav ta odnos je tisti, ki ustvarja odličnost, še preden jo kdo nagradi.

Kako novi zakonodajni okvirji vplivajo na javno službo pomoči na domu?

Pomoč na domu je hrbtenica skupnostne oskrbe in kot taka ostaja temelj tudi v dolgotrajni oskrbi. Verjamem, da bo čas prinesel potrebne izboljšave tako v zakonodaji kot na izvedbeni ravni. Danes se namreč pogosto najdemo v paradoksu: živimo v digitalni dobi, kjer se storitve izvajajo v realnem času, birokratski postopki pa so ostali zasidrani v prejšnjem stoletju – počasni, analogni in neprilagojeni potrebam ljudi. Prav ta razkorak med sodobnostjo in zastarelimi postopki ustvarja dolgotrajne postopke, nerealne obljube in administrativne ovire, ki dušijo razvoj dolgotrajne oskrbe. To je storitev, ki vsak dan vstopa v domove ljudi, v njihovo ranljivost, v njihove zgodbe – in zato mora biti stabilna, dostopna, prilagodljiva in kakovostna.

Novi zakonodajni okvirji sicer prinašajo pomembne priložnosti za razvoj, hkrati pa odpirajo številne izzive – kadrovske, finančne, organizacijske ... To so izzivi, ki jih ne moremo reševati parcialno, ampak celostno, s sodelovanjem vseh deležnikov in z jasnim razumevanjem, kaj vse je »pomoč na domu«.

Katere dobre prakse iz evropskih projektov ste trajno vpeljali v lokalno okolje?

Vsak nov projekt je izjemna priložnost za razvoj. Največja vrednost projektov ni bila v aktivnosti sami, temveč v tem, da so spremenili naš način razmišljanja,

povezovanja in delovanja. Postali smo laboratorij dobrih praks – prostor, kjer smo lahko preizkušali nove pristope, jih prilagodili lokalnim potrebam in jih trajno vpeljali v naše okolje.

Iz projektov integrirane oskrbe, dolgotrajne oskrbe in zadnjega še aktivnega projekta VGC+ Srce Štajerske smo trajno vpeljali prakse, ki danes predstavljajo pomembno organizacijsko prednost pri uvajanju dolgotrajne oskrbe in pri našem vsakodnevnem delu; okrepljeno medgeneracijsko sodelovanje, ki povezuje vse generacije in krepi skupnost, programi za aktivno staranje, usmerjeni v ohranjanje funkcionalnosti, vključenosti in dobrega počutja starejših, napredni preventivni pristopi, ki temeljijo na zgodnjem prepoznavanju tveganj ter podpora družinskim oskrbovalcem, močnejše povezovanje z lokalnimi institucijami, kar izhaja iz izkušenj integrirane oskrbe, razvoj kompetenc zaposlenih skozi prenos znanja, izmenjavo dobrih praks in profesionalizacijo terenskega dela, inovativne oblike dela na terenu, kot so mobilne preventivne aktivnosti, terensko svetovanje, digitalna podpora in hitrejša odzivanje na potrebe uporabnikov.

Te izkušnje so nas oblikovale v organizacijo, ki zna povezovati, inovirati in uvajati rešitve, ki presegajo zakonski minimum. Lahko rečem, da smo z evropskimi projekti dobili več kot rezultate – dobili smo smer, identiteto in samozavest, da lahko postanemo zgled mnogim in pomembna podpora tudi pri uvajanju dolgotrajne oskrbe.

Kako dodatni programi krepijo medgeneracijsko solidarnost in preprečujejo izolacijo starejših?

Naši programi – od izobraževanj do družabnih srečanj – ustvarjajo prostore, kjer se srečujejo generacije, izkušnje in znanja. To niso le aktivnosti. Ustvarjamo varne in žive skupnostne prostore, kjer ljudje najdejo stik, podporo in občutek pripadnosti. S tem zmanjšujemo osamljenost in socialno izolacijo, krepimo občutek pripadnosti ter medsebojnega zaupanja, spodbujamo aktivno staranje in ohranjanje življenjske vitalnosti, gradimo skupnost, ki diha skupaj in v kateri ima vsak človek svoje mesto. To je bistvo našega dela: ustvarjati okolje, kjer se ljudje povezujejo, rastejo in čutijo, da niso sami.

Kako pomembno je sodelovanje s fakulteto DOBA?

Sodelovanje z izobraževalnimi institucijami je izjemno pomembno. Mladi so bodoči nosilci sprememb, zato je prenos praktičnih znanj o družbeni odgovornosti, razvojno naravnani socialni politiki in kakovosti oskrbe ključnega pomena. Sodelovanje z izobraževalnim sistemom krepí most med teorijo in prakso ter omogoča, da se vrednote, ki jih živimo v našem zavodu, prenesejo v širši družbeni prostor.

Kakšne družbeno odgovorne premike si želite v naslednjih petih letih?

Želim si premikov, ki bodo temeljili na zavedanju, da je družbena odgovornost skupna naloga – odgovornost posameznika, institucij, lokalnih skupnosti in države. Le družba, ki razume svojo medsebojno povezanost, lahko gradi pravične, vključujoče in solidarne sisteme. Želim si družbe, ki človeka ne postavi na rob, temveč v središče. Družbe, ki razume, da je skrb za druge odraz naše zrelosti, naše etike in naše prihodnosti. Družbe, ki gradi na spoštovanju in povezovanju, ne na izključevanju.

Družbe, ki se zaveda, da živimo v soodvisnosti drug od drugega, in ta soodvisnost vključuje tudi potrebno skrb in spoštovanje do živali in našega okolja. V svetu, kjer moč kapitala oblikuje konflikte, se ustvarja nevarna perverzija vrednot. Preprosto - želim si več varnosti. Ta pa je odvisna od odnosov – zato moramo kot skupnost izbrati pot, kjer človek ostane v središču, odgovornost pa nosimo skupaj.

Kaj vam pomeni sodelovanje z IRDO in certifikat Horus?

IRDO je naš dolgoletni partner v razvoju družbene odgovornosti. Sodelovanje vidim kot strateško partnerstvo, ki nam pomaga ohranjati visoke standarde družbene odgovornosti. Certifikat Horus in druga priznanja niso le potrditev našega dela, temveč so zaveza, da ostajamo zgled, tako v odnosih, kot v odgovornosti in v dolgoročni usmerjenosti k človeku.

Koga vabite k sodelovanju in kje vas najdejo?

K sodelovanju vabimo vse, ki verjamejo, da lahko s svojim znanjem, časom ali prisotnostjo prispevajo k bolj povezani skupnosti.

Center za pomoč na domu Maribor ima svoje prostore na Trubarjevi ulici 27, v Mariboru, sicer pa osnovne informacije najdete tudi na naši spletni strani in povsod tam, kjer smo prisotni med ljudmi in z ljudmi.

Bi želeli še kaj sporočiti za konec?

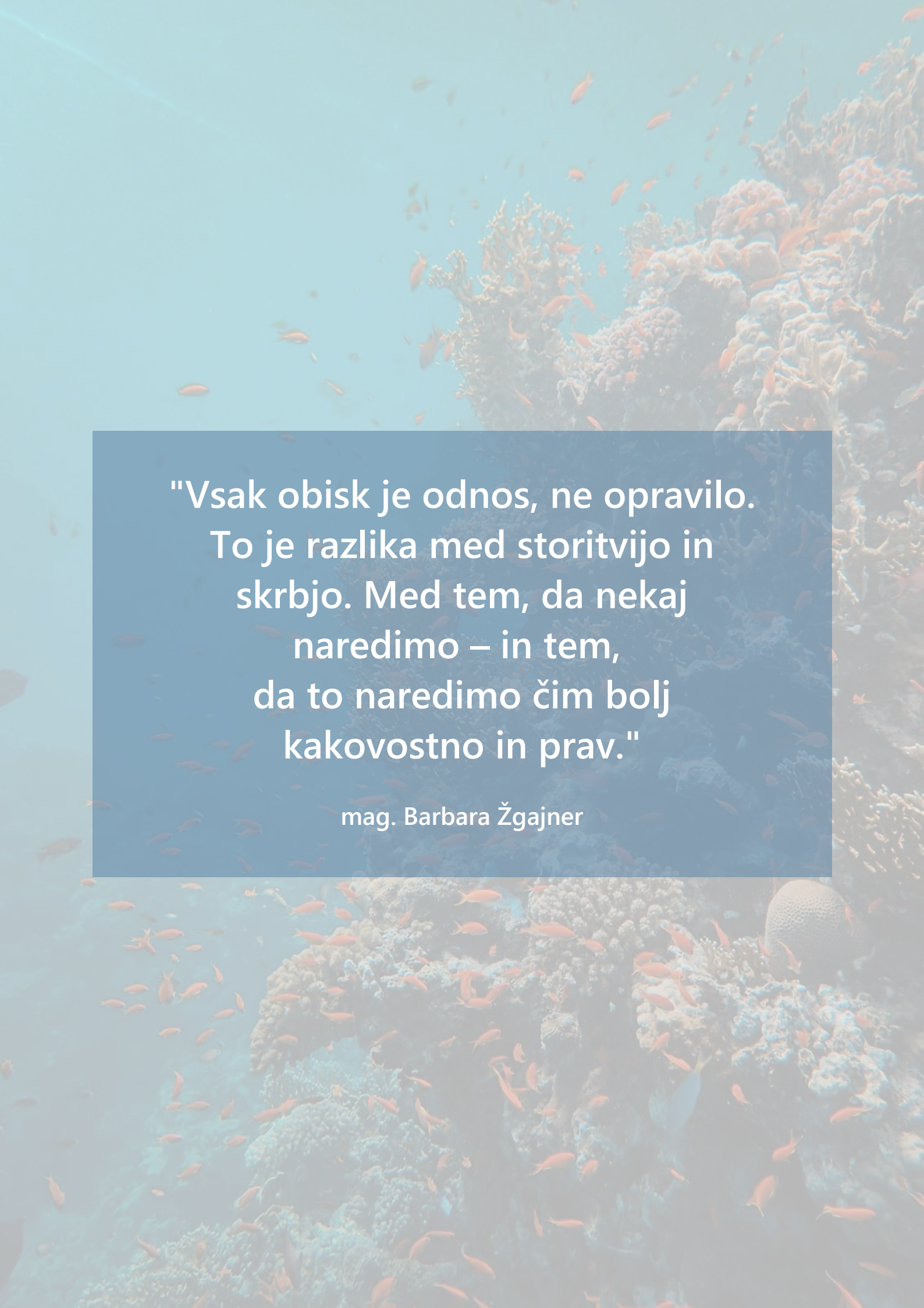
Zaključujem s hvaležnostjo. Vsem, ki verjamate v naše delo in stojite ob strani našemu poslanstvu. Naš zavod vsak dan dokazuje, da lahko tudi v zahtevnih razmerah ustvarjamo plemenite zgodbe, ko kot ekipa združimo srce, znanje in odgovornost. Z zavedanjem, da naše odločitve postajajo dejanja, slednja pa trajne spremembe. In ob koncu želim izpostaviti misel, ki me vodi že leta. Ni dovolj, da nekaj naredimo – pomembno je, kako to storimo.

Najlepša hvala za vaš čas in sodelovanje. Veliko uspehov vam želimo tudi v prihodnje.

**Center za pomoč
na domu Maribor**

"Vsak obisk je odnos, ne opravilo.
To je razlika med storitvijo in
skrbjo. Med tem, da nekaj
naredimo – in tem,
da to naredimo čim bolj
kakovostno in prav."

mag. Barbara Žgajner

Gašper Nitraljevski: Revija Konkvistador - 500 strani proti času, ki nima časa

Novinarka: mag. Anita Hrast

V času, ko prevladujejo hitre digitalne informacije in fragmentirana pozornost, predstavlja 500-stranska tiskana revija Konkvistador radikalen, a skrbno premišljen korak v prihodnost. Z njenim odgovornim urednikom, Gašperjem Nitraljevskim, smo se pogovarjali o tem, zakaj tisk v sodobnem svetu ohranja uporniško moč, kako zahtevno je pod eno streho združiti več kot sto različnih avtorskih glasov ter zakaj celovita družbena odgovornost v medijskem prostoru nujno zahteva hkratno skrb za človekovo notranje ravnovesje in zavedanje o skritih okoljskih davkih digitalizacije.

Gašper, beseda »konkvistador« zgodovinsko označuje agresivne osvajalce, vaša revija pa ta pojem radikalno obrača navznoter. Zapisali ste, da pravi konkvistador ne osvaja zunanjega sveta, temveč lastne notranje sile. Kako se je rodila ta filozofija in kaj natančno pomeni biti »konkvistador nove generacije«?

Beseda konkvistador ima seveda težko zgodovinsko ozadje. Prav zato se nam je zdelo zanimivo, da jo vzamemo iz njenega prvotnega konteksta in jo obrnemo v nekaj povsem drugega. Ne v osvajanje prostora, ljudi ali moči, ampak v osvajanje "novega sveta", kjer človek pogleda vase, se sooči s svojimi strahovi, ambicijami, ranljivostmi, talenti in odgovornostjo.

Gašper Nitraljevski

Filozofija Konkvistadorja se je rodila iz občutka, da trg ne potrebuje še enega priročnika o tem, kako "uspeti" v najplitkejšem pomenu besede. Potrebuje prostor, kjer lahko razmišlja o tem, kdo je, kaj ustvarja, zakaj ustvarja in kakšen svet želi za sabo pustiti. Biti konkvistador nove generacije zame pomeni imeti pogum, da ne živiš samo po avtomatizmu. Da ne osvajaš sveta zato, da bi nekaj dokazal drugim, ampak da najprej osvojiš notranji kaos, dvome, lenobo, strah pred neuspehom, potrebo po potrditvi in vse tisto, kar nas pogosto drži nazaj.

Konkvistador nove generacije zame ni nekdo, ki gre čez druge, ampak nekdo, ki gre globlje vase.

Živimo v dobi instantnih digitalnih vsebin, hitrih klikov in umetne inteligence. Vi pa ste na trg poslali primarno tiskano revijo, ki obsega neverjetnih 500 strani v začetni nakladi 30.000 izvodov. Skoraj vsi so vas spraševali, ali ste prepričani v to potezo. Zakaj ste trdno prepričani, da svet tisk še kako potrebuje?

Res je, skoraj vsi so nas na neki točki vprašali, ali smo prepričani. Morda je to vprašanje bilo povsem legitimno. Danes se zdi skoraj nelogično ustvariti 500-stransko tiskano revijo, še posebej kot mlada ekipa, brez velikega medijskega zaledja. A prav v tem je bil tudi razlog, da smo to morali narediti.

Svet je postal izjemno hiter. Vse je optimizirano za klik, reakcijo, deljenje, algoritem. Veliko vsebin je narejenih zato, da jih čim hitreje porabimo in pozabimo. Tehnološki razvoj nas prehiteva. Tisk pa ima drugo logiko, nikoli te ne preganja. Ne skoči ti v obraz z novim obvestilom. Ne tekmuje za tvojo pozornost z desetimi drugimi zavihki. Ko držiš revijo v rokah, si z njo v drugačnem odnosu.

Moraš si vzeti čas. Moraš se odločiti, da boš prisoten.

Mislím, da svet tiska ne potrebuje zato, ker bi bili nostalgíčni, ampak zato, ker smo utrujeni od hitrosti, površnosti in nenehne razpršenosti.

Tiskani medij ima danes skoraj uporniško moč. Reče: ustavi se, preberi, podčrtaj, vrni se nazaj, shrani, posodi naprej. V tem smislu tisk ni nekaj starega. Lahko je eden najbolj sodobnih odgovorov na čas, v katerem živimo.

Prva številka je izšla z dvema enakovrednima, a zelo različnima naslovnicama – na modri je vrhunski športnik Rok Možič, na rdeči pa vsestranska medijska ustvarjalka Ula Furlan. Kaj simbolizira ta dvojnost in kako ti dve osebnosti odražata identiteto revije?

Dvojnost naslovníc je bila za nas zelo pomembna. Nismo želeli ene same podobe, ki bi poskušala predstavljati vse. Konkvistador je že po svoji naravi večglasen, zato se nam je zdelo prav, da to pokažemo že na naslovnici.

Rok Možič predstavlja disciplino, vrhunskost, športno predanost, telo, fokus, odrekanje in tisto zelo jasno energijo cilja. Ula Furlan pa predstavlja besedo, občutek, medijsko ustvarjalnost, kulturo, identiteto, prezenco in sposobnost, da se premikaš med različnimi svetovi. Na prvi pogled sta zelo različna, a pravzaprav oba govorita o isti stvari: o notranji zbranosti, ustvarjalnosti in pogumu, da stojiš za tem, kar si.

Modra in rdeča naslovnica sta zato kot dva pola istega projekta. Ena bolj umirjena, druga bolj ekspresivna. Ena bolj telesna, druga bolj pripovedna. Skupaj pa tvorita identiteto Konkvistadorja: revije, ki ne želi biti enodimenzionalna. Zanima nas šport, ampak tudi umetnost. Zanima nas podjetništvo, ampak tudi ranljivost. Zanima nas uspeh, ampak tudi cena slednjega.

Tudi to, da sta modra in rdeča barvi, ki smu jo izbrali za vizualno podobo ni naključje, kot bi to lahko rekli za prav vsak vidik, povezan z nastankom revije.

V reviji ste združili več kot 100 avtorjev različnih generacij, od gospodarstvenikov, uspešnih podjetnikov, do športnikov, umetnikov in politikov. Kako težko je bilo pod eno streho uskladiti tako raznolike poglede in najti skupni imenovalac za »glas nove generacije«?

Bilo je zelo zahtevno, ampak prav zato tudi zelo dragoceno. Ko združiš več kot 100 avtorjev, ne moreš pričakovati, da bodo vsi govorili enako. Niti nismo želeli, da bi govorili enako. Izredno pomembno se nam je zdelo, da ne nastanemo kot revija enega pogleda, ene ideologije ali ene generacijske resnice. Nastali smo kot prostor, kjer se lahko različni glasovi srečajo v istem vprašanju: kako živeti bolj zavestno, pogumno in odgovorno?

Največji uredniški izziv ni bil poenotiti vseh avtorjev, ampak ustvariti dovolj jasen okvir, da raznolikost ne postane kaos. To pomeni, da ima vsak prispevek svoj ton, svojo izkušnjo in svojo resnico, hkrati pa vsi skupaj gradijo neko širšo zgodbo. Skupni imenovalac ni bil starost, poklic ali status, ampak notranja iskrenost. Zanimalo nas je, kaj ima nekdo zares povedati, ne samo, kaj predstavlja navzven. Verjamemo, da ima prav vsak od nas zgodbo, ki šteje!

Glas nove generacije po mojem mnenju ni nujno glas mladih po letih. Je glas ljudi, ki razumejo, da stari načini razmišljanja niso več dovolj. To so lahko dvajsetletniki, štiridesetletniki ali sedemdesetletniki. Gre za mentaliteto, ne za letnico rojstva.

Izjavili ste, da z revijo stavite na nekaj skoraj radikalnega: na pozornost. Konkvistadorja se ne da prelistati v dveh minutah ob kavi. Kako nameravate sodobnega bralca, ki je navajen kratkih video posnetkov, prepričati, da se upočasni in se poglobi v dolga besedila ter eseje?

Mislim, da bralca ne moreš prisiliti, da se upočasni. Lahko pa mu ponudiš dovolj dober razlog, da si to sam zaželi. To je bila naša glavna uredniška naloga. Ne želimo moralizirati o tem, kako so kratki videi slabi in kako bi morali vsi brati dolge eseje. Tudi mi živimo v tem svetu. Tudi mi uporabljamo družbena omrežja, umetno inteligenco, digitalna orodja. A hkrati čutimo, da človek ne more ves čas živeti samo v fragmentih.

Konkvistador je zasnovan kot revija, ki je ni treba prebrati naenkrat. Lahko jo bereš po delih. Lahko se k njej vračaš. Lahko danes prebereš intervju, jutri esej, čez en mesec neko kolumno, ki te nagovori drugače kot prvič. To ni medij za instantno potrošnjo, ampak za dragocen in trajen odnos.

Verjamem, da sodobni bralec ni izgubil sposobnosti pozornosti. Samo redko mu kdo ponudi vsebino, ki njegovo pozornost spoštuje. Mi ne želimo bralca podcenjevati. Ne želimo mu vsega skrajšati, poenostaviti in zapakirati v tri povedi. Verjamemo, da ljudje še vedno hrepenijo po globini, a skoraj nikjer več nimajo prostora, kjer bi jo lahko našli.

Ali je res, da ste v času nastajanja velikokrat jokali skupaj z avtorji? To nakazuje, da je projekt izjemno srčen in oseben. Kako kot odgovorni urednik lovite ravnovesje med profesionalno uredniško distanco in globoko osebno vpletenostjo v zgodbe svojih avtorjev?

To ravnovesje je bilo verjetno eno najtežjih in hkrati najlepših delov celotnega procesa. Konkvistador zame in verjamem, da tudi za številne druge, nikoli ni bil zgolj uredniški projekt, ampak zelo globoka in izredno katarzična izkušnja. V procesu nastajanja revije smo jokali vsi – ekipa, avtorji, sogovorniki, pa tudi eminentni gostje in posamezniki, za katere si sam nikoli ne bi mislil, da se jih bo projekt tako močno dotaknil. Ne metaforično, ampak zares. Ob prebiranju prispevkov, ob intervjujih, ob portretih, ob pogovorih z avtorji, ob zgodbah, ki jih piše življenje. Požirali smo grenke solze težkih zgodb, izgub, dvomov, bojev, strahov in prelomov. Na drugi strani smo jokali od radosti ob zgodbah, v katerih volja vedno znova najde svojo pot.

Številni avtorji so se me res dotaknili s svojimi prispevki, saj je nabor tematskih sklopov v reviji res raznolik. Tako zelo sem ponosen, da smo ustvarili revijo, kjer lahko na 10. strani bereš skoraj 30 strani dolg intervju z Magdaleno Tovornik, nato se sprehodiš skozi celosten pregled gospodarstvenih, športnih, okoljskih in družbenih tematik, kasneje pa te najdejo tematike, kot so mistika, avtomobilizem, psihologija, kmetijstvo ... Tudi sam proces umestitve in priprave sledoreda tematik v reviji je bil izredno pomemben in premišljen. Nekako se revija v celoti sprehodi skozi trenutno družbeno "klimo v zraku".

Takšnih prispevkov pa nikoli ne moreš brati kot navaden dokument v mapi. Ko ti avtorji zaupajo nekaj resničnega, moraš do tega pristopiti z veliko odgovornostjo. Zanimivo je, da čustveni niso bili samo avtorski procesi. Tudi med pripravo, postavljanjem, produkcijo in poslovnimi pogovori je bilo ogromno trenutkov, sestankov in odločitev, ki so bili veliko bolj emocionalni, kot bi človek pričakoval v korporativnem ali medijskem okolju. A mislim, da je to naravno. V svet ne moreš poslati tako drznega, velikega in srčnega projekta ter pričakovati, da bo nastajal po popolnoma normalnih tirnicah ustaljenih procesov. Če želiš ustvariti produkt z avtentičnim življenjem in kanalizirano dušo, potem moraš dovoliti, da te proces tudi odpre.

Kot urednik sem moral seveda ohranjati profesionalnost: paziti na strukturo, ton, jasnost, kakovost in celoto. A verjamem, da dobra uredniška distanca ne pomeni odsotnosti čustev. Pomeni, da čustev ne zlorabiš. Jih ne senzacionaliziraš. Znaš biti ganjen, ampak še vedno natančen. Zgodbo znaš začutiti, a jo hkrati zaščititi.

Konkvistador je nastal iz veliko svetlobe, ampak tudi iz veliko teme. Prav to je zame ena največjih resnic tega projekta: če želiš v svet deliti veliko mero svetlobe, moraš biti pripravljen iti tudi čez ogromno teme.

Konkvistador je nastal brez podpore velikih medijskih hiš ali uveljavljenega zaledja – zgolj z močnim prepričanjem, drznostjo in ogromno dela mlade ekipe. S kakšnimi logističnimi in finančnimi izzivi ste se srečali, ko ste idejo iz glave spreminjali v fizični izdelek na prodajnih policah?

Mislim, da bi lahko o tem napisali

posebno številko ali pa knjižni prvenec. Ko imaš idejo, se ti v glavi zdi vse zelo jasno. Vidiš naslovnico, vidiš vsebino, vidiš občutek revije. Potem pa pride realnost: roki, stroški, tisk, distribucija, skladiščenje, prodajna mesta, računi, pogodbe, usklajevanje avtorjev, lekture, oblikovanje, spremembe v zadnjem trenutku, zamude, nepredvideni zapleti.

Največji izziv je bil, da smo želeli narediti nekaj zelo ambicioznega, hkrati pa nismo imeli infrastrukture velike medijske hiše. To pomeni, da je ogromno stvari padlo na majhno ekipo. Veliko smo se učili sproti. Veliko stvari smo prvič reševali v realnem času. Bili so trenutki, ko se je zdelo skoraj nemogoče, da bo vse skupaj pravočasno prišlo iz datotek v fizično obliko in potem do bralcev.

Finančno je tak projekt velik riziko. Tiskana revija, sploh v takem obsegu, ni poceni. Vsaka odločitev ima težo. Papir, tisk, naklada, distribucija, promocija – vse to so konkretni stroški, preden sploh veš, kako se bo trg odzval. Verjeli smo, da mora projekt, če želi govoriti o pogumu, tudi sam nastati pogumno. Ne zagovarjam, da greš v svet naivno, ampak sem prepričan, da moraš iti pogumno.

Glavna želja je bila, da v procesu ohranimo popolno uredniško neodvisnost in avtonomijo. Razmislek tukaj je bil zelo preprost ... V politični sekciji smo kot primer tematike želeli obravnati z obeh polov. V življenju namreč, ko prečkamo cesto, pogledamo tako levo kot desno. V knjigi moramo prebrati levo in desno stran, da lahko zaobjamemo celotno zgodbo. Zakaj se omejujemo in obremenjujemo s težo zgolj enega pola? Mislím, da je posebnost in moč svobode

govora ravno v tem, da je svoboden in zgovoren. Žal pa je to lahko precej utopična strategija za preživetje na trgu. Prav tako je v reviji veliko vsebin, za katere sem prepričan, da jih nihče drug na slovenskem trgu ne bi želel objaviti. Zelo odprto govorimo o smrti, odvisnostih, o obstoju več kot zgolj 3-dimenzionalnega sveta.

Prepričan sem, da moramo na svet tiska, ki sicer živi v črni in beli barvi, pogledati v vseh odtenkih in barvah življenja. Zakaj bi ga obravnavali zgolj po principu instantnih diagnoz?

Kje vse najdemo revijo, kako se lahko nanjo naročimo?

Revijo Konkvistador lahko bralci najdejo na boljše založenih prodajnih mestih po Sloveniji, govorim o trafikah, trgovinah, knjigarnah, bencinskih postajah ... Na voljo pa je tudi prek naročila na spletni strani konkvistador.si.

Ker gre za projekt, ki ga gradimo zelo neposredno z bralci, nam je pomembno tudi, da lahko ljudje z nami stopijo v stik. Če kdo ne najde izvoda v svojem kraju ali želi naročiti več izvodov, nas lahko kontaktira in mu pomagamo najti najlažjo pot do revije.

Revija odpira kar 22 vsebinskih svetov, ki prepletajo podjetništvo, umetnost, psihologijo in družbena vprašanja. Kateri svet je bil za vas osebno največji izziv za urednikovanje in kje menite, da boste bralce najbolj presenetili?

Največji izziv zame niso bili svetovi, ki so bili očitno zahtevni, ampak tisti, za katere sem mislil, da jih razumem. Podjetništvo, uspeh, denar, moč, osebna rast, prihodnost, duhovnost – to so besede, ki

so danes že skoraj izpraznjene, ker jih vsi uporabljamo, pogosto pa se ob njih ne ustavimo več. Zame je bil največji uredniški izziv ravno to: kako te svetove odpreti tako, da ne ostanejo na ravni klišeja, motivacijskega citata ali še ene zgodbe o uspehu.

Pri intervjuju z Izo Sio Login, ki je bil zadnji opravljen in je sklenil nastajanje prve številke revije, se je to zame zelo močno prelomilo. Na začetku si seveda lahko rečeš: govorimo z eno najuspešnejših slovenskih podjetnic, soustanoviteljico zgodbe, ki je šla v svet, simbolom velikega poslovnega uspeha. Če ostaneš zgolj tam, si zgrešil bistvo. Zanimalo me je, kaj se zgodi potem. Kaj se zgodi, ko človek doseže nekaj, kar družba razume kot vrh, potem pa začne govoriti o zavesti, ljubezni, prihodnosti planeta, notranji odgovornosti, skoraj neki peti dimenziji razumevanja sveta. Tam postane urednikovanje zahtevno, ker moraš paziti, da stvari ne poenostaviš, ne ironiziraš, ne mistificiraš in hkrati ne zbanaliziraš.

Največ sem se boril prav s tem, kako v isto revijo postaviti svetove, ki jih običajno ločujemo. Kako lahko v isti publikaciji obstajata bilanca in intuicija. Gospodarstvo in duhovnost. Športna disciplina in ranljivost. Politika in umetnost. Psihologija in estetika. Milijardni posel in stavek o tem, da potrebujemo več ljubezni. To je bil zame največji izziv ...

Mislím, da bomo bralce najbolj presenetili prav tam, kjer bodo pričakovali eno stvar, dobili pa drugo. Nekdo bo odprl pogovor z Izo Sio Login zaradi podjetništva, pa bo morda končal pri vprašanju zavesti. Nekdo bo odprl športni intervju zaradi rezultata, pa bo našel razmislek o pritisku, telesu in samoti. Nekdo bo prišel

zaradi znanega imena, pa ga bo ustavil stavek avtorja, ki ga prej sploh ni poznal. To se mi zdi najlepše pri reviji: da bralca ne vodi samo po predvidljivih poteh, ampak mu odpira vrata, za katera ni vedel, da ga čakajo.

Tudi naslovni zgodbi, Rok Možič in Ula Furlan, mislim, da bosta marsikoga presenetila. Cilj revije je bil ta, da, ne glede na to, kje jo odpreš, ne moreš pričakovati, kaj te bo čakalo natisnjeno na strani. In ko nato obrneš novo stran in že misliš, da veš, kaj pričakovati, revija poskrbi, da te venomer vnovič preseneti. Konkvistadorjevih 22 svetov zato zame ni 22 rubrik, marveč je to dvaindvajset različnih vhodov v isto vprašanje: kdo je Konkvistador?

Čeprav v ospredje postavljate težo in vonj tiskanega papirja, se revija napoveduje tudi v digitalni obliki. Kako bosta tiskana in digitalna različica Konkvistadorja dopolnjevali druga drugo, ne da bi ena izključevala drugo?

Tisk in digital nista sovražnika. Problem nastane samo, ko poskušata opravljati isto nalogo na isti način. Mi tega ne želimo. Tiskana revija je osrednji predmet, skoraj artefakt. Je nekaj, kar držiš, listaš, hraniš, podčrtuješ. Ima težo in prisotnost. Digitalna oblika pa nam omogoča širši doseg, dostopnost, dinamiko in nadaljevanje pogovora.

Digitalni Konkvistador ne bo samo kopija tiskane revije na ekranu. Želimo, da deluje kot razširitev sveta Konkvistadorja. Tam lahko zgodbe živijo naprej, dobijo dodatne formate, odzive, krajše izseke, arhiv, video vsebine, pogovore, aktualne prispevke. Tisk ostaja prostor poglobitve, digital pa prostor povezovanja, odkrivanja in širjenja.

Ključno je, da digital ne razvrednoti tiska, ampak ga podpre. In obratno: tisk ne sme biti izgovor, da ignoriramo digitalno realnost. Živimo v obeh svetovih. Konkvistador želi biti dovolj počasen, da ima globino, in dovolj živ, da ostane v stiku s časom.

Prva številka je uspešno zunaj. Ko bralec odloži teh 500 strani, ko zapre platnice in odide nazaj v svoj vsakdan – kakšen premislek ali občutek si najbolj želite, da odnese s seboj v svet?

Najbolj si želim, da bi bralec začutil: nisem sam v tem. Nisem sam v svojih vprašanih, ambicijah, strahovih, iskanjih, protislovjih. Svet pogosto od nas zahteva, da imamo vse odgovore, da smo uspešni, stabilni, produktivni, ves čas pripravljeni. Konkvistador pa po mojem govori tudi o tem, da je življenje veliko bolj kompleksno od zunanje podobe uspeha.

Če bralec po 500 straneh odnese samo eno stvar, bi si želel, da odnese občutek notranjega premika. Morda pogum, da začne nekaj, kar odlaša. Morda dovoljenje, da se ustavi. Morda nov pogled na osebo, ki jo je prej poznal samo skozi javno podobo. Morda misel, da ima tudi njegova zgodba težo.

Ne želim, da revija bralcu pove, kaj naj misli. Želim, da ga pripravi do tega, da začne misliti bolj po svoje.

Kakšne povratne vtise ste dobili ob prvi številki s strani avtorjev in bralcev?

Najlepši odzivi so bili tisti, ki niso govorili samo o tem, da je revija lepa, ampak da se čuti, koliko dela, ljubezni in energije je v njej. Veliko avtorjev nam je povedalo, da so neizmerno ponosni, da so del takšne

zgodbe, ker ne gre samo za objavo njihovega besedila, ampak za sodelovanje v nečem večjem.

Od bralcev dobivamo odzive, da jih preseneča obseg, kakovost, raznolikost in dejstvo, da je revija res narejena kot predmet, ki ga želiš imeti. Veliko ljudi najprej reagira na fizično velikost in težo, potem pa začnejo odkrivati vsebino in se vračati z zelo osebnimi komentarji. To nam pomeni največ. Ko nekdo ne reče samo "super izgleda", ampak pove, da ga je določen tekst ustavil, ganil ali mu dal misliti, takrat veš, da je projekt dosegel svoj namen.

Seveda dobivamo tudi konstruktivne odzive in ti so za nas enako pomembni. Prva številka je velik začetek in nikakor ne končna točka, saj mislim, da ni nobena skrivnost, da si projekt želimo postaviti na veliko večje parkete, kot je slovenski. Zelo pozorno poslušamo, kaj ljudje opazijo, kaj jim je blizu, kaj jih preseneti in kaj lahko naslednjič naredimo še bolje.

Kdaj izide naslednja številka in kako obsežna bo?

Naslednja številka bo izšla konec septembra 2026.

V prvi številki smo se ogromno ukvarjali z vprašanjem, kdo je Konkvistador? Bila je izjemno obsežna, skoraj manifestna. Z njo smo želeli jasno povedati, kaj Konkvistador je in kaj lahko postane.

Pri naslednjih številkah ne želimo razmišljati samo o številu strani, ampak predvsem o kakovosti izkušnje. Obseg bo še vedno ambiciozen, vendar mora vsaka stran imeti razlog, da obstaja. Ne zanima nas produkcija zaradi produkcije. Zanima

nas revija, ki ima težo – vsebinsko, vizualno in uredniško. Si pa nedvomno želimo, da presežemo tudi obseg prve številke.

Kje vas najdejo tisti, ki bi želeli sodelovati z vami in kako lahko sodelujejo?

Najlažje nas najdejo prek uradnih kanalov Konkvistadorja, predvsem prek spletne strani, elektronske pošte in družbenih omrežij. Odprti smo za različne oblike sodelovanja: avtorska besedila, intervjuje, partnerstva, distribucijo, oglaševalska sodelovanja, dogodke, vsebinske projekte in predloge ljudi, ki čutijo, da bi lahko prispevali k zgodbi.

Pomembno pa nam je, da sodelovanja niso samo logotip ob logotipu. Zanima nas vsebinska skladnost. Če nekdo razume, kaj Konkvistador predstavlja, in želi z nami ustvariti nekaj, kar ima vrednost za bralce, potem je to pravi začetek pogovora.

Konkvistador je nastal kot skupnost glasov, zato si želimo, da tako tudi raste. Ne kot zaprt medij, ampak kot prostor, kjer se lahko srečajo ljudje, ideje, izkušnje in pogum.

Že vrsto let tudi vi sodelujete z IRDO inštitutom. Kaj vam pomeni to sodelovanje in kako se IRDO, družbena odgovornost in trajnostnost vključujejo v vaše delo?

Sodelovanje z IRDO inštitutom mi pomeni zelo veliko, predvsem zato, ker sem se prav skozi IRDO z družbeno odgovornostjo srečal zelo zgodaj. Mislim, da sem bil star okoli 15 let, ko sem prvič zares slišal definicijo, ki mi je ostala za celo življenje: družbena odgovornost je odgovornost do družbe in okolja. Ne samo do ljudi. Ne

samo do narave. Do obojega hkrati. In to se mi zdi nekaj, na kar danes zelo pogosto pozabljamo.

Prevečkrat družbeno odgovornost razumemo kot nekaj, kar se tiče samo odnosov, skupnosti, vključevanja, enakih možnosti, etike ali dobrih namenov. Vse to je seveda pomembno. Ampak če ob tem pozabimo na okolje, smo zgrešili polovico zgodbe. In obratno: če govorimo samo o okolju, ne pa tudi o človeku, dostojanstvu, izobraževanju, kulturi, delu in odgovornosti do skupnosti, prav tako ne govorimo o celoti. Družba in okolje gresta z roko v roki. Ne moreta obstajati neodvisno drug od drugega.

Tudi pri Konkvistadorju smo zato od začetka razmišljali, kako biti čim bolj odgovorni na obeh ravneh. Po eni strani ustvarjamo medij, ki želi odpirati pomembna družbena vprašanja: o prihodnosti, mladih, delu, duševnem zdravju, kulturi, podjetništvu, identiteti, vrednotah in smislu. Po drugi strani pa se zavedamo, da tiskana revija ni samo ideja, ampak tudi fizičen izdelek. Ima papir, tisk, logistiko, distribucijo, embalažo, transport. Zato smo želeli, kolikor je bilo v naši moči, razmišljati tudi o okoljski odgovornosti: o preiščeni produkciji, o kakovosti, ki ni namenjena temu, da jo nekdo po dveh dneh zavrže, ampak da revija ostane, kroži, se podari, shrani, ponovno bere.

Ob tem mi je bila izjemno zanimiva tudi raziskava o tem, kako okoljsko obremenjujoč je lahko digitalni svet. Pogosto imamo občutek, da je digitalno avtomatično bolj čisto, bolj nevidno, skoraj brez posledic, ampak to ni res. Tudi splet ima svojo infrastrukturo, energijo, strežnike, podatkovne centre,

neskončno proizvodnjo in porabo vsebin. Na neki točki se lahko zelo resno vprašamo, ali je za okolje res bolj škodljiva 500-stranska tiskana revija, ki jo nekdo obdrži, bere, deli in hrani, ali pet minut nezavednega drsenja po spletu. To je eno od zavedanj, za katera si res želim, da bi jih kot družba čim prej razširili.

Zame je tudi to del trajnostnosti. Ne gre samo za vprašanje, ali je nekaj "zeleno" v marketinškem smislu. Gre za vprašanje, ali ustvarjamo stvari, ki imajo resnično vrednost in daljšo življenjsko dobo. Konkvistador ni bil zamišljen kot hitro potrošna vsebina, ampak kot predmet, ki ga vsak bralec lahko obdrži še leta na svoji knjižni polici.

IRDO me je skozi leta naučil, da odgovornost ni dodatek na koncu projekta. Ni odstavek v predstavitvi in ni fraza, ki jo uporabiš, ker lepo zveni. Odgovornost mora biti vtkana v način razmišljanja: kako ustvarjamo, s kom sodelujemo, kakšne vsebine normaliziramo, kakšne odločitve sprejemamo, kaj puščamo za sabo. Zato se mi zdi sodelovanje z IRDO dragoceno – ker me vedno znova vrača k vprašanju, ki bi si ga morali zastavljati vsi: ne samo, ali je projekt uspešen, ampak tudi, kakšen vpliv ima ta uspeh na ljudi, družbo in okolje.

Kaj bi sporočili našim bralcem, pa vas morda nismo vprašali?

Morda samo to, da naj ne podcenjujejo svoje pozornosti. Danes je pozornost ena najbolj dragocenih stvari, ki jih imamo, in hkrati ena najbolj napadanih. Vsak dan jo nekdo kupuje, meri, usmerja, prekinja. Zato se mi zdi pomembno, da se začnemo zavestno spraševati, čemu jo dajemo.

Konkvistador ni nastal zato, ker bi mislili, da imamo vse odgovore. Nastal je zato, ker verjamemo, da so dobra vprašanja še vedno vredna prostora. V svetu, ki nas ves čas sili v hitre odzive, smo želeli ustvariti nekaj, kar dopušča počasnejši premislek.

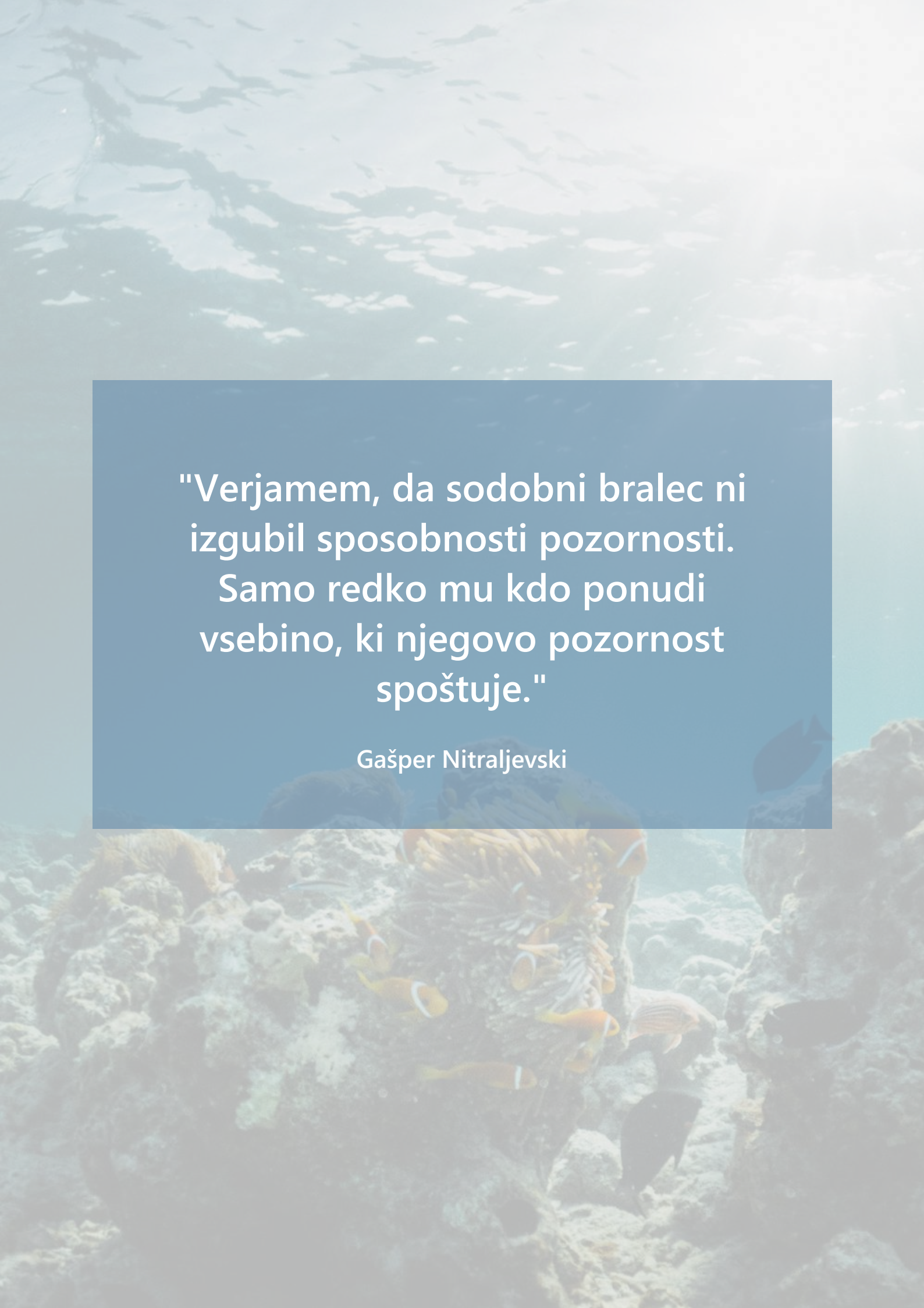
Bralcem bi rekel: ne iščite v reviji samo znanih imen. Išcite stavke, ki vas ustavijo. Išcite misli, s katerimi se ne strinjate. Išcite zgodbe, ki vas premaknejo.

In predvsem – dovolite si, da vas nekaj res doseže.

Dovolite si, da začutite. To je danes skoraj revolucionarno.

Najlepša hvala za odgovore in iskrene čestitke ob izidu prve številke.

An underwater photograph of a coral reef. In the foreground, there is a large, textured rock formation covered in coral and small fish. Several clownfish are visible near a large, yellowish-brown anemone. Other fish, including a dark blue fish, are scattered throughout the scene. The water is clear and blue, with sunlight filtering through from the surface, creating a bright, shimmering effect. A semi-transparent blue rectangular box is overlaid on the upper half of the image, containing white text.

"Verjamem, da sodobni bralec ni izgubil sposobnosti pozornosti. Samo redko mu kdo ponudi vsebino, ki njegovo pozornost spoštuje."

Gašper Nitraljevski

Mateja Koren: Prava družbena odgovornost se začne tam, kjer se končajo generične strategije in poročila

Novinarka: mag. Anita Hrast

Kako združiti ekonomsko vzdržnost z resničnim družbenim učinkom? Raziskovalka prihodnosti dela in gonilna sila Zavoda SoundGarden, Mateja Koren, ponuja odgovore skozi prizmo socialnega podjetništva in medgeneracijskega dialoga. Kot poudarja, je prehod od kratkoročnega projektnega k dolgoročnemu ekosistemskemu razmišljanju nujen pogoj za ustvarjanje delovnih okolij, kjer inovativnost raste iz smisla in odgovornosti, ne pa izčrpavanja človeškega potenciala.

Gospa Koren, revija IRDO Mozaik že skoraj dve desetletji soustvarja razvoj družbene odgovornosti v Sloveniji. Kako se vizija vaše platforme DIFFRNT umešča v ta koncept in kaj vas je gnalo k ustanovitvi gibanja, ki raziskuje »bolj človeško prihodnost dela in družbe«?

DIFFRNT je nastal iz zelo osebne občutka, da se v poslovnem svetu pogosto pogovarjamo o rasti, inovacijah, učinkovitosti in rezultatih, premalo pa o človeku, ki mora vse to nositi. Sama sem se dolgo gibala med kreativnimi industrijami, turizmom, startup okolji, produkcijo in podjetništvom. V vseh teh prostorih sem videla ogromno talenta, ambicije in znanja, hkrati pa tudi veliko izgorelosti, osamljenosti, nepovezanosti in občutka, da moraš izbrati med uspehom in tem, da ostaneš zvest sebi.

Mateja Koren

Vizija DIFFRNT-a je ustvarjati prostor, kjer se poslovni razvoj ne loči od osebne odgovornosti, ustvarjalnosti, etike in odnosa do družbe. Zato ga ne razumem samo kot festival, ampak kot platformo za ljudi, ki gradijo podjetja, vodijo ekipe, razvijajo ideje in želijo pri tem ostati človeški. Družbena odgovornost se zame začne veliko prej kot pri strategijah in poročilih. Začne se pri vprašanju: kakšne odločitve sprejemamo, ko nas nihče ne gleda, in kakšen vpliv imajo te odločitve na ljudi okoli nas?

DIFFRNT se zelo naravno umešča v širši prostor družbene odgovornosti, ker ne govori samo o tem, kaj naj podjetja počnejo navzven, ampak tudi o tem, kakšna okolja ustvarjajo navznoter. Če želimo bolj odgovorno družbo, potrebujemo bolj odgovorne voditelje, bolj pogumne organizacije in več

prostorov, kjer lahko različni ljudje iskreno razmišljajo o prihodnosti, ki je ne želimo samo preživeti, ampak soustvarjati.

Javne objave nakazujejo, da namesto generičnega in včasih izrabljenega izraza »trajnostnost« raje uporabljate pojem družbena odgovornost. Kje vidite ključno razliko v praksi in kako ta miselnost oblikuje delovanje Zavoda SoundGarden?

Beseda trajnostnost je pomembna, ampak se je v praksi pogosto zožila na okoljske kazalnike, certifikate, poročila in komunikacijske fraze. Družbena odgovornost pa je zame širša in bolj neposredna. Vprašanje ni samo, ali nekaj delamo »zeleno«, ampak ali delamo pošteno, vključujoče, dolgoročno in z zavedanjem posledic.

V praksi to pomeni, da se kot Zavod SoundGarden ves čas sprašujemo, komu naš program zares služi, koga vključuje, komu odpira vrata in kakšne odnose ustvarja. Ne zanima nas dogodek kot produkt, ampak dogodek kot prostor vpliva. Kako se ljudje počutijo, ko pridejo? Ali lahko povedo svojo idejo na glas? Ali srečajo ljudi, s katerimi lahko nekaj premaknejo? Ali se po treh dneh vrnejo v svoje okolje z več jasnosti, poguma in odgovornosti?

Zato družbene odgovornosti ne razumemo kot dodatka k programu, ampak kot način dela. To se kaže v izbiri govorcev, v partnerstvih, v temah, v odnosu do lokalnega okolja, v podpori mladim, v odpiranju prostora za regijo in v tem, da ne ustvarjamo vsebin samo za ljudi, ampak z ljudmi.

DIFFRNT izpostavlja, da ljudje ne bi smeli rasti znotraj vnaprej definiranih okvirjev, temveč razvijati podjetniške, kreativne in voditeljske dimenzije hkrati. Kako takšen pristop vpliva na dobrobit posameznika in dolgoročni uspeh podjetij?

Veliko ljudi danes ne trpi zato, ker nimajo potenciala, ampak zato, ker ga morajo stisniti v preozke okvirje. Nekdo je lahko hkrati podjeten, ustvarjalen, občutljiv, strateški, analitičen in intuitiven. Ampak v klasičnih okoljih pogosto dobi dovoljenje samo za en del sebe. To na dolgi rok ni dobro ne za človeka ne za podjetje.

Ko ljudem dovolimo, da razvijajo več dimenzij hkrati, se zgodi nekaj zelo pomembnega: postanejo bolj celostni. Bolje razumejo sebe, lažje prevzemajo odgovornost, bolj pogumno komunicirajo in ustvarjajo boljše odnose. To neposredno vpliva na dobrobit, ker človek ne porablja toliko energije za prilagajanje pričakovanjem, ampak jo lahko usmeri v ustvarjanje vrednosti.

Za podjetja pa je to dolgoročno ključno. Prihodnost ne bo nagrajevala samo tistih, ki imajo najboljše procese, ampak tiste, ki znajo aktivirati človeški potencial. Podjetja, ki razumejo kreativnost, psihološko varnost, odgovorno vodenje in smisel, bodo lažje zadržala ljudi, razvijala inovacije in gradila kulturo, ki ni odvisna samo od pritiska, ampak od notranje motivacije.

V vaši ekipi poudarjate, da prihodnost ni stvar ene generacije, ampak dialog med izkušnjami starejših in drznostjo mlajših. Kako ta preplet različnosti uspešno upravljati v poslovnih okoljih, ne da bi prihajalo do ločevanja?

Najprej skozi razumevanje, da ni enotnega

pravila, da znamo včasih tudi starejši biti popolnoma neizkušeni, in da niso vsi mladi, drzni, vsi pa se vedno lahko učimo drug od drugega. Vsi nosimo različne izkušnje, strahove, prednosti in slepe pege. Problem nastane, ko podjetja razlike začnejo upravljati skozi stereotipe, namesto skozi dialog.

V poslovnih okoljih potrebujemo več strukturiranih prostorov, kjer se izkušnje in nove ideje srečajo enakovredno. Mladi pogosto prinesejo vprašanja, ki jih starejši sistemi niso več vajeni slišati. Starejši pa prinesejo kontekst, potrpežljivost in razumevanje posledic, ki jih mladi še ne morejo imeti. Ko to dvoje postavimo v odnos, ne v tekmovanje, nastane resničen prenos znanja.

Ključno je, da vodstvo ne ustvarja kulture dokazovanja, ampak kulturo prispevanja. Da mlajši ne čutijo, da morajo biti tiho, dokler si ne zaslužijo besede. In da starejši ne čutijo, da jih novi pristopi avtomatično odpisujejo. Prihodnost dela bo potrebovala oboje: spomin in pogum. In pogum je zanimivo ena od besed, ki smo jo na letošnjem diffrentu pogosto naslovili.

Vaša karierna pot se razteza od kreativnih industrij in turizma do startup okolij. Kako lahko s povezovanjem različnih sektorjev in pobud ustvarimo delujoče sisteme, ki imajo resničen družbeni in regijski učinek?

Moja izkušnja je, da največji premiki pogosto nastanejo na presečiščih. Ko se srečajo ljudje, ki običajno niso v isti sobi. Kreativci, podjetniki, javni sektor, turizem, tehnologija, lokalne skupnosti, izobraževalne institucije, nevladne organizacije. Vsak od teh prostorov ima del odgovora, nihče pa ga nima v celoti.

V Sloveniji in širši regiji imamo veliko dobrih pobud, ampak pogosto ostanejo razpršene. Imamo posameznike, ki ogromno naredijo, nimamo pa vedno dovolj sistemov, ki bi jim pomagali rasti, se povezati in dolgoročno obstati. Tukaj vidim vlogo DIFFRNT-a: ne kot še enega dogodka, ampak kot povezovalne infrastrukture. Prostor, kjer se ideje testirajo, odnosi gradijo in partnerstva začnejo bolj organsko.

Resničen družbeni in regijski učinek se zgodi takrat, ko nehamo razmišljati projektno in začnemo razmišljati ekosistemsko. To pomeni, da si ne postavimo samo vprašanja, kaj lahko izvedemo letos, ampak kaj lahko skupaj gradimo naslednjih pet let. In tukaj si želim, da se nam pridruži več podjetij, občin, zbornic, razvojnih agencij in odločevalcev, ki razumejo, da prihodnosti ne ustvarja ena organizacija, ampak mreža ljudi, ki si upa sodelovati.

SoundGarden deluje kot socialno podjetje. S kakšnimi sistemskimi izzivi se srečujete v slovenskem in širšem evropskem prostoru pri dokazovanju, da lahko družbeni napredek hodi z roko v roki z ekonomsko vzdržnostjo?

Eden večjih izzivov je, da se družbeni učinek še vedno pogosto razume kot nekaj, kar naj bi bilo poceni, prostovoljsko ali odvisno od razpisov. Po drugi strani pa se ekonomska vzdržnost pogosto povezuje z logiko klasičnega trga, kjer je najlažje meriti tisto, kar se hitro proda. Mi pa delujemo ravno v prostoru med obema logikama.

Socialno podjetje mora dokazovati dvojno vrednost. Da ima družbeni učinek in da zna preživeti. To ni lahko, ker sistemi financiranja pogosto ne sledijo naravi

takšnega dela. Gradnja skupnosti, zaupanja, programov, partnerstev in dolgoročnega vpliva zahteva čas. Težko jo je spraviti v kratke projektne cikle in enostavne kazalnike.

Hkrati pa verjamem, da je prav ta prostor izjemno pomemben. Če želimo, da družbeni napredek in ekonomska vzdržnost hodita skupaj, moramo spremeniti tudi način, kako vrednotimo delo. Ne samo po tem, koliko prihodka ustvari, ampak tudi po tem, kakšne ljudi, odnose, lokalna okolja in prihodnje možnosti pušča za sabo.

Dogodki DIFFRNT namesto klasičnih centralnih prizorišč ustvarjajo vsebine na več lokacijah v naravi. Kakšno vlogo igrata okolje in umik v naravo pri spodbujanju globlje družbene odgovornosti, pristnih povezav in osebnega preboja udeležencev?

Narava zelo hitro odstrani del maske. Ko ljudi vzameš iz klasične konferenčne dvorane, iz stola, PowerPointa in formalnih vlog, se začnejo drugače pogovarjati. V naravi se telo umiri, glava začne drugače povezovati stvari, ljudje pa lažje pridejo v stik s tem, kar je pod površino.

DIFFRNT ni v naravi zato, ker je to lepša kulisa. Narava je del metode. Omogoča počasnejši tempo, bolj iskrene pogovore in več naključnih srečanj, ki se v klasičnih poslovnih okoljih redko zgodijo. Veliko pomembnega se ne zgodi samo na odru, ampak med sprehodom, ob kavi, ob reki, po koncertu, v pogovoru z nekom, ki ga prej nisi poznal. Družbena odgovornost ni samo racionalna odločitev. Je tudi sposobnost čutenja povezanosti. Z ljudmi, prostorom, skupnostjo, prihodnostjo. Narava nas na to zelo hitro spomni.

Znotraj platforme ste zagnali tudi Impact Kickstarter – Balkan Edition. Kakšna so vaša opažanja glede potenciala za družbeno odgovorno podjetništvo v regiji in kje mladi inovatorji najbolj potrebujejo podporo?

Regija ima izjemen potencial, ker ima ogromno kreativnosti, odpornosti in sposobnosti improvizacije. Ljudje tukaj pogosto znajo iz malo narediti veliko. Razumejo kompleksnost, znajo delati v negotovosti in imajo zelo močan občutek za skupnost. To so lastnosti, ki bodo v prihodnosti zelo pomembne. Mislim, da si delimo podoben mindset in premalo izkoriščamo priložnosti za tesnejša povezovanja.

Izziv pa je, da veliko mladih inovatorjev nima dostopa do pravih mrež, oz. bolj ne ve kako jih pravično izkoristiti, to se tudi sama še vedno učim. Pogosto imajo energijo in občutek za problem, nimajo pa še jezika, strukture, poslovnega modela ali povezav, da bi to lahko postalo nekaj vzdržnega.

Impact Kickstarter – Balkan Edition vidimo kot začetek prostora, kjer lahko mladi in zgodnje iniciative dobijo podporo pri prehodu od ideje k učinku. Ne samo v smislu podjetniških orodij, ampak tudi v smislu samozavesti, povezav in razumevanja, da lahko družbeno odgovorno podjetništvo iz regije nagovori veliko širši prostor. In da si začnejo s takšnim projektom graditi svojo lastno skupnost in so to prvi ljudje, ki jim lahko dajo konkretne predloge na njihove aktivnosti. Neprecenljiva priložnost.

Profesor Matjaž Mulej in drugi strokovnjaki v IRDO pogosto poudarjajo pomen osebne družbene odgovornosti. Kako vi osebno lovite ravnovesje med vodenjem zahtevnih mednarodnih projektov, kreativnim kaosom in skrbjo za lastno blaginjo?

Iskreno? Še vedno se učim. Mislim, da je pomembno, da o osebni družbeni odgovornosti ne govorimo kot o popolnosti.

Tudi ljudje, ki ustvarjamo prostore za druge, se lahko izgubimo v odgovornosti, preveč delamo, preveč nosimo in prepozno postavimo meje. Iskreno pa sem zelo redko v ravnovesju.

Ker je ena mojih pomembnih vrednot ustvarjanje nečesa za skupno dobro in to zna prevagati nad nečim drugim. Mislim da si moramo priznati, da življenje ni v ravnovesju, včasih daš pač prednost nečemu kar je v tistem trenutku prioriteta. Raje uporabljam besedo harmonija. Včasih nekaj gradiš in mora zato kakšna druga stvar malo počakati, sem pa pristaš načela, da ko se posvetim užitku, nočem to balansirati z razmišljanjem o delu.

Kreativni kaos ima svojo lepoto, ampak dolgoročno potrebuje strukturo. In mislim, da je to tudi eno pomembnih sporočil za vse nas, ki delamo v družbeno odgovornih, kreativnih ali podjetniških okoljih: ni dovolj, da imamo dober namen.

Naučiti se moramo graditi sisteme, ki ne izčrpajo ljudi, ki jih ustvarjajo. In vsak pri sebi mora najti svoj ritem, ideal ne obstaja.

Rdeča nit letošnjih izdaj revije IRDO Mozaik poudarja »moč za spremembe in proaktivno ustvarjanje prihodnosti«. Kakšno popotnico ali nasvet bi dali slovenskim menedžerjem in odločevalcem, ki želijo soustvarjati bolj odgovorno družbo jutrišnjega dne?

Moj nasvet bi bil: ne čakajte, da bo sistem popoln, da začnete delovati drugače. Veliko sprememb se začne v vsakdanjih odločitvah. Koga povabite v sobo. Komu daste besedo. Kako merite uspeh. Kaj nagrajete. Kje si upate priznati, da obstoječi način dela ne deluje več.

Slovenski menedžerji in odločevalci imajo danes veliko več moči, kot si včasih priznajo. Ne samo ekonomske, ampak tudi kulturne. Podjetja oblikujejo način, kako ljudje živijo, sodelujejo, razmišljajo o sebi in o prihodnosti. Zato odgovorno vodenje ni več mehka tema, je strateška tema. Letos je eden od mednarodnih panelov bil prav na temo blagovnih znamk in kakšno odgovornost lahko nosijo v prostorih. Temu bi morali dati več pozornosti.

Če želimo bolj odgovorno družbo jutri, moramo danes ustvarjati okolja, kjer ljudje ne delujejo samo iz pritiska, ampak iz smisla, zaupanja in odgovornosti. Je to naivno? Meni se zdi to ena najbolj konkretnih stvari, ki jih lahko naredimo za dolgoročno odpornost podjetij in družbe.

Kako sestavljate program festivala DIFFRNT, kako ste zadovoljni z letošnjo izvedbo in kdaj lahko pričakujemo najavo nove izvedbe?

Program DIFFRNT-a ne nastaja iz vprašanja, katere teme so trenutno popularne, ampak iz vprašanja, kaj ljudje in podjetja v tem trenutku zares potrebujejo. Veliko poslušamo.

Pogovarjamo se z voditelji, podjetniki, kreativci, mladimi, partnerji, skupnostjo. Potem iščemo presečišča med tem, kar je poslovno relevantno, osebno pomembno in družbeno potrebno.

Zato program ni samo nabor predavanj, ampak dramaturgija izkušnje. Vključuje vsebine o vodenju, komunikaciji, denarju, tehnologiji, ustvarjalnosti, skupnostih, telesu, vrednotah in prihodnosti dela. Zelo pomembno nam je, da ljudje ne pridejo samo po informacije, ampak po premik. Da se nekaj sestavi v glavi, v telesu, v odnosih ali v naslednji odločitvi.

Z letošnjo izvedbo sem zadovoljna, vem pa, da je še veliko prostora za napredek. Predvsem sem zadovoljna, ker smo čutili, da DIFFRNT postaja jasnejši. Ne samo kot festival, ampak kot prostor, ki ga ljudje potrebujejo. Seveda imamo še veliko dela: bolj jasno komunikacijo, močnejša partnerstva, večjo vključenost podjetij in bolj dolgoročno strukturo. Ampak energija, odzivi in povezave, ki so nastale, potrjujejo, da smo na pravi poti.

Novo izvedbo bomo začeli napovedovati jeseni. Najprej znotraj skupnosti in med partnerji, nato širše javno. Želimo si, da se prihodnje leto še bolj povežejo podjetja, ki razumejo, da DIFFRNT ni samo dogodek za posameznike, ampak razvojni prostor za ekipe, voditelje in organizacije, ki želijo graditi drugače.

Kje vas najdejo tisti, ki bi želeli sodelovati z vami in kako lahko sodelujejo?

Najlažje nas najdejo prek platforme DIFFRNT (www.diffrnt.si) in Zavoda SoundGarden, pa tudi neposredno prek mene, najde se me povsod. Odprti smo za različne oblike sodelovanja: programska partnerstva, vključevanje

podjetij, razvoj vsebin za ekipe, podporo mladim iniciativam, regijska sodelovanja, partnerstva z javnimi institucijami, zbornicami, razvojnimi agencijami in organizacijami, ki delajo na podobnih temah.

Posebej si želimo sodelovati s podjetji, ki iščejo bolj človeške načine razvoja zaposlenih, z voditelji, ki želijo svoje ekipe peljati v prostor večje jasnosti in poguma, ter s partnerji, ki razumejo, da družbena odgovornost ni enkratna kampanja, ampak dolgoročna usmeritev.

Če nekdo čuti, da DIFFRNT odpira teme, ki jih tudi sam nosi v svojem podjetju, organizaciji ali skupnosti, je to verjetno dober začetek pogovora. Ne potrebujemo, da imajo vsi že izdelan odgovor. Potrebujemo ljudi, ki so pripravljeni skupaj postavljati boljša vprašanja in iz njih graditi konkretne premike.

Kaj bi sporočili našim bralcem, pa vas morda nismo vprašali?

Morda to, da sprememba ne bo prišla samo iz velikih strategij. Prišla bo iz ljudi, ki si bodo upali delati drugače tudi takrat, ko to še ni najbolj običajna pot.

Veliko govorimo o prihodnosti dela, prihodnosti družbe, prihodnosti podjetništva. Ampak prihodnost ni nekaj, kar se nam bo zgodilo. Vsak dan jo oblikujemo z načinom, kako vodimo sestanek, kako poslušamo mlajše, kako sprejemamo odločitve, kako ravnamo z ljudmi, ko so utrujeni, in kako razumemo uspeh. Prva stvar pa je, da si upamo biti pogumni za ranljivost in ne čakati, da se nekaj zgodi, ampak iti sami v akcijo.

DIFFRNT je povabilo k temu, da uspeha ne gradimo z izgubo sebe. Da poslovnost ne

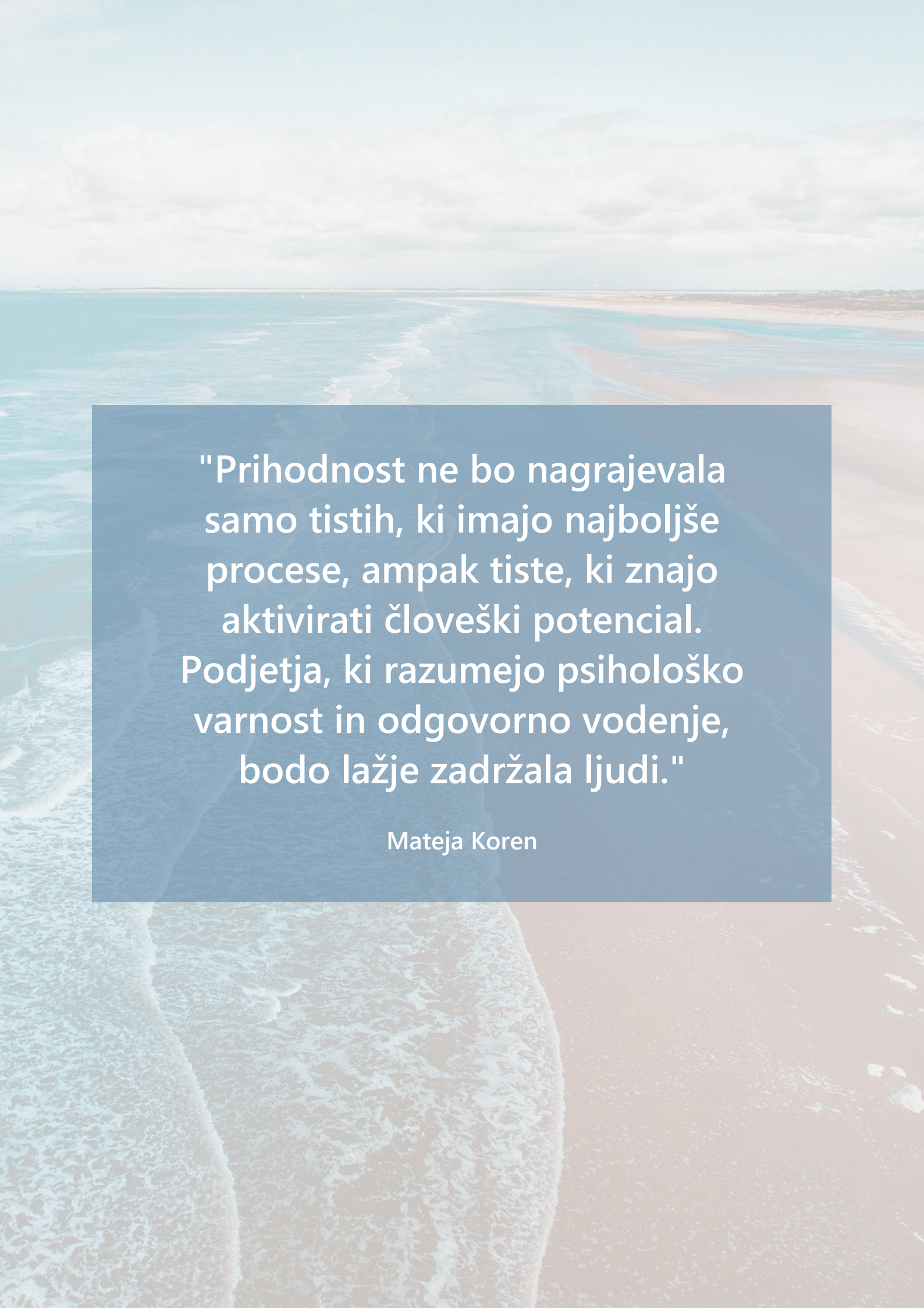

pomeni odsotnosti človečnosti. In da družbena odgovornost ni nekaj zunaj nas, ampak zelo konkretna drža: do sebe, do drugih in do sveta, ki ga soustvarjamo.

Zato bi bralcem IRDO Mozaika rekla: če čutite, da je čas za bolj pogumne, bolj povezane in bolj odgovorne načine dela, pridite bližje. Takšnih prostorov ne more ustvariti ena oseba ali ena organizacija. Ustvarimo jih lahko samo skupaj.

Najlepša hvala za vaš čas in odgovore.

An aerial photograph of a wide beach with turquoise water and white foam. The sky is blue with scattered white clouds. The text is overlaid on a semi-transparent blue rectangle in the center of the image.

"Prihodnost ne bo nagrajevala samo tistih, ki imajo najboljše procese, ampak tiste, ki znajo aktivirati človeški potencial. Podjetja, ki razumejo psihološko varnost in odgovorno vodenje, bodo lažje zadržala ljudi."

Mateja Koren

mag. Lilijana Madjar: V razvoju smo odgovorni – do prostora, ljudi in prihodnjih generacij

Novinarka: mag. Anita Hrast

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) je 15. januarja 2026 praznovala 25 let delovanja. V tem času je postala ena ključnih razvojnih institucij v prostoru, ki povezuje Ljubljano in 24 okoliških občin. V regiji prebiva četrtnina prebivalstva Slovenije in je središče znanja, gospodarstva, kulture, ustvarjalnosti in inovacij – pa tudi številnih razvojnih izzivov. O njih smo se pogovarjali z direktorico RRA LUR mag. Lilijano Madjar, ki poudarja, da lahko uspešen razvoj vodita predvsem zaupanje in pogum za skupne rešitve.

Spoštovana mag. Lilijana Madjar, ste direktorica Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije že vrsto let. Agencija je 15. januarja 2026 praznovala 25 let obstoja, za kar vam iskreno čestitamo. Kako je prišlo do ustanovitve agencije in kaj je njeno poslanstvo?

Pred 25-timi leti je bila potreba po boljšem povezovanju občin pri projektih, ki presega njihove meje in imajo regionalni učinek, že zelo izrazita, zato se je tedanja županja mesta Ljubljana Viktorija Potočnik v dogovoru s tedaj okoliškimi 25 občinami odločila za zelo pomemben korak, ki je za regijo pomenil pomemben razvojni preskok – ustanovitev Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije, ki tvorijo regijo.

mag. Lilijana Madjar

Kakšna je naloga regionalne razvojne agencije? Predvsem, da zna različne interese poslušati, povezati in prevesti v strategije in projekte, ki prispevajo k višji kakovosti življenja v regiji. S tem ne mislim samo na interese občin – ti so ena naših ključnih prioritet, a cilje lahko dosegamo le v sodelovanju z vsemi razvojnimi akterji, od nacionalne ravni do gospodarstva in znanosti, s posluhom tudi za civilno družbo.

Regionalni projekti prinašajo boljšo mobilnost, bolj premišljeno rabo prostora, spodbudno okolje za podjetništvo ter krepitev inovacijskega ekosistema, bolj zeleno in odporno okolje, na koncu dneva pa pomenijo več in boljše priložnosti za ljudi.

Na jubilejni slovesnosti ste dejali, da razvoj presega meje občin in političnih barv.

To drži. Prometni tokovi, stanovanjska vprašanja, poplavna varnost, uspešno gospodarstvo, javne storitve in podnebna tveganja ne poznajo meja. Ko se občine prepoznajo v skupnem načrtu in najdejo skupni jezik, se odpre prostor za projekte, ki prinašajo celostne izboljšave in imajo resničen učinek za prebivalce.

V petindvajsetih letih smo zgradili zaupanje in dobre partnerske odnose z občinami ter drugimi akterji in institucijami, povezanimi z razvojem. To je velik uspeh, ki morda celo presega kilometre kolesarskih povezav ali metrov vodovoda in kanalizacije, ki so bili zgrajeni s pomočjo kohezijskih sredstev. Županje in župani vseh občin regije, ki sestavljajo Svet Ljubljanske urbane regije, se znajo dogovoriti o ključnih izzivih in sprejemati soglasne odločitve. To je res izjemen dosežek. Seveda zahteva številna predhodna usklajevanja in je predvsem rezultat naše močne prisotnosti na terenu, rednih posvetov in sodelovanj.

Ljubljanska urbana regija je največja in ena najbolj heterogenih slovenskih regij. Katere razvojne razlike in izzive najbolj občutite?

Ljubljanska urbana regija je prostor velikih priložnosti, po drugi strani pa tudi zelo konkretnih razvojnih pritiskov. Na vsega 11,5 odstotka površine Slovenije živi četrtnina prebivalcev države, tu je tudi več kot četrtnina delovnih mest. Je središče znanja, raziskovalnih institucij, kulture, ustvarjalnosti in gospodarske moči.

Seveda je zato močno obremenjena - predvsem z dnevnimi migracijami,

prometom, pritiskom na prostor in stanovanjsko problematiko. Če naj strnim samo najpomembnejše izzive, na katere je treba nujno odgovoriti - v regiji potrebujemo izdatna vlaganja predvsem v trajnostno mobilnost, dostopna stanovanja, protipoplavne ukrepe. Večji, kot bi si verjetno mislili, je tudi manko okoljske infrastrukture za čiščenje odpadnih voda in oskrbo s pitno vodo.

Slovenija nima formalno vzpostavljene regionalne ravni oblasti. Kako se na tem področju spreminja zakonodaja in kaj so vaše ključne naloge?

Imate prav, naloge, ki jih opravljamo, so v mnogih evropskih državah umeščene na formalno regionalno raven. Podlaga za naše delo je Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki določa ključne razvojne naloge, organe odločanja na regijah in pristojnosti regionalnih agencij. V praksi pa je naše delo mnogo širše. Smo povezovalci med lokalno in državno ravno, med občinami, gospodarstvom, znanostjo, nevladnimi organizacijami in evropskimi partnerji. Na agenciji pripravljamo regionalne razvojne dokumente, usklajujemo občinske in državne interese, predvsem pa nudimo tudi podporo pri črpanju evropskih sredstev ter vodimo projekte, ki presegajo meje posamezne občine.

A brez stabilnih virov financiranja je naš potencial omejen. Za učinkovitejši regionalni razvoj potrebujemo sistemsko urejeno regionalno raven in več stabilnosti pri financiranju ključnih nalog. Zakon je bil nedavno noveliran in bolj izrazito prepoznava pomen regij, kar toplo pozdravljamo, vendar še ne zagotavlja zadostnega obsega finančnih sredstev, tako za delovanje regionalnih razvojnih

agencij kot ključnih razvojnih projektov, ki bi zadoščali za uspešen razvoj regij. RRA LUR svoje delovanje v velikem delu financira s sodelovanjem v evropskih projektih in tržno aktivnostjo.

Vlada je sprejela tudi novo Strategijo o regionalnem razvoju Slovenije do leta 2050. Kaj ta obeta Ljubljanski urbani regiji?

Strategija prinaša pomemben premik k bolj ciljnemu namenjanju sredstev projektom, ki odgovarjajo na konkretne razvojne potrebe regij in občin – to je nekaj, na kar v RRA LUR že vsa leta opozarjamo. Včeraj in danes, če se tako izrazim, lahko občine s pomočjo kohezijskih sredstev denimo uredijo park, manjka pa jim pločnik ali kanalizacija, a za tovrstno ureditev ni pogojev za črpanje sredstev. Država je v novi Strategiji regionalnega razvoja Slovenije do leta 2050 to prepoznala, vendar mora strategijo dopolniti z zelo dobrim akcijskim načrtom – to je zaenkrat še odprto in naša prioriteta v naslednjih letih bo doseči zapis ukrepov za Ljubljansko urbano regijo, ki bodo omogočali ohranjanje razvojnega napredka.

Veste, Ljubljanska urbana regija je po svoje talec svoje uspešnosti in centralizacije. Ker je za regijo značilna velika koncentracija delovnih mest, k čemur veliko doprinese koncentracija dejavnosti, kot so zavarovalništvo in bančništvo (za katere je še LUR premajhno območje) in ker na delo v regijo in predvsem v Ljubljano dnevno prihaja okoli 140.000 ljudi, regija ustvarja najvišji BDP. Zato je upravičena do precej manjšega dela razvojnih sredstev. A denar, zaslužen v LUR, se v velikem delu troši v drugih regijah, od koder se ljudje vozijo na delo. Poleg tega imajo tam ljudje dostop do cenejših storitev, tudi

stanovanja so mnogo cenejša kot v LUR. V regijah torej, ki so upravičene do izdatnega razvojnega financiranja. Realnost pa je, da ima devet občin naše regije razvojni indeks, primerljiv z zasavskimi občinami. Teh nesorazmerij se je treba zavedati.

Da razvojne razlike med regijami niso tako velike, kot se rado prikazuje, povesta tudi razpoložljivi dohodek na prebivalca in tudi indeks zadovoljstva z življenjem, ki je v vseh regijah zelo visok, najvišji pa v Gorenjski regiji. Ljudje v Sloveniji dobro živimo, kar je podatek, ki sem ga izjemno vesela. Želimo pa si, da bi celostno sliko razumela tudi država in prepoznala notranjo heterogenost regij in zagotovila razvoj tako uspešnim regijam kot tudi tistim manj razvitim. Ne morem dovolj poudariti, kako nujno je, da se podpre ohranjanje konkurenčnosti LUR, saj v svetovnem merilu še vedno zaostajamo za najboljšimi. Na zadnje velja tudi, da če vzameš moč vlečnemu konju, trpi celotna vprega.

Kateri projekti RRA LUR najbolj jasno kažejo, da je družbena odgovornost vtkana v vaše delo?

Družbena odgovornost pri nas ni ločen program ali neko poglavje v strategiji, ampak način razmišljanja in dela. V vsakem projektu se vprašamo, komu koristi, kakšen vpliv ima na prostor, okolje in ljudi ter ali ustvarja dolgoročno vrednost.

Če pogledamo skozi prizmo projektov in strategij, bi gotovo omenila naše strokovne podlage, na katerih je zrasel sistem P+R, ki voznikom omogoča, da na obrobju mesta pustijo vozilo in pot nadaljujejo z javnim prevozom, peš ali s kolesom. Trenutno veliko moči

usmerjamo v razvoj regijskega sistema javne izposoje e-koles, ki bo prebivalcem ponudil dostopnejšo, bolj zdravo in okolju prijazno alternativo avtomobilu. V projekt je vključenih 21 občin, predvidenih pa je 94 lokacij s 549 e-kolesi in 854 polnilnimi priklopnimi mesti, že septembra bo aktiviranih 27 lokacij v 5 občinah. Na drugi strani si prizadevamo tudi za nove kilometre kolesarskih poti. S tovrstnimi projekti si prizadevamo zmanjševati mobilnostno revščino in omogočiti dostop do ugodne, zdrave in trajnostne mobilnosti vsem prebivalkam in prebivalcem regije.

Na področju podjetništva je izjemnega pomena program PONI LUR, ki posameznikom z dobrimi poslovnimi idejami bistveno olajša, da stopijo na lastno podjetniško pot. Ne gre le za številne nove zaposlitve, temveč širši razvoj človeških potencialov, sistematično podpiranje ustvarjalnosti in krepitev regionalnega poslovnega okolja. Več kot sto posameznic in posameznikov je pri nas razvijalo svoje podjetniške ideje in več kot polovica jih je prerasla v uspešna podjetja! Pod streho RRA LUR deluje tudi RCKE – Regionalni center kreativne ekonomije, ki ima v svoj DNK vpleten t.i. "design thinking" in podpira projekte, v katerem imajo izdelki in storitve že v osnovi razmišljen celoten življenjski krog in zelo precizno odgovarjajo na potrebe potrošnikov. Vedno več se usmerjamo tudi v spodbujanje krožnega gospodarstva in krepitvi ponovne uporabe.

Pomemben del našega dela je tudi krepitev regionalnega inovacijskega sistema. Povezujemo raziskovalne in izobraževalne ustanove, podjetja, javni sektor, občine ter uporabnike, da se znanje in dobre ideje hitreje prevedejo v

uporabne rešitve. Pri inovacijah nimamo v mislih samo novih tehnologij, temveč gre tudi za nove modele sodelovanja in pristope, ki učinkoviteje odgovarjajo na potrebe ljudi in prostora in so na koncu družbeno bolj odgovorni.

Smo tudi soustanovitelji Knjižnice REČI v Savskem naselju, ki spodbuja souporabo namesto lastništva, zdaj se mreža že lepo širi. S številnimi projekti na Ljubljanskem barju smo povezali varstvo narave, trajnostno mobilnost in kakovostno doživljanje prostora. V naslednjih letih bomo v projektu ŽivoLjuB sodelovali pri obnovitvi Koščeve poti, podaljšali bomo učno Pot pod Jelšami. Lahko bi naštevala v nedogled. Projektov je bilo že več kot sto in vsak ima družbeno odgovorno noto.

Pomemben je tudi strateški del – trenutno na agenciji nastajata Regionalni prostorski plan LUR in Regijska celostna prometna strategija, ki ju pripravljamo kot strateška razvojna kompasa regije. Z njima želimo prostor načrtovati odgovorno, dolgoročno in z mislijo na prihodnje generacije.

Prejeli ste tudi številna priznanja. Katero bi najbolj izpostavili kot potrditev vašega načina dela?

V veliko čast nam je, da smo bili letos izbrani za eminentno Nagrado mesta Ljubljana. To je pomembna potrditev, zelo lepa motivacija ter popotnica za nadaljnje delo. Nagrado razumem kot priznanje naših dobrih sodelovanj. Pri regionalnem razvoju noben uspeh ni delo ene institucije. Vsak rezultat je plod sodelovanja občin, države, strokovnjakov, različnih projektnih partnerjev, ekipe zaposlenih, ne nazadnje

tudi prebivalk in prebivalcev, ki sodelujejo pri testiranju in oblikovanju novih rešitev in kasneje kot uporabniki poskrbijo, da te zaživijo.

IRDO povezuje akterje na področju družbene odgovornosti. Kaj vam pomeni članstvo in sodelovanje z IRDO?

IRDO razumemo kot prostor povezovanja ljudi in organizacij, ki družbeno odgovornost razumejo širše od formalnih zavez, kar je za odporno prihodnost nujno. Članstvo v takšni mreži nam pomeni priložnost za izmenjavo znanja, spoznavanje dobrih praks in navdih ter razmislek o tem, kako družbeno odgovornost še bolj jasno prevajati v konkretne razvojne odločitve. Je družba članov, v kateri smo radi in se počutimo doma.

Se vam zdi, da se družbena odgovornost iz vrednotnega načela spreminja v razvojni pogoj?

Absolutno imate prav. Družbena odgovornost ni več nekaj, kar organizacija doda ob koncu, ko so poslovni ali razvojni cilji že določeni. Postaja pogoj za dolgoročno uspešnost. Podnebna tveganja, demografske spremembe, dostopnost javnih storitev, mobilnost – vse to zahteva družbeno odgovornost.

V regionalnem razvoju to pomeni, da ne iščemo le najhitrejših rešitev, ampak najbolj uravnotežene. To je veliko težja pot, saj je treba vzporejati različne interese in uskladiti razvojne, okoljske, socialne in finančne vidike. A to je bistvo. Trajnostnost ni le okoljska tema, je tudi vprašanje socialne pravičnosti, dostopnosti, zdravja, kakovosti bivanja in vključevanja ljudi v odločitve, ki vplivajo na njihovo življenje.

Družbena odgovornost zato postaja merilo zrelosti institucij in skupnosti.

Kako se regionalne razvojne agencije med seboj povezuje pri trajnostnem razvoju?

Regionalne razvojne agencije smo povezane v okviru našega interesnega združenja RRA GIZ. To je pomembno in smiselno, saj smo povezani najbolj učinkovit sogovornik državi pri oblikovanju sistemskih rešitev na področju regionalnega razvoja. Prav tako skupaj oblikujemo različne regijske projekte. Dober primer so regijski centri mobilnosti, ki danes delujejo v vseh 12 regijah, zasnovale in testirale pa smo jih agencije pilotno v 6 regijah. Država je prepoznala dobro rešitev in podprla financiranje centrov za pet let. Zdaj skupaj z nacionalno ravno in občinami sistematično iščemo rešitve in izboljšujemo dostopnost, javni potniški promet in kolesarjenje. Tudi regijske celostne strategije, regijski prostorski plani in projekt spodbujanja podjetništva PONI se izvajajo v vseh slovenskih regijah. Povezujemo se tudi pri vprašanih evropske kohezijske politike, pri pripravi različnih razvojnih dokumentov, izmenjujemo dobre prakse in skupaj zagovarjamo bolj uravnotežen razvoj.

Kaj mislite, da je nujno za boljšo prihodnost Ljubljanske urbane regije?

Za boljšo prihodnost Ljubljanske urbane regije je ključna krepitev inovacijskega ekosistema, ki bo omogočal medsektorsko sodelovanje in dvig konkurenčnosti gospodarstva. Družbeno odgovorno delovanje lahko raste na plodnem presečišču interesov javnega sektorja, gospodarstva, raziskovalnih ustanov, nevladnih organizacij in prebivalcev.

S strani države potrebujemo tudi več zaupanja v razvojne institucije na regionalni ravni. Regije najbolj poznajo svoje potrebe in potencialne. Če jim zagotovimo ustrezna orodja, sredstva in pristojnosti, lahko hitreje razvijejo rešitve, ki so prilagojene prostoru in ljudem, seveda pa je pomembno zagotoviti stabilnejše in bolj ciljno usmerjeno financiranje razvojnih institucij in razvojnih projektov. Kajti pogosto imamo ideje, partnerstva in pripravljene rešitve, a premalo sredstev, da bi jih lahko v celoti uresničili.

Na katere dosežke ste osebno najbolj ponosni?

Projekti so pomembni, številke tudi, a za vsakim uspehom stojijo odnosi in zelo sem ponosna, da občine v RRA LUR prepoznavajo odličnega partnerja in se na nas obračajo kot na ključnega sogovornika, ker znamo zelo različne poglede uskladiti in pripeljati do skupnih rešitev.

Ponosna sem tudi na ekipo, ki razume širino regionalnega razvoja in izkazuje izjemno odprtost za znanje in ideje. Kultura sodelovanja je v agenciji na zelo visoki ravni.

Veliko mi pomeni tudi mednarodni ugled, ki smo ga zgradili. RRA LUR je danes prepoznana kot zanesljiv partner v evropskih in mednarodnih projektih. Skoznje v regijo prinašamo nova znanja, dobre prakse in širši pogled na razvoj.

Kaj si želite za prihodnost Ljubljanske urbane regije?

Naš regionalni razvojni program regijo opisuje z besedami: inovativna, zelena, povezana. To niso samo lepo zveneče besede, ampak zelo konkretna usmeritev.

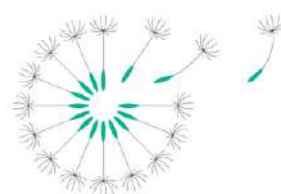
Inovativna regija ni le tehnološko napredna, temveč zna povezovati znanje, gospodarstvo, javni sektor in ljudi ter iz novih idej ustvarjati rešitve za resnične potrebe. Zelena pomeni, da razumemo omejitve prostora in planeta. Povezana pa, da se zavedamo, da nihče ne more uspeti sam.

Za prihodnost si želim predvsem to, da se povezovanje ne utruje. Kjer je zaupanje, tam so tudi skupne odločitve in to je temelj razvojnih učinkov v prostoru.

Bi nam želeli še kaj sporočiti za konec, kar vas morda nismo vprašali?

Družbena odgovornost se začne pri vprašanju, kakšen odtis puščamo za seboj. V regionalnem razvoju je ta odtis zelo konkreten – kaže se v prostoru, prometu, gospodarstvu, znanosti, naravi, skupnostih in predvsem v kakovosti vsakdanjega življenja ljudi. Odpirati prostor rešitvam, ki ne odgovarjajo le na današnje potrebe, temveč bodo koristile tudi prihodnjim generacijam, je velika odgovornost in hkrati moja osebna motivacija. Po naravi sem optimist, zato tudi na prihodnost gledam z zaupanjem. Živimo v razmeroma mirnem, zelenem in hkrati sodobnem okolju, že to je velika prednost. Želim si, da bi se tega zavedalo čim več ljudi in da bi znali te kakovosti ohraniti ter jih še nadgraditi.

Najlepša hvala za vaš čas in odgovore.

RRA LUR
regionalna razvojna agencija
ljublanske urbane regije

"Odpirati prostor rešitvam,
ki ne odgovarjajo le na današnje
potrebe, temveč bodo koristile
tudi prihodnjim generacijam,
je velika odgovornost."

mag. Lilijana Madjar

Kaja Rukav: Humanitarnost ni reševanje drugih, temveč srečanje dveh ljudi z vsem dostojanstvom

Novinarja: mag. Anita Hrast in Marko Lavrenčič, mag.

Šolska svetovalna delavka in predana humanitarka Kaja Rukav že 15 let dokazuje, da prostovoljstvo ni zgolj občasna dejavnost, temveč temeljna življenjska drža. Skozi pretresljive izkušnje dela z ranljivimi skupinami v Sloveniji in Gambiji je spoznala, da resnična pomoč ne ustvarja odvisnosti in ne gradi odnosov moči, temveč temelji na globokem spoštovanju. Postala je Naj prostovoljka leta 2025, v intervjuju pa iskreno in analitično spregovori o etičnih dilemah humanitarnega dela, čustvenem bremenu boja za otroška življenja in nujnosti gradnje trajnostnih, opolnomočenih skupnosti.

PROSTOVOLJSTVO KOT ŽIVLJENJSKA POT

Prostovoljstvu ste predani že skoraj 15 let. Kateri trenutek ali izkušnja je bila odločilna, da pomoč drugim ni postala le občasna aktivnost, ampak način življenja?

Iskreno mislim, da ni obstajal en sam trenutek. Bolj kot odločitev je bilo to postopno odraščanje v vrednotah, ki so me spremljale že od otroštva.

Ko danes pogledam nazaj, se mi zdi, da sem imela veliko srečo, da sem odraščala med ljudmi, ki so me učili videti človeka. Moja prababica je bila ena prvih oseb, ki mi je pokazala, da dobrota ni nekaj velikega in spektakularnega, ampak

Kaja Rukav

nekaj, kar živiš vsak dan. Ni spraševala, kdo si, od kod prihajaš ali kaj imaš. Če je nekdo potreboval pomoč, je pomagala. Kasneje so te vrednote utrdili še moji starši. Naučili so me, da človekova vrednost ni v njegovem položaju, izobrazbi ali premoženju, ampak v tem, kako ravna z ljudmi okoli sebe.

Morda zato pomoč drugim pri meni nikoli ni bila aktivnost. Nikoli ni bila nekaj, kar bi počela občasno ali v prostem času. Bila je del načina, kako gledam na svet. Seveda pa so me na tej poti oblikovali tudi ljudje, ki sem jih srečevala. Brezdomci, ki so me naučili, kako hitro se lahko človek znajde na robu družbe. Otroci, ki so me naučili vztrajnosti. Ljudje v Gambiji, Avstraliji in drugod po svetu, ki so me naučili hvaležnosti. In številni posamezniki, ki so mi pokazali, da lahko že ena oseba spremeni življenje drugega.

Če bi morala izpostaviti eno spoznanje, ki me spremlja že vsa ta leta, bi bilo to, da pomoč drugim nikoli ni enosmeren proces. Vedno mislimo, da bomo mi tisti, ki bomo nekaj dali. Potem pa ugotovimo, da smo prejeli veliko več. Več razumevanja. Več ponižnosti. Več vere v ljudi.

Mislím, da je bil prav ta občutek tisti, zaradi katerega prostovoljstvo ni postalo nekaj, kar počnem. Postalo je del tega, kdo sem.

LEKCIJE IZ GAMBIIJE

Skoraj leto dni ste delovali v Gambiji. Kaj vas je tam najbolj naučilo o človekovem dostojanstvu, solidarnosti in o tem, kako razumemo pomoč v razvitem delu sveta?

Mislím, da me je Gambija predvsem naučila ponižnosti.

Ko prihajamo iz Evrope, pogosto nezavedno verjamemo, da smo mi tisti, ki imamo znanje, rešitve in odgovore. Da prihajamo pomagati. Tudi sama sem odšla tja z željo, da prispevam svoj delček dobrega. Potem pa sem zelo hitro ugotovila, da bom morala najprej veliko poslušati, opazovati in se učiti.

Največja lekcija je bila zame dostojanstvo. Srečala sem ljudi, ki niso imeli skoraj ničesar v materialnem smislu, pa so kljub temu nosili neverjetno dostojanstvo, ponos in notranjo moč. Naučili so me, da človekovo dostojanstvo ni odvisno od tega, koliko imaš, ampak od tega, kako te vidi družba in kako vidiš samega sebe.

Prav tako sem tam veliko razmišljala o našem razumevanju pomoči.

V razvitem delu sveta pomoč pogosto razumemo kot nekaj, kar nekdo daje in nekdo prejema. Kot odnos med tistim, ki ima, in tistim, ki nima. V Gambiji pa sem začela vedno bolj razumeti, da je najbolj dragocena pomoč pravzaprav odnos. Partnerstvo. Sodelovanje.

Ljudje si ne želijo usmiljenja. Želijo si priložnosti. Želijo si spoštovanja. Želijo si, da jih vidimo kot enakovredne sogovornike in ne kot prejemnike pomoči. Mislím, da sem prav tam prvič zares razumela, da humanitarnost ni reševanje drugih ljudi. Humanitarnost je predvsem sposobnost, da se z nekom srečaš kot človek s človekom.

Veliko sem se naučila tudi o solidarnosti. V Gambiji sem pogosto videla ljudi, ki so imeli zelo malo, pa so bili pripravljeni deliti skoraj vse. Hrano. Čas. Prostor. Skrb. Včasih sem imela občutek, da je skupnost tam veliko močnejša, kot smo je vajeni v Evropi.

In morda je prav to ena najdragocenejših lekcij, ki sem jo prinesla domov. Da človek nikoli ne uspeva sam. Da smo veliko bolj povezani, kot si radi priznamo. In da kakovost družbe ni odvisna samo od gospodarske razvitosti, ampak predvsem od tega, koliko smo pripravljeni skrbeti drug za drugega.

Ko danes pomislim na Gambijo, ne pomislim najprej na revščino. Pomislim na ljudi. Na njihovo dostojanstvo. Na njihovo toplino. In na lekcijo, ki mi jo je Afrika vsak dan znova ponavljala: človek ni velik zaradi tega, kar ima. Velik je zaradi tega, kar daje drugim.

ETIČNE DILEME HUMANITARNEGA DELA

Pri delu z ranljivimi skupinami se pogosto srečujemo z vprašanjem, kako pomagati, ne da bi ustvarjali odvisnost od pomoči. Kako sami razumete odgovorno in trajnostno humanitarno delovanje?

To je eno najpomembnejših vprašanj humanitarnega dela in hkrati eno najtežjih. Mislim, da se moramo pri vsaki pomoči najprej vprašati, zakaj pomagamo in kakšen je naš cilj. Če je cilj samo kratkoročno reševanje težave, potem lahko nehote ustvarimo odvisnost. Če pa je cilj, da človek postane bolj samostojen, bolj opolnomočen in da dobi možnosti za dostojno življenje, potem govorimo o trajnostni pomoči.

Sama vedno bolj verjamem, da najboljša pomoč ni tista, ki nekaj naredi namesto človeka. Najboljša pomoč je tista, ki človeku pomaga, da lahko nekoč določene stvari naredi sam.

To seveda ne pomeni, da v kriznih situacijah ne pomagamo neposredno. Če otrok potrebuje zdravljenje, ga potrebuje zdaj. Če nekdo nima hrane, potrebuje pomoč zdaj. V takšnih trenutkih ni prostora za filozofiranje.

Toda ko najhujša stiska mine, se začne pomembnejši del. Kako ustvariti pogoje, da bo človek v prihodnje manj ranljiv? Kako ga vključiti v skupnost? Kako mu omogočiti znanje, dostop do izobraževanja, dela ali podpore?

V Gambiji sem se tega zelo močno zavedala. Nisem želela biti nekdo, ki pride, pomaga in odide. Vedno me je zanimalo predvsem vprašanje, kaj bo ostalo, ko mene ne bo več tam.

Podobno razmišljam tudi doma. Tudi v Sloveniji ljudje pogosto ne potrebujejo samo materialne pomoči. Potrebujejo občutek, da nekdo verjame vanje. Potrebujejo mrežo ljudi. Potrebujejo priložnost.

Zame je odgovorno humanitarno delo predvsem spoštovanje dostojanstva človeka. Ne gradimo odnosov moči. Ne ustvarjamo odvisnosti. Ne nastopamo kot rešitelji.

Gradimo mostove, priložnosti in skupnosti.

In mislim, da je prav to razlika med pomočjo, ki rešuje trenutek, in pomočjo, ki lahko spremeni življenje.

OSEBNA ODGOVORNOST ZA ŽIVLJENJA DRUGIH

V javnosti je posebej odmevala zgodba o otrocih, ki so zaradi vaše vztrajnosti dobili nujno zdravstveno pomoč. Kako človek nosi odgovornost in čustveno breme, ko ve, da so od njegovih odločitev lahko odvisna življenja drugih?

Če sem popolnoma iskrena – mislim, da se na to ne moreš pripraviti.

O takšnih situacijah pogosto govorimo zelo racionalno, skoraj tehnično. Kot o organizaciji pomoči, zbiranju sredstev, urejanju zdravljenja. V resnici pa se za vsem tem skrivajo zelo človeški trenutki. Trenutki, ko pred teboj ni projekt ali primer, ampak otrok. Otrok, ki se bori za vsak vdih. Otrok, ki ga držiš v naročju in ne veš, ali bo dočakal jutro.

To so trenutki, ko izginejo vse teorije, vsi načrti in vse vloge. Ostane samo človek.

Spomnim se večerov, ko sem sedela ob otroški posteljici in se spraševala, ali delam dovolj. Ali sem kaj spregledala. Ali bi lahko naredila še več. Ko se soočiš z možnostjo, da bi lahko nekdo izgubil življenje, začneš čutiti odgovornost na način, ki ga je težko opisati.

In hkrati se začneš zavedati tudi svojih omejitev.

To je bila zame ena najtežjih lekcij. Spoznanje, da ne moreš rešiti vseh. Da včasih narediš vse, kar je v tvoji moči, pa zgodba vseeno nima srečnega konca. Tega me je naučil tudi Lamin, deček, ki smo ga žal izgubili. Njegova zgodba me spremlja še danes. Ne zaradi občutka krivde, ampak zaradi opomnika, kako krhko je življenje.

Po drugi strani pa so tukaj Samsan, Yassin, Mohamed in drugi otroci, ki danes živijo. Ki hodijo, se smeji, govorijo, nagajajo in odraščajo. Otroci, za katere se je v nekem trenutku zdelo, da morda ne bodo dobili te priložnosti.

Ljudje me včasih vprašajo, ali sem ponosna nase. Iskreno? Največkrat čutim predvsem hvaležnost.

Hvaležnost, da sem imela ob sebi ljudi, ki so pomagali. Donatorje, prijatelje, zdravnike, prostovoljce, popolne neznance, ki so verjeli tem otrokom. Ker resnica je, da teh zgodb nikoli nisem nosila sama. Nosila jih je skupnost ljudi, ki se je odločila, da ne bo ostala ravnodušna.

Se pa ne bom pretvarjala, da te takšne izkušnje ne spremenijo.

Mislím, da sem v zadnjem letu jokala več

kot v mnogih letih prej. Jokala sem od strahu. Od nemoči. Od utrujenosti. Včasih tudi od jeze, ker svet ni pravičen. Ker otrok ne bi smel umirati zaradi bolezni, ki bi bila drugje ozdravljiva.

Ampak potem pride trenutek, ko vidiš otroka, ki ga nekoč nisi mogel niti nahraniti, danes pa teče proti tebi. In v tistem trenutku razumeš, zakaj nisi odnehal.

Odgovornost nikoli ne postane lažja. Mislím, da tudi ne sme postati. Če bi postala, bi verjetno izgubili del svoje človečnosti.

Naučila pa sem se nekaj drugega. Da odgovornosti ne nosimo sami. Da življenja ne spreminjajo posamezniki, ampak ljudje, ki stopijo skupaj. In da je včasih največji pogum ravno v tem, da vztrajaš, tudi ko ne veš, ali bo dovolj.

Morda je to najiskrenejši odgovor. Nikoli nisem vedela, ali bo dovolj. Vedela sem samo, da si ti otroci zaslužijo, da nekdo verjame vanje do konca.

In včasih je prav vera tista, ki naredi največjo razliko.

MEDKULTURNO POVEZOVANJE

Delovali ste v različnih državah in kulturnih okoljih. Katere stereotipe o Afriki, Evropi ali humanitarnem delu bi si najbolj želeli preseči oziroma popraviti?

Mislím, da bi si najbolj želela preseči predstavo, da je Afrika ena sama zgodba. Ko ljudje slišijo besedo Afrika, pogosto pomislijo na revščino, lakoto, bolezni in pomoč. Kot da gre za enotno celino z enotno zgodbo. V resnici pa je Afrika

neverjetno raznolika. Sestavljena je iz desetine kultur, jezikov, tradicij, načinov življenja in pogledov na svet. In predvsem – sestavljena je iz ljudi.

Ljudi, ki imajo sanje, skrbi, družine, humor, talente in vsakodnevne izzive, tako kot mi. Morda me najbolj zmoti prav to, da ljudi pre pogosto vidimo skozi njihovo stisko. Kot da jih definira njihova revščina. Kot da jih definira pomoč, ki jo prejema.

Ampak ko sem živela v Gambiji, nisem vsak dan srečevala revščine. Vsak dan sem srečevala ljudi. Ljudi, ki so me sprejeli v svoje domove. Ljudi, ki so me naučili potrpežljivosti, hvaležnosti in povezanosti. Ljudi, ki so imeli pogosto veliko manj od mene, pa so bili pripravljeni deliti skoraj vse.

Po drugi strani pa bi si želela preseči tudi nekatere stereotipe o Evropi.

Velikokrat slišimo, da imamo v Evropi vse. In res je, imamo ogromno privilegijev. Imamo dostop do zdravstva, izobraževanja, varnosti in številnih možnosti. A hkrati opažam, da imamo pogosto manj časa drug za drugega. Manj skupnosti. Manj spontanega povezovanja. In mislim, da bi se lahko tudi mi marsičesa naučili od kultur, kjer ljudje še vedno živijo bolj povezano.

Veliko stereotipov obstaja tudi o humanitarnem delu.

Pogosto si predstavljamo, da gre za nekoga, ki pride, pomaga in reši težavo. Resničnost je precej drugačna. Humanitarno delo ni junaška zgodba posameznika. Je zgodba skupnosti. Je zgodba sodelovanja. Je zgodba ljudi, ki skupaj iščejo rešitve.

In morda je največji stereotip prav ta, da pomoč vedno teče samo v eno smer. Po vseh teh letih sem ugotovila nekaj povsem drugega. Da sem od ljudi, ki sem jim želela pomagati, pogosto prejela največ življenjskih lekcij. Naučili so me hvaležnosti. Naučili so me vztrajnosti. Naučili so me drugačnega pogleda na svet.

Zato danes ne verjamem več v odnos med tistim, ki pomaga, in tistim, ki pomoč prejema. Verjamem v srečanje dveh ljudi. Dveh zgodb. Dveh svetov.

In kadar se to zgodi s spoštovanjem, odprtostjo in iskrenim zanimanjem za drugega človeka, se največ naučita oba.

VLOGA MLADIH PRI DRUŽBENIH SPREMENBAH

Pogosto slišimo, da so mladi pasivni in osredotočeni predvsem nase. Kaj vam vaše izkušnje govorijo o pripravljenosti mladih za prostovoljstvo in družbeno odgovornost?

Moje izkušnje govorijo nekaj povsem drugega.

Ker delam z mladimi praktično vsak dan, lahko iskreno rečem, da me vedno znova navdušujejo. Ne vidim generacije, ki bi bila brezбриžna. Vidim generacijo, ki odrašča v zelo kompleksnem svetu. Svetu hitrih sprememb, negotovosti, pritiskov in neskončne količine informacij.

In kljub temu srečujem ogromno mladih, ki jim ni vseeno.

Vidim mlade, ki organizirajo dobrodelne akcije. Ki pomagajo vrstnikom. Ki opozarjajo na družbene krivice. Ki skrbijo

za okolje. Ki prostovoljno delajo z otroki, starejšimi in ranljivimi skupinami. Vidim mlade, ki si želijo prispevati.

Mislím pa, da jim pogosto delamo krivico, ker njihovo angažiranost merimo po merilih starejših generacij.

Mladi danes pomagajo tudi drugače. Povezujejo ljudi prek družbenih omrežij. Organizirajo pobude. Ozaveščajo. Gradijo skupnosti na način, ki ga starejše generacije včasih težje razumemo.

Seveda obstajajo tudi izzivi. Veliko mladih se sooča z občutki nemoči. Z občutkom, da so problemi preveliki in da njihov prispevek ne bo ničesar spremenil.

In mislim, da je tukaj odgovornost nas odraslih.

Namesto da mlade kritiziramo, jim moramo pokazati, da njihova dejanja štejejo. Da lahko naredijo razliko. Da imajo glas. Da imajo moč.

Ko mlad človek prvič doživi, da je z nečim, kar je naredil, nekemu polepšal dan ali pomagal rešiti težavo, se zgodi nekaj pomembnega. Začne verjeti, da lahko vpliva na svet okoli sebe.

Prav zato sem optimistka.

Ker sem skozi delo z mladimi videla ogromno poguma, empatije in pripravljenosti pomagati. Morda ne vedno na glas. Morda ne vedno na način, ki ga opazijo mediji. A ta pripravljenost obstaja. In če jim bomo znali zaupati, jih poslušati ter jim dati priložnost, verjamem, da bodo prihodnje generacije družbo naredile še bolj povezano, vključujočo in odgovorno.

Velikokrat prav mladim pripisujemo prihodnost. Sama pa mislim, da jo že soustvarjajo danes.

POVEZOVANJE POSAMEZNIKOV IN SKUPNOSTI

Velik del vašega dela ni neposredna pomoč, temveč povezovanje ljudi, organizacij in donatorjev. Katere kompetence so pri tem najpomembnejše in kako gradite zaupanje med različnimi deležniki?

Če sem iskrena, mislim, da ljudje pogosto precenjujemo pomen projektov in podcenjujemo pomen odnosov.

Ko pogledam nazaj na večino stvari, ki so se v mojem življenju zares premaknile, niso nastale zaradi popolnega načrta, ampak zaradi ljudi. Zaradi nekoga, ki je verjel. Zaradi nekoga, ki je bil pripravljen pomagati. Zaradi nekoga, ki je povezal dva človeka, ki se sicer nikoli ne bi srečala.

Prav zato danes verjamem, da je največja kompetenca, ki jo lahko razvijemo, sposobnost graditi odnose.

Ne govorim o mreženju v poslovnem smislu. Govorim o iskrenem zanimanju za ljudi. O tem, da znaš poslušati. Da znaš razumeti različne poglede. Da znaš poiskati skupni cilj tudi tam, kjer se ljudje med seboj razlikujejo.

Zaupanje se po mojem mnenju ne gradi z besedami. Zgradi se skozi dejanja. Skozi doslednost. Skozi to, da ljudje vedo, da boš naredil to, kar si obljubil. Da ne boš prisoten samo takrat, ko je vse lepo in uspešno, ampak tudi takrat, ko postane težko.

Morda je ravno to nekaj, kar sem se naučila skozi leta. Ljudje ne sledijo idejam. Ljudje sledijo ljudem, ki jim zaupajo.

Ko sem iskala pomoč za otroke v Gambiji, ko smo organizirali različne dobrodelne akcije ali povezovali organizacije, nisem nikoli prosila ljudi samo za denar ali podporo. Poskušala sem jim približati zgodbo. Pokazati človeka za številko. Obraz za problemom. Ker ljudje pomagamo ljudem, ne statistikam.

Obenem pa sem vedno znova presenečena, koliko dobrote obstaja okoli nas. Pogosto govorimo o tem, kaj v družbi ne deluje. Sama pa sem v zadnjih letih videla na stotine posameznikov, podjetij, organizacij in skupnosti, ki so bili pripravljeni stopiti skupaj za popolnega neznanca.

To mi daje ogromno upanja.

Morda je zato moja največja naloga pogosto samo ta, da naredim prvi korak. Da povežem ljudi, ki sami ne vedo drug za drugega. Potem pa se velikokrat zgodi nekaj čudovitega – ljudje začnejo ustvarjati dobro tudi brez mene.

In mislim, da je to najlepši dokaz, da je bilo zaupanje zgrajeno.

POVEZAVA MED POKLICEM IN PROSTOVOLJSTVOM

Kot šolska svetovalna delavka vsakodnevno delate z otroki in mladostniki. Kako vas prostovoljske izkušnje bogatijo pri strokovnem delu in obratno – kako vam strokovno znanje pomaga pri humanitarnih projektih?

Danes si zelo težko predstavljam eno brez drugega.

Moje delo v šoli in moje prostovoljstvo sta se skozi leta tako prepletla, da ju skoraj ne znam več ločiti. Obe poti me vsak dan uči iste stvari – poslušanja, razumevanja, potrpežljivosti in predvsem tega, da za vsakim človekom obstaja zgodba, ki je na prvi pogled ne vidimo.

Kot svetovalna delavka sem vsak dan v stiku z otroki, mladostniki, starši in učitelji. Poslušam njihove skrbi, strahove, stiske, pa tudi sanje in uspehe. To delo me je naučilo, da človeka ne moreš razumeti skozi eno samo situacijo. Vedno obstaja širša zgodba. Vedno obstaja razlog.

Prav to razumevanje mi izjemno pomaga tudi pri humanitarnem delu.

Ko srečam človeka v stiski, ne vidim samo problema, ki ga je treba rešiti. Poskušam razumeti njegovo življenjsko pot. Njegove okoliščine. Njegove moči. Njegove možnosti.

Po drugi strani pa mi je prostovoljstvo dalo nekaj, česar se ne da naučiti iz knjig. Dalo mi je širino.

Ko si delal z brezdomci, spremljal družine v stiski, živel v Gambiji ali držal v naročju otroka, ki se bori za življenje, začneš svet gledati drugače. Postaneš manj hiter pri obsojanju. Več poslušаш. Več razumeš. In predvsem bolj ceniš stvari, ki jih pogosto jemljemo za samoumevne.

Mislim, da so me prav te izkušnje naredile tudi boljšo strokovno delavko.

Ko danes sedim nasproti otroka, ki doživlja stisko, ne vidim samo učenca. Vidim človeka. In mislim, da je to najpomembnejša lekcija, ki sem jo

odnesla iz vseh svojih izkušenj – da ljudje najprej potrebujemo odnos, šele nato rešitve.

Morda je prav zato največje darilo mojega poklica in prostovoljstva to, da me vsak dan znova opominjata na nekaj zelo preprostega: da nobena teorija, noben projekt in nobeno strokovno znanje ne more nadomestiti iskrene človeške prisotnosti.

Včasih človeku najbolj pomagaš ravno s tem, da ostaneš ob njem.

DRUŽBENA ODGOVORNOST PRIHODNOSTI

Če bi lahko vplivali na eno sistemsko spremembo na področju prostovoljstva ali družbene odgovornosti v Sloveniji, kaj bi bilo treba spremeniti, da bi kot družba postali bolj vključujoči in solidarni?

Če bi lahko spremenila samo eno stvar, bi si želela, da bi kot družba veliko več vlagali v odnose in skupnost.

Včasih imam občutek, da iščemo zelo zapletene rešitve za probleme, ki imajo pogosto zelo človeške korenine. Govorimo o sistemih, zakonih, strategijah in projektih, kar je seveda pomembno. A hkrati pozabljamo, da družbo na koncu gradijo ljudje in odnosi med njimi.

Želela bi si, da bi že od otroštva veliko več pozornosti namenjali vzgoji za empatijo, solidarnost, sodelovanje in aktivno državljanstvo. Ne kot dodatni vsebini, ampak kot nečemu, kar postane del vsakdanjega življenja.

Otroci se ne rodijo brezbrizni. Rodijo se radovedni, odprti in pripravljeni pomagati.

Vprašanje je, ali jim kot družba omogočimo dovolj priložnosti, da te vrednote ohranijo tudi kasneje.

Prav tako bi si želela več povezovanja med različnimi sektorji. Šolami, podjetji, nevladnimi organizacijami, lokalnimi skupnostmi, zdravstvom, socialnim področjem. Prepogosto delujemo vsak na svojem otoku, čeprav vsi delamo za iste ljudi.

Veliko sem razmišljala o tem med delom doma in v tujini. Največje spremembe se niso zgodile tam, kjer je bilo največ denarja. Zgodile so se tam, kjer so ljudje stopili skupaj.

Zato verjamem, da prihodnost družbene odgovornosti ni v tem, da bomo imeli več projektov. Prihodnost je v tem, da bomo imeli več skupnosti. Več zaupanja. Več sodelovanja. Več občutka, da smo odgovorni drug za drugega.

Kajti družba postane vključujoča šele takrat, ko nihče ne ostane sam.

SPOROČILO VODITELJEM IN MLADIM

IRDO Mozaik spremljajo tako voditelji organizacij kot mladi, ki šele iščejo svojo pot. Kaj bi jim svetovali glede tega, kako lahko vsak posameznik – ne glede na starost, poklic ali položaj – prispeva k bolj odgovorni in sočutni družbi?

Mislím, da smo si ljudje pogosto sami največja ovira.

Prevečkrat verjamemo, da za spremembe potrebujemo poseben položaj, funkcijo, vpliv ali veliko količino denarja. Da bodo svet spreminjali nekdo drug, nekje drugje in ob nekem drugem času.

Resnica, ki sem jo spoznala skozi leta, pa je veliko bolj preprosta.

Družba se spreminja v vsakodnevnih odločitvah običajnih ljudi.

V učitelju, ki opazi učenca, ki ga drugi spregledajo. V podjetniku, ki ne razmišlja samo o dobičku, ampak tudi o ljudeh. V vodji, ki zna poslušati. V mladem človeku, ki si upa stopiti iz cone udobja in nameniti svoj čas drugim.

Ne verjamem, da moramo vsi početi velike stvari. Verjamem pa, da lahko vsi počnemo majhne stvari z veliko mero odgovornosti in srca.

Mladim bi rada povedala predvsem to, naj ne podcenjujejo svojega vpliva. Pogosto mislijo, da morajo najprej postati nekdo, da bodo lahko kaj spremenili. Sama pa sem spoznala, da spremembe ne ustvarjajo nazivi. Ustvarjajo jih ljudje, ki jim ni vseeno.

Voditeljem pa bi rada položila na srce nekaj drugega. Da je največja moč vodje pogosto v tem, da ustvarja prostor za druge. Da opolnomoči ljudi okoli sebe. Da jim zaupa. Da jih vidi.

Na koncu si namreč ne bomo zapomnili vseh ciljev, strategij in rezultatov. Zapomnili si bomo ljudi, ki so nam dali občutek, da smo pomembni.

In morda je prav to bistvo družbene odgovornosti – da razumemo, kako močno lahko vplivamo drug na drugega, ter da se odločimo ta vpliv uporabiti za dobro.

ZA KONEC:

Po vseh zgodbah, ki ste jih doživeli doma in po svetu – kaj danes za vas pomeni uspeh?

Če bi me to vprašali pred leti, bi bil moj odgovor verjetno precej drugačen. Danes uspeha ne povezujem več z dosežki, nazivi, priznanji ali številkami. Seveda sem hvaležna za vse lepo, kar sem doživela, vendar sem skozi življenje ugotovila, da najbolj dragocene stvari niso tiste, ki jih lahko zapišemo v življenjepis.

Uspeh je zame danes veliko bolj preprost. Uspeh je, da zvečer mirno zaspiš, ker veš, da si bil do ljudi pošten. Uspeh je, da ohraniš svojo človečnost tudi takrat, ko bi bilo lažje postati ravnodušen. Uspeh je, da te ljudje ne poznajo po tem, kar imaš, ampak po tem, kako so se ob tebi počutili. Ko pomislim na vse ljudi, ki sem jih srečala – od brezdomcev na slovenskih ulicah do otrok v Gambiji – ugotavljam, da so me prav oni naučili drugačne definicije uspeha.

Noben od njih se ni spominjal mojih dosežkov. Spominjali so se časa, ki sem jim ga namenila. Pogovora. Občutka, da niso sami.

In prav to me je naučilo, da je največji uspeh v resnici odnos.

Da si nekje pustil sled dobrega.

Da si nekemu vrnil upanje.

Da si nekoga opogumil.

Da si imel pogum ostati človek.

Če pa sem povsem iskrena, potem je moj največji uspeh to, da kljub vsem zgodbam, ki sem jih videla, kljub vsem stiskam, izgubam in krivicam, še vedno verjamem v ljudi. In mislim, da je to ena najlepših stvari, ki mi jih je življenje podarilo.

Hvala za vaš čas in odgovore.

KAJA RUKAV je izjemna mlada prostovoljka, humanitarka in srčna oseba, ki je bila v petek, 29. maja 2026, po izboru komisije Mladinskega sveta Slovenije pod pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije izbrana za Naj prostovoljko leta 2025. Iskrene čestitke! Foto: osebni arhiv Kaja Rukav

"Humanitarnost ni reševanje
drugih ljudi. Humanitarnost je
predvsem sposobnost,
da se z nekom srečaš
kot človek s človekom."

Kaja Rukav

Moja podjetniška pot

V okviru projekta "Z mladinskim delom proti prekarnosti mladih – pilotni projekt – Inštitut IRDO" objavljamo rubriko Moja podjetniška pot, znotraj katere preko spletnih pogovorov predstavljamo posameznike, ki hodijo po samostojnih kariernih poteh. Zastavimo jim nekaj vprašanj o njihovih začetkih, izkušnjah, lekcijah, ki so jih pri podjetništvu pridobili, pa tudi o njihovem pogledu na prekarne oblike zaposlitev. Podelijo nam nasvete, ki bi jih želeli sporočiti mladim ob začetku njihove poklicne poti, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Več o EU projektih: <https://evropskasredstva.si/>.

Pogovor z mag. Aleksandro Bohorč: Redna zaposlitev ni nujno zagotovilo za varnost, prava stabilnost izvira iz posameznika

Novinarka: Anita Marinko, mag.,
vodja projekta 'Z mladinskim delom proti
prekarnosti mladih - pilotni projekt -
Inštitut IRDO'

V okviru projekta "Z mladinskim delom proti prekarnosti mladih - pilotni projekt - Inštitut IRDO" smo v sekciji Živa knjižnica gostili Aleksandro Bohorč. Njena karierna pot se je po letih dela v klasičnem finančnem svetu in težki izkušnji z mobingom korenito preusmerila v samostojno podjetništvo.

V intervjuju strokovno in odkrito pojasnjuje, zakaj je iluzorno iskati popolno varnost v redni zaposlitvi, kako obvladovati nestabilne oblike dela ter zakaj je prepoznavanje lastnih vzorcev ključno za dolgoročno vzdržno delovanje v poslovnem okolju.

V sredo, 6. maja 2026, je bila naša gostja v Živi knjižnici gospa Aleksandra Bohorč, ki je z nami delila svojo pot in razmišljanja o prekarnosti.

mag. Aleksandra Bohorč

Za začetek vas prosim, da se predstavite - kdo ste Aleksandra in kaj počnete?

Moja karierna pot se je začela v klasičnem poslovnem svetu. V financah, kontrolingu in investicijah. Kasneje sem se podala na samostojno pot in približno petnajst let sodelovala z različnimi podjetji pri pridobivanju sredstev, organizaciji poslovanja in pripravi poslovnih načrtov. Delala sem tudi s start-upi in danes še vedno ostajam aktivna v poslovnem svetu. Priključila sem se ekipi, kjer

pomagamo podjetjem do nepovratnih in povratnih sredstev.

Vzporedno pa sem razvila projekt Be happy, ki je povezan z nečim, kar mi je blizu že od otroštva: kakovostjo življenja, notranjo stabilnostjo in odgovornostjo do sebe ter okolice. Moja pot morda ni najbolj povprečna, a na njej sem začela odkrivati druge stvari, ki so življenjsko precej bolj pomembne od tega, kar pravzaprav delaš. Sčasoma ugotoviš, da je pomembno predvsem kako delaš in kako se ob tem počutiš, tako v poslovnih kot osebnih odnosih. Poslovno in osebno življenje se na neki točki prepleteta, postaneta ena zgodba. Tega so me naučile predvsem življenjske izkušnje.

Je bila vaša samostojna pot rezultat spontane okoliščine ali zavestne odločitve?

Včasih nas življenje samo pripelje do točke, ko moramo nekaj spremeniti. Tudi sama sem dolgo delovala v podobnih okoljih in ponavljala iste vzorce, potem pa sem se znašla v situaciji, kjer sem prvič doživela mobing. Takrat sem si rekla: »Na tak način ne želim živeti in delati.«

Po približno devetih letih dela v finančnih institucijah sem začutila, da na tak način v tem svetu ni prostora zame in da mora obstajati še nekaj drugega. To je bil trenutek, ko sem začela stopati na svojo pot. Ni bilo lahko, ampak danes vidim, da je bila to ena najpomembnejših prelomnic v mojem življenju.

Kako ste se takrat soočili z mobingom? Ste vedeli, kam se obrniti po pomoč?

Takrat se je o mobingu šele začelo resneje govoriti, zato niti nisem dobro vedela, kaj vse to pomeni in kakšne posledice lahko ima. Sprva sem

razmišljala precej preprosto: ko pride težava, jo rešiš in greš naprej. Kasneje pa sem ugotovila, da na odgovornem delovnem mestu stvari niso tako enostavne. Lahko se znajdeš v položaju, ko ti pripišejo odgovornost za stvari, za katere v resnici nisi kriv, in marsikdo se zaradi tega znajde tudi v sodnih postopkih. Največji vpliv takšnih izkušenj pa je pogosto na človekovo duševno stanje. Takrat je zelo pomembno, da imaš ob sebi podporo. Sama sem imela srečo, da sem se lahko obrnila na kolega, ki je bil pravniško zelo podkovan. Z njim sem se pogovarjala o možnostih ukrepanja, tudi o morebitni tožbi. Na koncu se je situacija vendarle rešila z dogovorom in mojim odhodom, brez sodnega postopka.

Po vsem tem sem potrebovala nekaj časa, da sem si opomogla. Zato menim, da je za ljudi, ki doživijo mobing, izjemno pomembno, da poiščejo podporo in pomoč ter da v takšni situaciji ne ostanejo sami.

Kaj vam je bilo na začetku samostojne poti najtežje?

Največji izziv sta bila strah in negotovost. Redna zaposlitev ti daje občutek varnosti: pogodbo, plačo, rutino. Ko greš na svoje, pa hitro ugotoviš, da nič ni samoumevno. Lahko imaš projekt, pa plačila ni. Lahko delaš ogromno, pa še vedno ne veš, kaj bo naslednji mesec.

Ob tem sem se začela še bolj ukvarjati z vprašanji, ki so me spremljala že od mladosti: kdo sem jaz, kaj je življenje in kako delujemo. Zaradi okoliščin, v katerih sem odraščala, sem se s temi vprašanji srečevala že zelo zgodaj, kasneje pa sem jih morala tudi živeti v praksi.

Ugotovila sem, da je zunanja situacija pač

takšna, kot je, na tebi pa je, kako se boš z njo soočil. Lahko te je strah in obstaneš na mestu, lahko pa te izziv spodbudi k večji proaktivnosti, novim projektom in novim priložnostim. Na koncu je prav notranja naravnost tista, ki pomembno vpliva na nadaljevanje tvoje poti.

Danes se ukvarjate tudi s projektom Be happy. Kaj je njegovo bistvo?

Pred šestimi leti sem odšla sama z nahrbtnikom po svetu. Pot me je vodila tudi v Indijo, ki mi je zelo blizu, nato pa sem nekaj časa živela in delala v Švici. Po vrnitvi domov je nastal projekt Be happy, ki vsebuje informacije in orodja za osebno rast.

Gre za projekt, ki združuje vsebine prepoznavanja lastnih vzorcev, osebnega razvoja in bolj kakovostnega življenja. Sama se izrazu 'osebna rast' sicer rada nekoliko izognem, ker je postal že precej obrabljen, bistvo pa je, da človek bolje spozna sebe, svoje odzive in ovire ter začne živeti bolj zadovoljno in pristno življenje.

V okviru projekta sem napisala tudi knjigo Nevidna kletka o narcizmu in prepoznavanju škodljivih vzorcev v odnosih. V središču projekta so tudi naravni drevesni pripravki, ki nam preko sporočil dreves in njihove vibracije pomagajo prepoznavati naše notranje ovire. Nekateri jim pravijo travme, drugi sence. Ko jih začnemo prepoznavati in se nanje odzivamo drugače, postane tudi naše delovanje bolj kakovostno.

Zdi se mi, da danes živimo v družbi, kjer se uspeh pogosto meri skozi status, denar in dosežke. Lahko imaš dobro kariero, veliko hišo ali visok položaj, pa se še vedno ne počutiš dobro. Lahko imaš

osem domov, pa se nikjer ne počutiš doma. Zato verjamem, da je poznavanje sebe in svojega notranjega sveta ključ do zadovoljstva, tako v zasebnem kot tudi v poslovnem življenju.

Kaj bi danes svetovali mlajši sebi? In mladim, ki šele stopajo na svojo pot?

Če danes pogledam nazaj, ne bi ničesar spremenila. Vidim, da je bilo vse del moje rasti in da vse pride ob svojem času. Takrat nisem mogla ravnati drugače, ker enostavno še nisem bila zrela za to. Bi pa z znanjem, modrostjo in izkušnjami, ki jih imam danes, zagotovo manj dvomila vase. Več bi si upala, več bi tvegala in hitreje šla v akcijo.

Ljudje smo si zelo različni, zato tudi ni ene same prave poti. Obstaja rek: Kolikor je ljudi, toliko je svetov na svetu. Vsak svojo zgodbo doživlja na svoj način, zato je težko postavljati pravila, ki bi veljala za vse enako. Pomembno je, da človek posluša svoj notranji glas in najde svojo pot.

Že od malih nog raziskujem, kako delujemo, kako funkcioniramo in kako preseči svoje omejitve. Zato bi mladim svetovala predvsem to, da si vzamejo čas za spoznavanje sebe. Delo na sebi namreč ne pomeni pobega od življenja in da samo meditiraš. Ne pomeni, da pustiš službo, da nimaš družine ali ne opravljaš vsakdanjih obveznosti. Pomeni, da prav skozi te situacije spoznavaš sebe, svoje odzive in se iz njih učiš. Tam se pogosto skrivajo največja spoznanja in največja rast.

Ljudje smo si zelo različni, zato tudi ni ene same prave poti. Nekdo se najbolje znajde v podjetništvu, drugi v stabilnem okolju, tretji v ustvarjalnem delu. Pomembno je, da znaš poslušati sebe.

Kako gledate na prekarnost in nestabilne oblike dela?

Prekarnost za nekoga pomeni negotovost in nestabilnost, za drugega pa svobodo. Nekdo težko deluje brez varnosti redne zaposlitve, drugi pa ravno v projektih, spremembah in samostojnosti najde največ prostora za razvoj in ustvarjalnost. Zato sama ne bi rekla, da je prekarnost dobra ali slaba. Mislim, da mora vsak človek najti svojo pot in način dela, ki mu ustreza. Nekomu takšen način dela predstavlja veliko breme, drugemu pa priložnost, da stopi iz ustaljenih okvirov, razvije nove ideje in ustvari nekaj svojega. Ob tem pa se mi zdi pomembno zavedanje, da tudi redna zaposlitev ne predstavlja vedno prave varnosti. Prava varnost je predvsem v človeku samem. V tem, da zna poslušati svoj notranji občutek, mu zaupa in deluje skladno z njim. Tvoj notranji glas ti mogoče pove, da moraš kandidirati za predsednika uprave Petrola. In boš skozi takšno izkušnjo potem predeloval tudi svoje vzorce in prihajal do spoznanj. Do tega sicer ni vedno enostavno priti, vendar verjamem, da nas prav ta notranji glas najbolje vodi po naši poti.

Katere lastnosti bi kot delodajalka iskali pri mladih?

Najprej bi iskala iskrenost, spontanost in proaktivnost. Pomembna se mi zdi tudi sposobnost samostojnega, logičnega razmišljanja ter pripravljenost sprejeti drugačno mnenje in se učiti. Tak človek lahko veliko prispeva in hkrati tudi sam veliko zraste.

Veliko mladih ima občutek, da morajo biti najboljši in popolni. Sama pa mislim, da je veliko pomembneje, da si iskren glede svojih močnih in šibkih strani. Če veš,

kakšen je človek, ga lahko postaviš na pravo mesto, kjer bo lahko največ prispeval in se najbolj razvijal.

Verjamem tudi, da je v ranljivosti velika moč. Ko si upamo odkrito spregovoriti o svojih izkušnjah in izzivih, ne pomagamo le sebi, ampak tudi drugim. To sem izkusila tudi ob izidu svoje knjige, ko so mi ljudje pogosto povedali, da so se v mojih zgodbah prepoznali in zaradi tega lažje pogledali vase. Prav s svojo iskrenostjo in ranljivostjo lahko prispevamo k boljši družbi in boljšim odnosom.

Kakšna je vaša vizija prihodnosti dela? In kje vas lahko mladi najdejo?

Še vedno delujem tudi v poslovnem svetu, ker sem v njem zrasla in mi je blizu. Rada imam timsko delo in verjamem, da se lahko, dokler smo živi, vedno še nekaj naučimo o sebi. Pred svojim dvajsetim letom sem prebrala knjigo z naslovom Iluzije, ki jo je napisal Richard Bach. Na zadnji strani je bilo napisano vprašanje Kako veš, da tvoje poslanstvo na tej zemlji še ni končano? Če si živ, to pomeni, da ni.

V prihodnje si želim še naprej razvijati projekt Be happy ter svoje znanje prenašati ljudem, tako na področju odnosov, postavljanja meja in osebne odgovornosti kot tudi v poslovnem okolju. Tudi v okviru trajnosti, kjer se osebna odgovornost odraža potem tudi na družbeni odgovornosti. Vse bolj se kaže, da so prav te teme pomemben del zdravih organizacij in trajnostnega razvoja družbe.

Po izidu knjige so me ljudje začeli kontaktirati tudi za pogovore in svetovanja, zato bi rada to področje še

naprej razvijala. Kako natančno bo pot tekla naprej, ne vem, si pa želim s svojim delom še naprej prispevati k večjemu zavedanju ljudi.

Mladi me lahko najdejo na spletni strani Be happy, kjer so zbrane vse informacije o mojem delu, projektih in svetovanjih.

Aleksandrina zaključna misel za mlade: Naj vas ne bo strah porazov, ker se prav na težkih izkušnjah največ naučimo. Stvari, ki nas najbolj prizadenejo, pogosto prinesejo tudi največ spoznanj.

Zato pojdite, delajte, bodite proaktivni, odprti za novosti in se sproti učite. Predvsem pa ostanite zvesti sebi in svojemu notranjemu občutku oziroma intuiciji, ki vas vodi.

Zaključek

Aleksandra danes še vedno deluje v poslovnem svetu, hkrati pa vse več časa namenja témam odnosov, osebne odgovornosti in kakovosti življenja. Skozi nepredvidljivo karierno pot je prišla do spoznanja, da nas največ naučijo ravno težke situacije, spremembe in trenutki, ko moraš začeti znova. Mladim sporoča, naj si upajo poskusiti, zgrešiti, menjati smer in pri tem ostati zvesti sebi.

Aleksandra je tudi odkrito spregovorila o stvareh, o katerih se v poslovnem svetu ne govori vedno na glas. O strahu, izgorelosti, mobingu, občutku izgubljenosti in iskanju smisla. Po letih dela v financah in podjetništvu jo je pot vodila tudi v raziskovanje odnosov, osebnih vzorcev in vprašanja, zakaj se ljudje kljub uspehu pogosto ne počutimo dobro.

Danes verjame, da kariera sama po sebi še ne prinese zadovoljstva, če človek ob tem izgubi stik s sabo. Mlade zato tudi spodbuja, naj poslušajo sebe, si upajo stopiti iz znanih okvirov in sprejmejo tudi težke izkušnje kot del svoje poti.

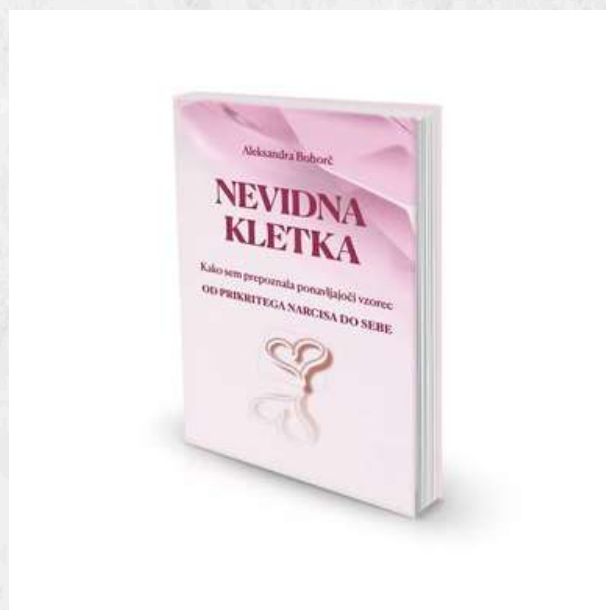

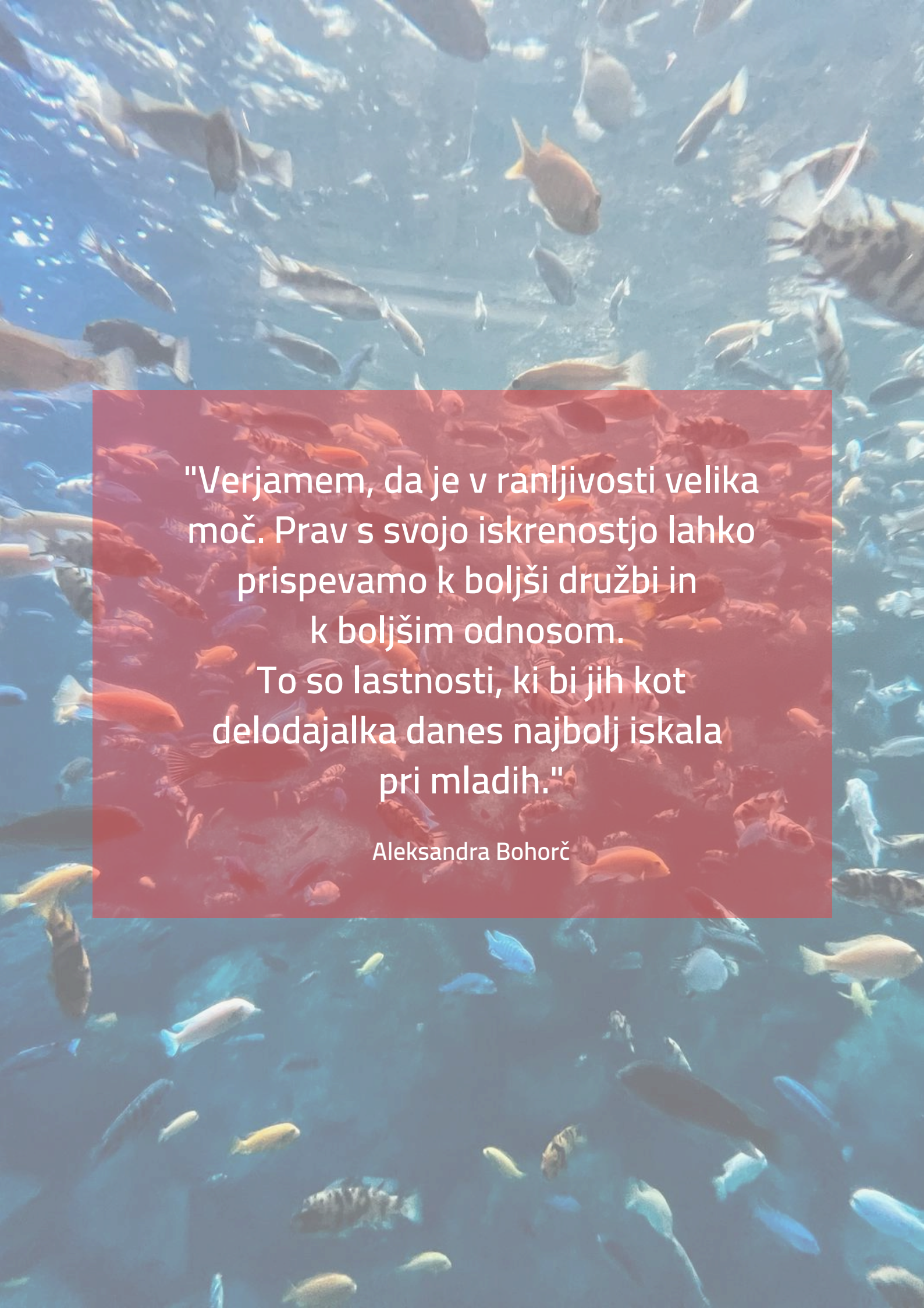
Z mladinskim delom
proti prekarnosti mladih
- pilotni projekt - Inštitut IRDO

**Financira
Evropska unija**

**I FEEL
SLOVENIA**

"Verjamem, da je v ranljivosti velika moč. Prav s svojo iskrenostjo lahko prispevamo k boljši družbi in k boljšim odnosom.

To so lastnosti, ki bi jih kot delodajalka danes najbolj iskala pri mladih."

Aleksandra Bohorč

Sklepi 21. IRDO mednarodne konference 2026

Inštitut IRDO

Več kot 90 avtorjev z več kot 50 članki iz različnih držav po svetu je v dveh dneh v Mariboru (in virtualno) soustvarilo to mednarodno konferenco.

(Maribor, 18. junij 2026) 21. mednarodna konferenca IRDO, Inovativna, trajnostna in družbeno odgovorna družba 2026: Upravljanje trajnostnosti v organizacijah, je združila več kot 90 raziskovalcev, strokovnjakov, praktikov, predstavnikov gospodarstva in javnega sektorja, akterje civilne družbe in študente, z več kot 50 avtorskimi prispevki, da bi preučili, kako je mogoče trajnostnost prenesti iz strategij in formalnih zavez v vsakodnevno organizacijsko prakso. Konferenca, ki je potekala v Mariboru in na spletu 16. in 17. junija 2026, je obravnavala upravljanje trajnostnosti kot večdimenzionalni izziv, ki vključuje upravljanje, poročanje, digitalno preobrazbo, družbeno odgovornost, razvoj skupnosti, sistemsko razmišljanje in kibernetiko.

Skupaj je konferenca predstavila upravljanje trajnostnosti kot kibernetično sistemsko in praktično disciplino. Ta zahteva merljivo poročanje, pa tudi interpretacijo; digitalne inovacije, pa tudi odgovornost; organizacijsko strategijo, pa tudi vključenost v skupnost; in tehnološke sposobnosti, pa tudi človeško presojo. Glavna smer, ki izhaja iz konference, je integrativna: organizacije morajo povezati ESG okvire, merjenje družbenega vpliva, upravljanje

umetne inteligence, sistemsko razmišljanje in medsektorsko sodelovanje, da trajnostnost postane trajna sposobnost in ne le občasno poročanje.

Zbornik konference (s povzetki) je na voljo (brezplačno): <https://www.irdo.si/zbornik2026-referati/>. Do konca junija 2026 bodo v zborniku objavljeni tudi končni prispevki avtorjev.

Organizatorji konference so bili: Inštitut za razvoj družbene odgovornosti (IRDO), Univerza v Mariboru (UM), Ekonomsko-poslovna fakulteta (UM, EPF), Slovensko društvo za sistemsko raziskovanje (SdSr) in Svetovna organizacija za sisteme in kibernetiko (WOSC) ter več podpornih partnerjev: Ministrstvo za gospodarstvo, delo in šport, Digitalno inovacijsko središče Slovenije (DIH), Mednarodna akademija za sistemske in kibernetične znanosti (IASCYS), Evropska akademija znanosti in umetnosti, Salzburg, Mednarodna zveza za sistemsko raziskovanje (IFSR), CSR Europe, Danube University Krems, Avstrija, Štajerska gospodarska zbornica, Združenje delodajalcev Slovenije, Združenje Manager Slovenije in Slovensko združenje za kakovost in odličnost. Konferenco sta sponzorirala Medis-M in Press Clipping.

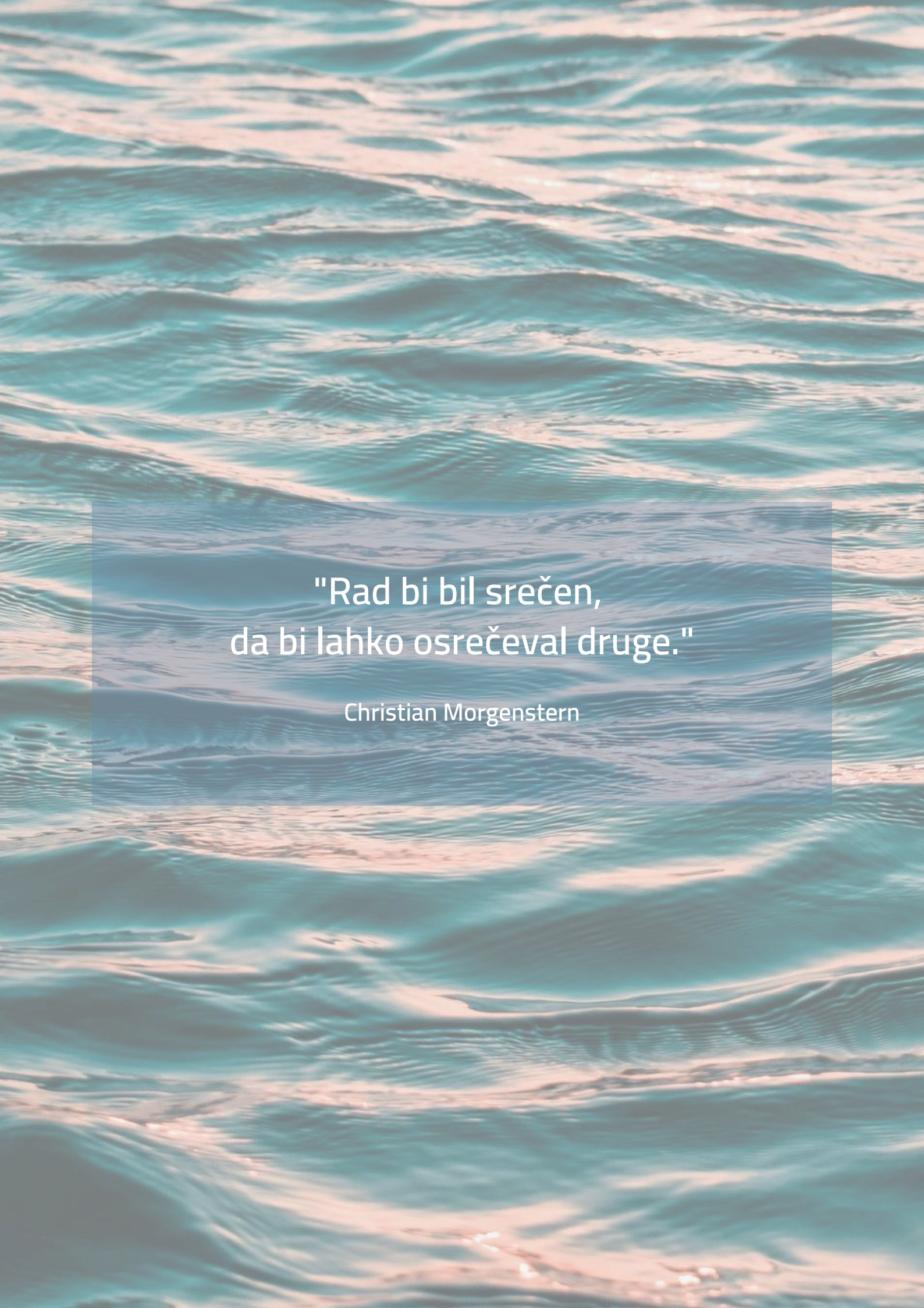

Na konferenci so izpostavili tudi javni poziv VESG – Vavčer za pripravo prostovoljnega poročila o trajnostnosti (ESG vavčer), ki ga je v tem mesecu objavil Slovenski podjetniški sklad (SPS). Ta omogoča slovenskim majhnim in srednje velikim podjetjem pridobitev nepovratnih sredstev v višini do 10.000 EUR za pripravo trajnostnih poročil in uvajanje trajnostnih praks v podjetja.

Predvidoma junija 2027 bo v Mariboru organiziran večji skupen dogodek in sicer 22. IRDO mednarodna konferenca in 21. WOSC svetovni kongres. Organizatorji že sedaj vabijo avtorje iz vsega sveta k soustvarjanju teh dveh dogodkov z njihovimi raziskovalnimi, strokovnimi in praktičnimi prispevki.

V nadaljevanju si lahko ogledate nekaj utrinkov s konference. Foto: IRDO

The background of the image is a close-up, high-angle shot of water with a complex, rippling texture. The water is a vibrant turquoise color, with light reflecting off the peaks of the ripples, creating a shimmering effect. The ripples are small and frequent, creating a dense, textured surface. A semi-transparent, light blue rectangular box is centered in the middle of the image, containing the text.

"Rad bi bil srečen,
da bi lahko osrečeval druge."

Christian Morgenstern

S konceptualnim okvirom integralnih svetov do Integralne zelene Slovenije® in Evrope: 10 let od izida knjige Integral Green Slovenia

dr. Darja Piciga

Konec junija je poteklo deset let, odkar je pri Routledge, eni vodilnih svetovnih akademskih založb, izšla knjiga Integral Green Slovenia. Uredniki Darja Piciga, Alexander Schieffer in Ronnie Lessem smo jo soustvarjali z več kot 40 socialnimi inovatorji iz Slovenije. Knjiga, ki je prišla v domovino prav za 25. rojstni dan naše države, prinaša spoznanja, vizije, modrost in odlične prakse celostnega trajnostnega razvoja iz Slovenije, ki so v današnjem svetu mnogoterih, naraščajočih izzivov in kriz še bolj relevantni in jih še bolj potrebujemo kot takrat, ko so bili zapisani.

Najprej na kratko in poljudno o osnovni zamisli:

Številni posamezniki, skupnosti, podjetja, organizacije iz Slovenije so v desetletjih od rojstva naše države uspeli doma in tudi po svetu, in to na različnih področjih. Nekateri so v samem svetovnem vrhu na svojem področju. Uspeli so s poštenim delom, odgovornostjo do narave in do soljudi. Ob tem, ko so upoštevali pomembna znanstvena spoznanja, so se oprli tudi na modrost in izkušnje naših prednikov. Znali so umno uporabiti in povezati najboljše, kar nudi Evropska unija. Najprej pa so imeli vizijo, za katero so se vztrajno borili, leta in desetletja ... Postali so svetel zgled, pa ne le v

Sloveniji. Od njih se lahko učijo tudi v drugih državah, tudi najbolj razvitih.

Nekatere od teh odličnih praks smo leta 2016 podrobno predstavili v knjigi Integral Green Slovenia. Navdihujoče zgodbe smo z integralnim pristopom razložili in povezali v celosten model, ki pokaže pot do trajnostne prihodnosti za vso Slovenijo, pa tudi za druge dežele in skupnosti. Slovenijo smo si zamislili kot vzorčni model, pilotno deželo integralne zelene ekonomije in družbe v Evropi in širše.

In kaj vse prinaša knjiga o Integralni zeleni Sloveniji@?

Občine Solčavsko, Šentrupert in Poljčane, model regionalnega razvoja Srca Slovenije, Biotehniški center Naklo, Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica, visokotehnološki podjetji Domel in Pipistrel, Inštitut Metron z Andrejem Pečjakom, zeleno socialno podjetje Tekstilnica in še druge odlične prakse iz preteklega desetletja ali dveh (okrog 20 smo jih predstavili v knjigi) so razloženi z integralnim pristopom. Torej kako so vsak po svoje na originalen način prepletali elemente narave in skupnosti, kulture in ozaveščenosti, znanosti in tehnologije ter financ in ekonomije – ki jih povezujejo in navdihujejo vrednote, moralno jedro v središču. Ob tem pa so bili vpeti v evropske procese in gradili na slovenski kulturni dediščini.

Med uspešnimi modeli iz zgodovine, od katerih se lahko učimo še danes, smo še posebej izpostavili trajnostno gospodarjenje z gozdovi, agrarne skupnosti in klasične zadruge.

Od iskanja slovenske identitete do boja s podnebnimi spremembami in so-ustvarjanja mrežne družbe; od geomantije, geokulture in integriranega razvoja do biodinamičnih šolskih vrtov, študijskih krožkov ter vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj; od EKOCI-ja, InTerCeR-a, Zadruga Dobrina, Urbanih brazd in CAAP-a kot civilnodružbenih iniciativ do Slovenskega foruma socialnega podjetništva, podjetja M-Sora in mladih ustvarjalcev, ki so uspeli s sodelom in množičnim financiranjem (coworking, crowdfunding) – vse to je predstavljeno v knjigi Integral Green Slovenia.

Konceptualni okvir Integralni svetovi:

Pri razvoju modela Integralne zelene Slovenije® smo uporabili konceptualni okvir integralnih svetov avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja (slika 2), ki se od večine drugih integralnih modelov razlikuje po tem, da vedno gradi na kulturi okolja in daje poseben pomen ekonomiji. Poleg navdihujočega jedra (pogosto je to vrednotno oz. moralno jedro), ki je postavljen v središče konceptualnega modela integralnih svetov, imamo še štiri sfere – "svetove": narava in skupnost; kultura in ozaveščenost (duhovnost); znanost, sistemi in tehnologija; finance in podjetništvo. Vsi ti elementi morajo biti v dinamičnem ravnotežju, če naj bi se socialni sistem (osebnost / organizacija / skupnost / družba) trajnostno razvijal. Moralno jedro ima vlogo povezovalca štirih

»svetov« in hkrati navdihuje razvoj. Na ekonomskem področju sta Lessem in Schieffer opredelila štiri osnovne ekonomske pristope, povezane s posameznimi sferami, ki vsi spodbujajo k trajnostnemu razvoju: v skupnost vpeta samozadostnost, iz kulture izhajajoče razvojno gospodarstvo, socialno na znanju temelječe gospodarstvo, ter zeleno, na življenju temelječe gospodarstvo.

Paradigmo integralnih svetov sta profesorja Ronnie Lessem in Alexander Schieffer razvila v okviru Centra za integralni razvoj Trans4m iz Ženeve: analizirala in sintetizirala sta obsežno zakladnico družboslovnih (sprva s poudarkom na ekonomskem mišljenju) in humanističnih ved iz različnih kultur in zgodovinskih obdobjih ter preučila številne primere družbenih inovacij in raznolikih družbeno-gospodarskih pristopov iz vsega sveta. Več o njunem delu na spletni strani centra: <https://www.trans-4-m.com/>, v razdelku INNOVATION. V svetovno zakladnico zgledeov za integralni model razvoja, ki sta ga v več knjigah opisala in razložila profesorja Lessem in Schieffer, pa smo s svojo knjigo dodali primere iz Slovenije, s tem da smo prvi pokazali, kako jih je možno povezati v celosten model na ravni celotne države.

S pametno integracijo od Integralne zelene Slovenije® do Integralne zelene Evrope

Z originalno uporabo integralne paradigme Lessema in Schiefferja smo oblikovali tudi nov koncept pametne integracije politik Evropske unije za trajnostni razvoj in na ta način integralni pristop še bolj povezali s svetovnim procesom za trajnostni razvoj. V dobrih

praksah in pri razvojnem načrtovanju se marsikje že dogaja pametna integracija programov in ukrepov za zeleno gospodarstvo (kot so samooskrba z ekološko pridelano hrano, energetska samozadostnost, trajnostni razvoj podeželja, zeleni turizem, energetska in snovna učinkovitost – krožno gospodarstvo), za socialno ekonomijo (z zadrugami, socialnimi podjetji in ekonomsko demokracijo) in v podporo družbeni odgovornosti. Pokazali smo tudi na perspektivnost strateške presoje vplivov na okolje.

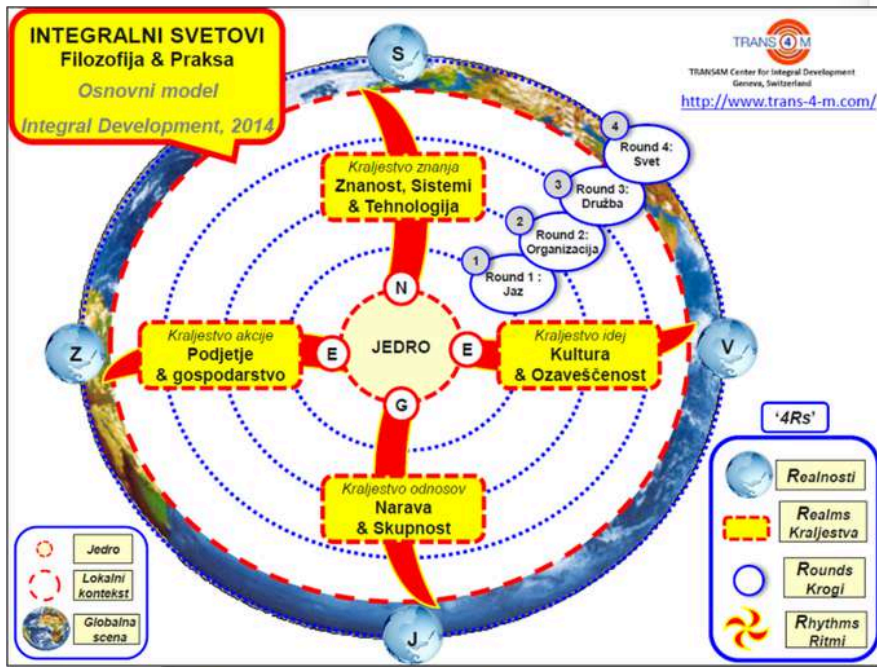
Razumevanje okoljskih in trajnostnih izzivov se zelo hitro razvija, tako kot tudi politike in pristopi za njihovo reševanje. Zato smo v desetih letih po izidu knjige Integral Green Slovenia k osnovnemu modelu na sliki 1 dodali še vrsto aktualnih spoznanj, usmeritev, dosežkov in integralnih primerov. Nadgradili smo ga z dvema novima modeloma: v prvem smo razčlenili vizijo Integralne zelene Slovenije® in jo operacionalizirali po vseh štirih »svetovih«, v drugem pa smo za uresničevanje te vizije povezali številne trajnostne potenciale in politike na nacionalni, evropski in globalni ravni. Med drugim smo pokazali, da je v okviru obstoječih politik Evropske unije mogoče najti podporo za vse prvine integralnega pristopa, ki nam hkrati omogoča njihovo povezovanje (pametna integracija). Tako smo na primer črpali iz široko sprejetih in uporabljenih globalnih in evropskih dokumentov, kot sta Agenda 2030 in Evropski zeleni dogovor, pa tudi celovitih pobud in poročil institucij in organizacij, kot sta Evropska agencija za okolje (EEA) in Rimski klub (njihova pobuda Earth4All iz leta 2022).

Te prispevke smo predstavljali in

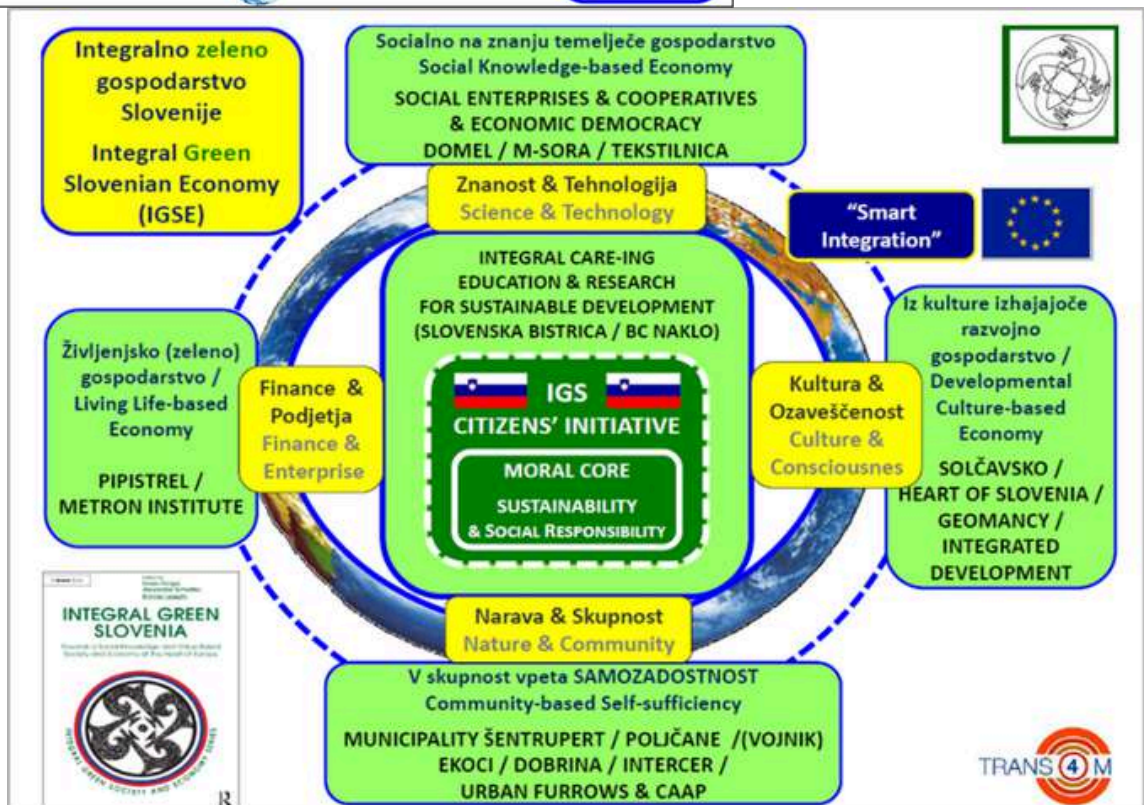
objavljali na različnih mestih, kot so bile mednarodne konference Integralna zelena ekonomija za boljši svet in paneli ali samostojni dnevi v okviru IRDO konferenc (zlasti v letih 2021 – 2024). V seriji stotih nadaljevanj serije S pametno integracijo do trajnostnega razvoja smo leta 2018 povzeli številna pomembna sporočila iz knjige Integral Green Slovenia, poleg tega pa še podrobneje razložili konceptualni okvir integralnih svetov in integralne ekonomije avtorjev Lessema in Schiefferja ter ga utemeljili s številnimi odmevnimi praktičnimi primeri in uglednimi misleci iz sveta in Slovenije. Leta 2022 smo prispevali dve poglavju v zborniku Eko, zeleno, modro, trajnostno v humanistiki, str. 237-263: Integralni svetovi in integralna ekonomija (prevod iz del Lessema in Schiefferja) in Integralna zelena Slovenija kot konceptualna in sistemska inovacija za trajnostni razvoj (Piciga). Del tega procesa smo dokumentirali na spletni strani **INTEGRALNA ZELENA SLOVENIJA®**. Najnovejša objavljena posodobitev modela, skupaj s kratko razlago pristopa integralnih svetov: prispevek **S pametno integracijo do trajnostnega razvoja: Integralna zelena Slovenija in Integralna zelena Evropa** (november 2025). V prihodnjih mesecih bomo posamezniki in timi, ki smo soustvarjali pobudi za Integralno zeleno Slovenijo® in Integralno zeleno Evropo, objavili posodobljene prikaze primerov in modrosti iz knjige Integral Green Slovenia, Integralne serije in drugih objav v zadnjem desetletju – tudi v IRDO Mozaiku. Ti prispevki so namenjeni kot pomoč prizadevanjem za reševanje nujnih izzivov današnjega in jutrišnjega časa in za celostno uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja.

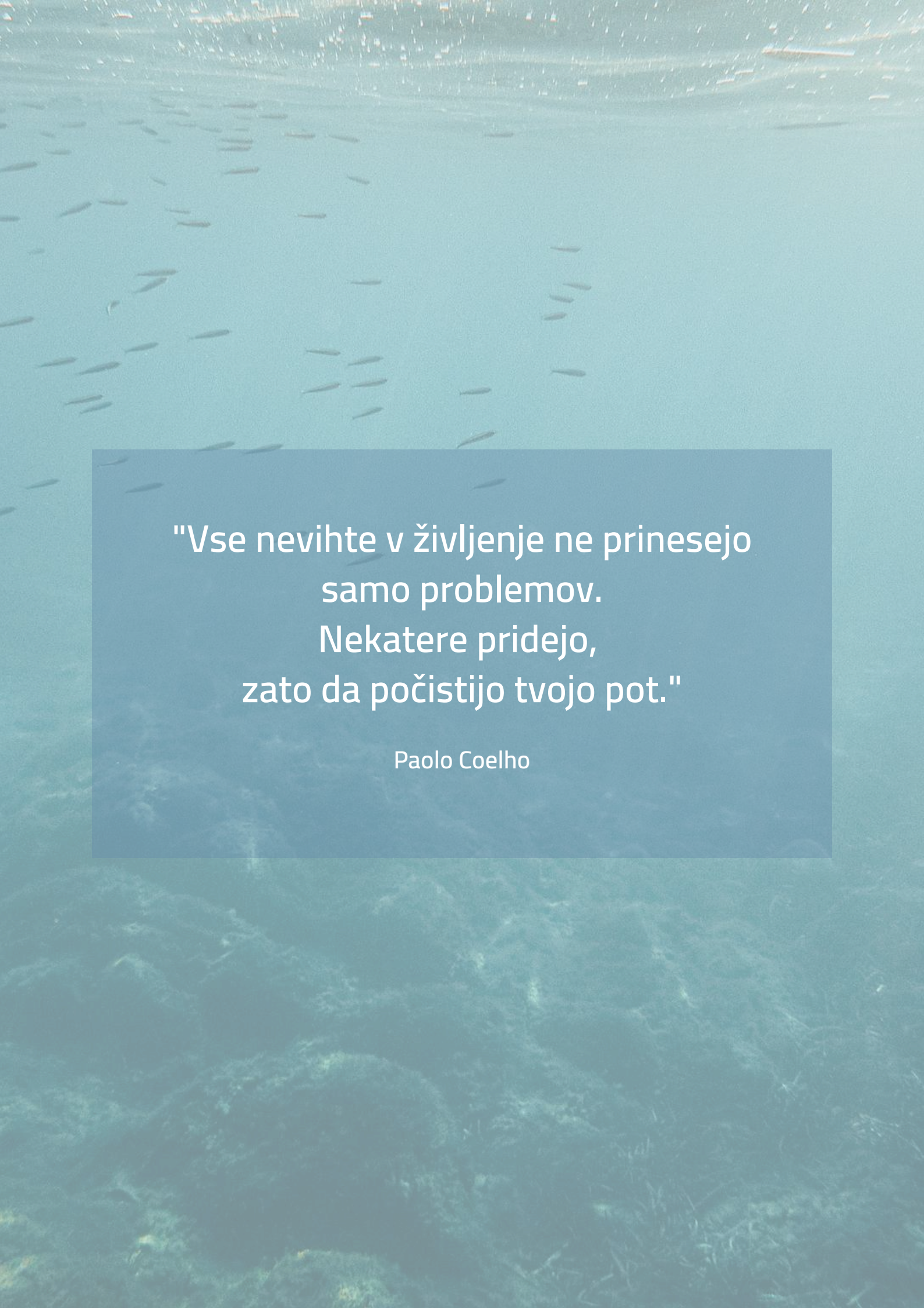
Knjiga Integral Green Slovenia ne bi mogla nastati brez neprecenljivega sodelovanja profesorjev Lessema in Schiefferja od leta 2011 dalje, dragocenih pobud in opore profesorja Matjaža Muleja na akademski poti, še zlasti v okviru IRDO konferenc, in številnih soustvarjalcev in podpornikov pobude za Integralno zeleno Slovenijo®. Vsem se od srca zahvaljujem. Slika 2:

Piciga, Darja, Schieffer, Alexander & Lessem, Ronnie (eds.). (2016). Integral Green Slovenia: Towards a Social, Knowledge- and Value-Based Economy and Society at the Heart of Europe. Oxon: Routledge.

Slika 1: Model Integralne zelene Slovenije® iz knjige Integral Green Slovenia - ključni elementi modela, ilustrirani z nekaj praktičnimi primeri. Integralna zelena Slovenija® je predstavljena s poudarkom na štirih pristopih integralnega zelenega gospodarstva, vsakega ponazarja nekaj dobrih praks. Pri vseh praktičnih primerih in tudi pri celotnem modelu Integralne zelene Slovenije® so v središču vrednote (moralno ekonomsko jedro), spodbujamo pa vse štiri ekonomske pristope, ki so predstavljeni na sliki.

"Vse nevihte v življenje ne prinesejo
samo problemov.
Nekatere pridejo,
zato da počistijo tvojo pot."

Paolo Coelho

Podelili smo nove IRDO certifikate in Slovenska mreža managerjev za trajnostnost

IRDO Inštitut

Inštitut IRDO je v desetih letih podelil 449 certifikatov strokovnjakom in direktorjem za upravljanje trajnostnosti v Sloveniji in tujini, junija letos pa jih je povezal v Slovensko mrežo managerjev in strokovnjakov za trajnostnost in družbeno odgovornost.

(Ljubljana, 24. junij 2026) Včeraj smo v Ljubljani podelili dva nova IRDO certifikata ESRS Expert za trajnostno poročanje na 3. stopnji usposabljanja. Certifikate sta prejeli dr. Brigita Altenbaher, direktorica Javnega komunalnega podjetja Radlje ob Dravi d.o.o. in mag. Tanja Winter, direktorica Razvojne agencije Brod Moravice d.o.o. iz Hrvaške. Tako kot posameznici sta certifikate prejeli tudi njuni podjetji in se s tem zavezali k vključevanju družbene odgovornosti in trajnostnosti v poslovanje in k delovanju v skladu z aktualnimi EU in slovenskimi usmeritvami na področju trajnostnega delovanja in poročanja. IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti tako krepi razvoj družbene odgovornosti in trajnostnosti preko strokovnega dela z vodilnimi osebami v slovenskih in tujih podjetjih že od leta 2016 dalje.

Inštitut IRDO je na slovenskem trgu že več kot dve desetletji vodilna strokovna organizacija na področju upravljanja trajnostnosti in družbene odgovornosti. Skupaj s svojimi člani je bil pionir pri ustvarjanju prvih vlog direktorjev DOP v

slovenskih podjetjih in je pomembno prispeval k postavitvi temeljev za širitev trajnostnega okvira Evropske unije, pri čemer je trajnostne prakse, ki so jih prej strokovnjaki ob svojem delu opravljali prostovoljno, sedaj pomagal postaviti v vrh upravljanja podjetja.

V letu 2016 je inštitut IRDO pričel z usposabljanjem strokovnjakov in vodij iz različnih delovnih področij za pridobitev certifikatov na treh različnih stopnjah. V registru imetnikov IRDO certifikatov bo tako do konca junija 2026 vpisanih 365 imetnikov certifikatov na 1. stopnji usposabljanja (Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj, doslej 50 izvedb) in dodatno štirje mednarodni imetniki na 1. stopnji. Na 2. stopnji usposabljanja (Strateg/strateginja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj, doslej 11 izvedb) je vpisanih 57 imetnikov certifikatov in na 3. stopnji (ESRS Expert za trajnostno poročanje, doslej 4 izvedbe) 23 imetnikov IRDO certifikatov. Vse te osebe se od leta 2024 glede na potrebe srečujejo na redni mesečni IRDO trajnostni superviziji, kjer izmenjujejo znanja in izkušnje ter spoznavajo aktualne novosti ter nadgrajujejo svoje znanje, pridobljeno na IRDO usposabljanjih in drugod.

Vloga vodij trajnostnosti v podjetjih se je intenzivno začela razvijati po letu 2004, danes pa je postala še bolj pomembna. So ključni za prihodnost podjetij, ki

zagotavljajo konkurenčnost v luči novih pričakovanj, hkrati pa prispevajo k trajnostni in vključujoči Evropi. Inštitut IRDO je nacionalna partnerska organizacija CSR Europe, kjer so podobno mrežo ustanovili leta 2024 (več: <https://www.csreurope.org/the-european-cso-network>), IRDO tovrstno mrežo vzpostavlja leta 2026 kot logično nadaljevanje doslej opravljenega dela, njeni člani pa se glede na možnosti povezujejo z evropsko platformo.

Gre za platformo, ki jo vodijo strokovnjaki in izkorišča izkušnje CSO in enakovrednih funkcij za izmenjavo spoznanj, konstruktivno sodelovanje z vrstniki, institucijami v Sloveniji in EU ter prevajanje zahtev glede trajnostnosti v strateške odločitve, ki krepijo poslovno uspešnost in dolgoročno konkurenčnost. Inštitut IRDO je leta 2009 pričel podeljevati HORUS – Slovensko nagrado za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj (www.horus.si), namenjeno podjetjem in organizacijam za strateško upravljanje tega področja, leta 2023 pa podobno nagrado za mlade, ADRASTOS – Slovensko mladinsko nagrado za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj (www.adrastos.si).

V bazi imetnikov HORUS in ADRASTOS priznanj in nagrad je že več kot 300 pravnih oseb in posameznikov. Razpisa za nagradi HORUS in ADRASTOS bosta objavljena predvidoma septembra 2026, izobraževanje na vseh treh stopnjah pa poteka predvsem virtualno čez vse leto, večinoma v manjših skupinah, lahko pa tudi individualno.

IZJAVE UDELEŽENCEV USPOSABLJANJA ZA PRIDOBITEV CERTIFIKATA

dr. Brigita ALTENBAHER, direktorica

Javno komunalno podjetje Radlje ob Dravi d.o.o.

Mariborska cesta 3, 2360 Radlje ob Dravi

<https://www.jkp-radlje.si/>

»Kot direktorica komunalnega podjetja se zavedam, da trajnostno delovanje ni le zakonska obveznost podjetja, temveč pomembna odgovornost do občanov, okolja in prihodnjih generacij. Izobraževanje za ESRS Expert pri inštitutu IRDO, omogoča poglobljeno razumevanje evropskih standardov trajnostnega poročanja, regulativnih zahtev ter njihove vloge pri sodobnem upravljanju organizacij.

**JAVNO KOMUNALNO PODJETJE
RADLJE OB DRAVI**

Program je strokovno zasnovan, vsebinsko aktualen in usmerjen v praktično uporabo pridobljenega znanja. Skozi predavanja, primere dobrih praks in izmenjavo izkušenj z udeleženci se pridobijo dragocena znanja za učinkovito vključevanje trajnostnih vidikov v poslovne procese in strateško načrtovanje ter poročanje podjetja. Ta znanja niso samo osnova za razumevanje regulatornih zahtev, ampak predvsem pomembna podpora pri razvoju podjetja, kjer si prizadevamo za odgovorno upravljanje virov, kakovostne storitve za občane ter ustvarjanje dolgoročne vrednosti za lokalno skupnost in okolje.”

Tanja Winter, CEO

Razvojna agencija Brod Moravice d.o.o.
Stjepana Radića 1, 51312 Brod Moravice,
Hrvaška
www.brodmoravice.hr

»Sodelovanje v programu ESRS Expert za trajnostno poročanje na inštitutu IRDO je bilo zame pomembna strokovna izkušnja in nadgradnja znanja, ki ga povezujem s svojim prejšnjim delom v realnem sektorju, podjetništvu, lokalnem razvoju, javni upravi, strateškem načrtovanju in izvajanju razvojnih projektov.

Program mi je omogočil jasnejše razumevanje standardov ESRS in njihove praktične vrednosti, zlasti na področju, povezanem z odgovornim upravljanjem, spremljanjem vplivov, odnosi z deležniki in vključevanjem trajnostnosti v poslovne odločitve. Še posebej se mi zdi dragoceno, da se trajnostnost obravnava kot način razmišljanja o dolgoročni vrednosti organizacije.

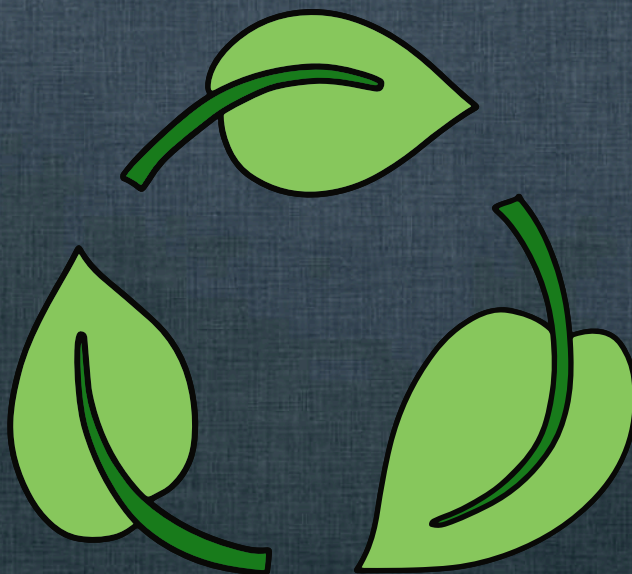
Kot direktorica Razvojne agencije Brod Moravice d.o.o., pa tudi z izkušnjami dela v zasebnem, javnem in civilnem sektorju, vidim pridobljeno znanje kot koristno podporo pri nadaljnjem razvoju projektov, učinkovitejši rabi virov ter krepitvi odpornosti organizacij in lokalne skupnosti. Zame trajnostnost pomeni sposobnost povezovanja strategije, financ, ljudi in konkretnih učinkov v praksi.

Rada bi se zahvalila inštitutu IRDO za kakovosten program, strokovno svetovanje in spodbudno okolje za izmenjavo izkušenj.«

OGLAŠEVANJE V REVJI IRDO MOZAIK

Spoštovani člani!
Predstavite se v reviji IRDO Mozaik.
Pošljite nam vaše novice, predstavitve,
mnenja, razmišljanja, intervjuje, primere
dobrih praks, izdane publikacije,
knjige... na: novice@irdo.si
Veselimo se vaših prispevkov.

POSEBNA PRILOŽNOST:

ČLANI LAHKO OGLAŠUJETE BREZPLAČNO!

Ste se že vprašali, kaj nas čaka v bližnji
in kaj v daljni prihodnosti?

Čas je, da vsi začnemo razmišljati in delovati družbeno
odgovorno!

Zato sodeljte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in
njemem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja.

IRDO
Inštitut za razvoj
družbene odgovornosti

An underwater photograph showing two divers in the upper half, swimming over a vibrant coral reef. The reef is composed of various types of coral, including large, fan-like orange and yellow corals and smaller, purple and red branching corals. The water is clear and blue, with some small fish visible. A semi-transparent dark blue box is overlaid on the middle of the image, containing white text.

»Bogastvo se ne meri v denarju,
ampak v tem, kakšen človek si.«

Katjuša Kosovel

Postanite pomemben del trajnostne preobrazbe: Pridobite certifikat »Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj«

Inštitut IRDO

V času, ko so poročanje po ESRS standardih, upoštevanje ESG kriterijev in prehod na zelene poslovne modele postali del splošne poslovne razgledanosti, Inštitut **IRDO vabi k pridobitvi certifikata Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj (VDOTR)**. Od leta 2016 je ta prestižni naziv pridobilo že več kot 360 strokovnjakov, managerjev in mladih, ki danes sooblikujejo prihodnost v številnih uglednih slovenskih podjetjih in organizacijah.

Zakaj je certifikat VDOTR nujen v vašem življenjepisu?

Družbena odgovornost (DO) in trajnostni razvoj (TR) nista več le modni muhi, temveč orodji za doseganje dolgoročne konkurenčne prednosti in ugleda. Podjetja, ki vlagajo v ta področja, beležijo:

- Večjo produktivnost in inovativnost zaposlenih ter manjši absentizem.
- Lažje pridobivanje kadra in novih poslovnih partnerstev.
- Boljše sodelovanje z lokalno skupnostjo in dobavitelji.

Kompetence in vsebina usposabljanja

Program 1. stopnje IRDO usposabljanja obsega do 15 ur interaktivnega dela, ki vključuje online seminarje, delavnice, ogled video predavanj in pisni izpit. Udeleženci se bodo pod vodstvom

priznanih strokovnjakov, kot so mag. Anita Hrast, ddr. Matjaž Mulej, Miro Mihec in Martina Drakulić, naučili:

- Razumeti ABC trajnostnega razvoja in temeljne ESG pojme.
- Pripraviti politiko in strategijo DO in TR za svojo organizacijo.
- Učinkovito poročati o nefinančnih kazalnikih v skladu z aktualno zakonodajo in standardi (ISO 26000, GRI, ESRS).
- Vzpostaviti aktivno sodelovanje z deležniki.

Aktualni termini v letu 2026

Usposabljanje poteka online preko aplikacije Zoom, na voljo pa so naslednji termini:

- **Individualna izvedba - kadarkoli, po dogovoru!**

Skupinske izvedbe:

- September: 14., 17., 21. in 28. 9. (13:00–15:00).
- November: 9., 16., 23. in 30. 11. (19:00–21:00).

Na voljo sta tudi individualna izvedba kadarkoli med letom in poletni termin (julij/avgust) po dogovoru, lahko tudi interno v vašem podjetju/organizaciji.

Za dodatne informacije in prijave obiščite in/ali pišite: www.irdo.si in info@irdo.si

Kotizacija in posebne ugodnosti

- Redna cena: 550 EUR (z vključenim DDV).
- Člani inštituta IRDO: 440 EUR (20 % popust).
- Mladi (18–29 let), ki niso zaposleni: Brezplačna udeležba (število mest je omejeno).
- Vsak nadaljnji udeleženec iz istega podjetja prejme dodatni 10 % popust.

O inštitutu IRDO

Inštitut IRDO je vodilna slovenska organizacija za razvoj družbene odgovornosti z več kot 20-letno tradicijo. Kot nacionalni partner mreže CSR Europe in podeljevalec nagrad Horus in Adrastos skrbi za mozaik znanja in vrednot v slovenskem prostoru. Ne odlašajte in si zagotovite svoje mesto še danes! Za več informacij in prijave obiščite www.irdo.si ali pišite na info@irdo.si.

PRIDOBITE CERTIFIKAT

Vodja za družbeno odgovornost
in trajnostni razvoj podjetja

Sodelujte v raziskavi ESEM

Vabimo vas, da se pridružite podjetjem iz 38 držav, ki sodelujejo v raziskavi European Social Enterprise Monitor 2026 in skupaj prispevate k oblikovanju odločitev vlad, bank ter podpornih organizacij po Evropi. Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru je Nacionalni akademski partner v raziskavi ESEM - European Social Enterprise Monitor 2026.

👉 Povezava do ankete: <https://www.goodmarket.global/survey/european-social-enterprise-monitor-2026/landing?lang=sl>

Želite ustrežnejšo zakonodajo za vaše poslovanje? Lažji dostop do financiranja? Boljše pogoje pri javnih naročilih? Večje razumevanje vašega družbenega učinka v javnosti? Izpolnjevanje ankete vam bo vzelo le 10–15 minut. Zbrani podatki bodo analizirani na evropski ravni in predstavljeni ključnim. Platforma Good Market, preko katere poteka anketa, vam omogoča, da se po želji vključite v prejetje informacij o priložnostih na področju financiranja, javnih naročil, podpore, certificiranja in raziskav. Vaši podatki ostajajo v vaši lasti – svoj odgovor lahko kadarkoli izbrišete.

IZOBRAŽEVANJA IRDO

1. stopnja: VODJA ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ (VDOTR)

Dodatne informacije najdete [TUKAJ](#)

CERTIFIKAT VODJA ZA
DRUŽBENO ODGOVORNOST IN
TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA

Certifikat "Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj" prinaša temeljno izobraževanje o trajnostnem razvoju in družbeni odgovornosti podjetij. Program zajema razumevanje njenega nastanka, ključnih tem, ter aktualnih dokumentov EU in Slovenije. Osredotoča se na upravljanje trajnostnega razvoja, vključevanje deležnikov, ekonomske, okoljske in družbene vidike načrtovanja ter osnovne ESG pojme.

Poudarja povezavo med osebno in družbeno odgovornostjo ter trajnostnim razvojem, ključna področja družbene odgovornosti podjetja, strateško načrtovanje, poročanje, vzvode Evropske komisije, vpeljavo trajnostnega upravljanja, oceno pomembnosti ter na poročevalske okvirje ESG, ESRS in GRI. Aktivnosti vključujejo elektronski izpit ter podelitev certifikatov na zaključnem srečanju, da bi tako udeleženci celovito pridobili osnovne kompetence na področju družbene odgovornosti in trajnostnosti v poslovnem okolju. **MOŽNA JE TUDI INDIVIDUALNA IZVEDBA**, v Sloveniji in tujini ga ima že več kot 360 oseb!

2. stopnja: STRATEG ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA

Dodatne informacije najdete [TUKAJ](#)

CERTIFIKAT STRATEG ZA
DRUŽBENO ODGOVORNOST IN
TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA

Certifikat "Strateg za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj" ponuja napredno usposabljanje za strokovnjake in vodje, ki želijo pridobiti celovita znanja o družbeni odgovornosti in trajnostnem razvoju ter se osredotočiti na strateško uvajanje teh konceptov v organizacijo. Program omogoča vpogled v najnovejše usmeritve EU in Slovenije, podpira trajnostno transformacijo, predstavlja dobre prakse, omogoča primerjave z

drugimi podjetji ter zagotavlja kompetence za celovito upravljanje družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Usposabljanje je ključno za prilagoditev poslovnih modelov po novih pravilih EU v letu 2026. Zato je namenjeno direktorjem, vodjem in strokovnjakom iz različnih poslovnih funkcij, vodjem projektov, koordinatorjem ESG, komunikacijskim strokovnjakom ter vsem, ki želijo vključiti trajnostno upravljanje v poslovanje. **MOŽNA JE INDIVIDUALNA IZVEDBA, v Sloveniji ga ima že 57 imetnikov!**

3. stopnja: ESRS EXPERT ZA TRAJNOSTNO POROČANJE

Dodatne
informacije najdete
[TUKAJ](#)

Usposabljanje za certifikat "ESRS EXPERT za trajnostno poročanje" na tretji stopnji predstavlja temeljito izobraževanje za strokovnjake, ki želijo osvojiti kompleksna znanja o trajnostnem poročanju v skladu s CSRD in ESRS standardi ter novimi Omnibus paketi. Program omogoča razumevanje ključnih vidikov trajnostnega poročanja, postavljanje KPI-jev na področju ESG ter vzpostavitev integriranega letnega poročila za velika podjetja. Več: www.irdo.si

MOŽNA JE TUDI INDIVIDUALNA IZVEDBA!

Prvi sklop 12 ESRS standardov, sprejet s strani EU julija 2023 (in dopolnitve Omnibus iz leta 2025), postavlja temelje za preglednost in odgovornost podjetij. Usposabljanje poudarja strateški in dinamično-razvojni pristop, opremlja s kompetencami za celovito pripravo poročil ter omogoča udeležencem postati imetnik certifikata ESRS EXPERT v Sloveniji. Pogoji za sodelovanje je uspešno opravljena II. stopnja IRDO certifikata, in/ali predhodno znanje o družbeni odgovornosti in trajnostnem razvoju, ter 70 % udeležba na srečanjih, uspešno opravljanje nalog in pisni izpit. Individualno svetovanje je dodatna ugodnost za udeležence. **Prvih 23 imetnikov tega certifikata znanje že uporablja v praksi, pridružite se jim v letu 2026 tudi vi!**

NAPREDNO

TRAJNOSTNA SUPERVIZIJA

Dodatne informacije
najdete [TUKAJ](#)

IRDO vabi strokovnjake s področja trajnostnosti in družbene odgovornosti k vključitvi v program IRDO Trajnostna supervizija. Redna virtualna srečanja ponujajo priložnost za izmenjavo znanja in izkušenj, iskanje rešitev za izzive pri ESG upravljanju ter spremljanje aktualnih novosti.

Supervizija omogoča strokovni razvoj, podporo pri uvajanju trajnostnih sprememb ter mreženje s priznanimi strokovnjaki. Program je namenjen imetnikom IRDO certifikatov na II. in III. stopnji, ki želijo nadgraditi svoja znanja in povezati teorijo s prakso.

Pridružite se skupnosti, ki že več kot 20 let prispeva k trajnostnemu razvoju in družbeni odgovornosti!

»Najbolj pogumno dejanje je še vedno razmišljati zase. Na glas.«

Coco Chanel

DRUŽBENA ODGOVORNOST V SLOVENIJI IN PO SVETU

Festival nevladnih organizacij LUPA 2026

CNVOS

3. 9. 2026, 10.00-18.00, Prešernov trg Ljubljana

Center nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS) je uradno naznanil začetek priprav na tradicionalni Festival LUPA 2026, osrednji dogodek civilne družbe pri nas. Festival LUPA predstavlja največje in najpomembnejše stičišče nevladnega sektorja v Sloveniji. Vsako leto ponudi edinstveno platformo, kjer lahko društva, zavodi in ustanove širši javnosti v živo predstavijo svoje delo, programe in prizadevanja za skupno dobro. Dogodek ni zgolj promocijske narave, temveč je ključen prostor za mreženje, izmenjavo dobrih praks in krepitev sodelovanja med akterji, ki sooblikujejo bolj vključujočo, trajnostno in solidarno družbo.

Zgodnje odštevanje in najava festivala sta odlična priložnost za vse nevladne organizacije – vključno s tistimi, ki delujejo na področju družbene odgovornosti, okoljevarstva in sociale –, da pravočasno razmislijo o inovativnih načinih predstavitve svojih projektov. CNVOS vabi vse zainteresirane organizacije, da spremljajo uradne objave in se pridružijo dogodku, saj je močna in povezana civilna družba eden temeljnih stebrov odgovorne prihodnosti.

Več informacij o samem dogodku in rokih za prijavo k sodelovanju je na voljo na uradni [spletni strani CNVOS](#).

Krepitev spretnosti in znanj za socialno ekonomijo: od načrta do ukrepanja

DOBA Fakulteta

9. julij 2026, Bruselj in hibridno

Ta evropski dogodek bo združil ključne deležnike iz celotnega ekosistema socialne ekonomije z namenom raziskati, kako lahko razvoj spretnosti in znanj prispeva k bolj vključujoči, trajnostni in konkurenčni prihodnosti. Za več informacij si oglejte priložena konceptna izhodišča in program dogodka.

Kaj lahko pričakujete:

- uvodne nagovore na visoki ravni in politične razprave,

- predstavitev ključnih rezultatov, vključno z okvirom SocioComp in orodji za usposabljanje,
- interaktivne delavnice o poklicnem izobraževanju in usposabljanju, visokem šolstvu ter političnih strategijah,
- priložnosti za mreženje s praktiki, izobraževalci in oblikovalci politik.

Registracija je na voljo [tukaj](#).

Prihodnost dela: mladi med prekarnostjo in dostojnim delom

Dostojno delo

16. september 2026, 9.00-15.30, Four Points by Sheraton Ljubljana Mons

Ob zaključku projekta DD – dostojno delo vas vabijo na zaključno konferenco, ki bo namenjena razmisleku o izzivih prihodnosti dela in položaju mladih na trgu dela.

Datum: sreda, 16. 9. 2026

Ura: 9.00–15.30

Lokacija: Four Points by Sheraton Ljubljana Mons

Število prostih mest je omejeno, zato pohitite s prijavi.

Prijave so možne preko spodnjega obrazca ali [te povezave](#).

Podroben program dogodka bo objavljen naknadno.

13. mednarodna znanstvena konferenca DOBA Poslovne fakultete

DOBA Fakulteta

19. november 2026, online

V času hitrih globalnih sprememb so znanstvene raziskave in prenos znanja v prakso ključnega pomena za stabilen in trajnosten razvoj podjetij ter celotne družbe. DOBA Poslovna fakulteta se tega močno zaveda, zato v letu 2026 organizira že 13. mednarodno znanstveno konferenco, imenovano GLOBEX 2026.

Konferenca predstavlja pomembno platformo za mednarodno in interdisciplinarno izmenjavo idej. Združuje uveljavljene akademike, raziskovalce, študente in predstavnike gospodarstva, ki

skozi raziskovalne prispevke naslavljajo najaktualnejše tematike današnjega časa – od inovativnih poslovnih modelov, digitalne transformacije do trajnostnega vodenja in družbene odgovornosti.

Več informacij o konferenci najdete tukaj: [informacije o konferenci](#).

Javno povabilo: Sofinancirana psihoterapevtska podpora za mlade v Podravju

Insights d.o.o.

Ponudba ob 10. obletnici delovanja

Ob svoji 10. obletnici družba INSIGHTS d.o.o. v sodelovanju z Zavodom Izida Vita mladim omogoča lažji dostop do varnega in strokovnega terapevtskega prostora za soočanje s preobremenjenostjo in stiskami.

Ključne informacije o programu:

- Obseg in stroški: Na voljo je do 20 individualnih srečanj na osebo. Ob sofinanciranju znaša doplačilo udeleženca 20 EUR na srečanje (polna cena je 40 EUR).
- Ciljna skupina: Mladi stari od 18 do 35 let z bivališčem v Podravju. Prednost pri vključitvi imajo ranljive skupine (brezposelni, invalidi, mlade mamice, osebe v stiski).

Izvajanje: Proces strogo zaupno in pod supervizijo vodi Danaja Postružnik, bakalavrea psihoterapevtskih znanosti. Srečanja potekajo v živo (v Podravju) ali na spletu.

Kako se prijaviti? Postopek popolnoma varuje vašo zasebnost. Za prijavo pišite na: e-naslov danaja@insights.si ali natalie@izidavita.si - pošljite zgolj svoje ime, priimek, starost ter kontakt (telefon in e-naslov) s pripisom, da se prijavljate preko razpisa.

Prijave se zbirajo do zapolnitve prostih mest, s srečanji pa je mogoče pričeti takoj.

PSIHOTERAPIJA

10 let podpore. 10 let razumevanja. *10 let ♥*

Sofinanciranje psihoterapevtske podpore za mlade.

Ker verjamemo, da vsak mlad človek zasluži prostor, kjer ga slišijo, razumejo in sprejmejo.

RAZUMEVANJE

RAST

RAVNOVESJE

INSIGHTS
d.o.o.

»Ko imaš občutek, da gre vse narobe, da lezeš proti dnu, se spomni, da se prav na dnu najdejo najlepší zakladi.«

Katjuša Kosovel

JA

KRATKO KRILO NE POMENI JA

Tudi globok dekolte ne. Seksi oblačila še ne pomenijo privolitve v spolno aktivnost. Prav tako pijanost, izzivalen ples, nasmeh ali flirtanje niso povabilo ali dovoljenje. Za vsakršno spolno aktivnost je potrebno jasno soglasje obeh.

SAMO JA POMENI JA.

NAREDI SPLETNI TEČAJ O SOGLASJU:
www.amnesty.si/soglasje

AMNESTY
INTERNATIONAL

Kako s trajnostjo do večje industrijske konkurenčnosti? Odgovore prinaša European Sustainable Industry Summit 2026

Mreža CSR Europe to jesen v Bruslju organizira težko pričakovani European Sustainable Industry Summit 2026. Kot nacionalni partner (NPO) te vodilne evropske mreže Inštitut IRDO svojim članom ekskluzivno omogoča ugodnejšo udeležbo. Preverite, kako lahko vaša organizacija postane del vseevropske razprave o krepitvi industrijske konkurenčnosti in tržne uspešnosti prek uvajanja trajnostnih praks. Za člane naše mreže smo zagotovili kar 50-odstotni popust na zgodnje prijave!

Trajnost kot gonilo industrijske konkurenčnosti

V času, ko so evropska podjetja pod vse večjim pritiskom globalnih trgov in regulatornih zahtev, trajnost ni več le zaveza družbi, temveč ključni dejavnik preživetja in konkurenčnosti. Prav to bo osrednja tema dogodka European Sustainable Industry Summit 2026, ki bo potekal 13. in 14. oktobra 2026 v Bruslju (lokacija: (re)space Airport).

Vrh bo postregel z visoko interaktivnim programom, ki združuje plenarna zasedanja z »učnimi laboratoriji« (Learning Labs) in ekskluzivnimi okroglimi mizami voditeljev (Leadership Roundtables).

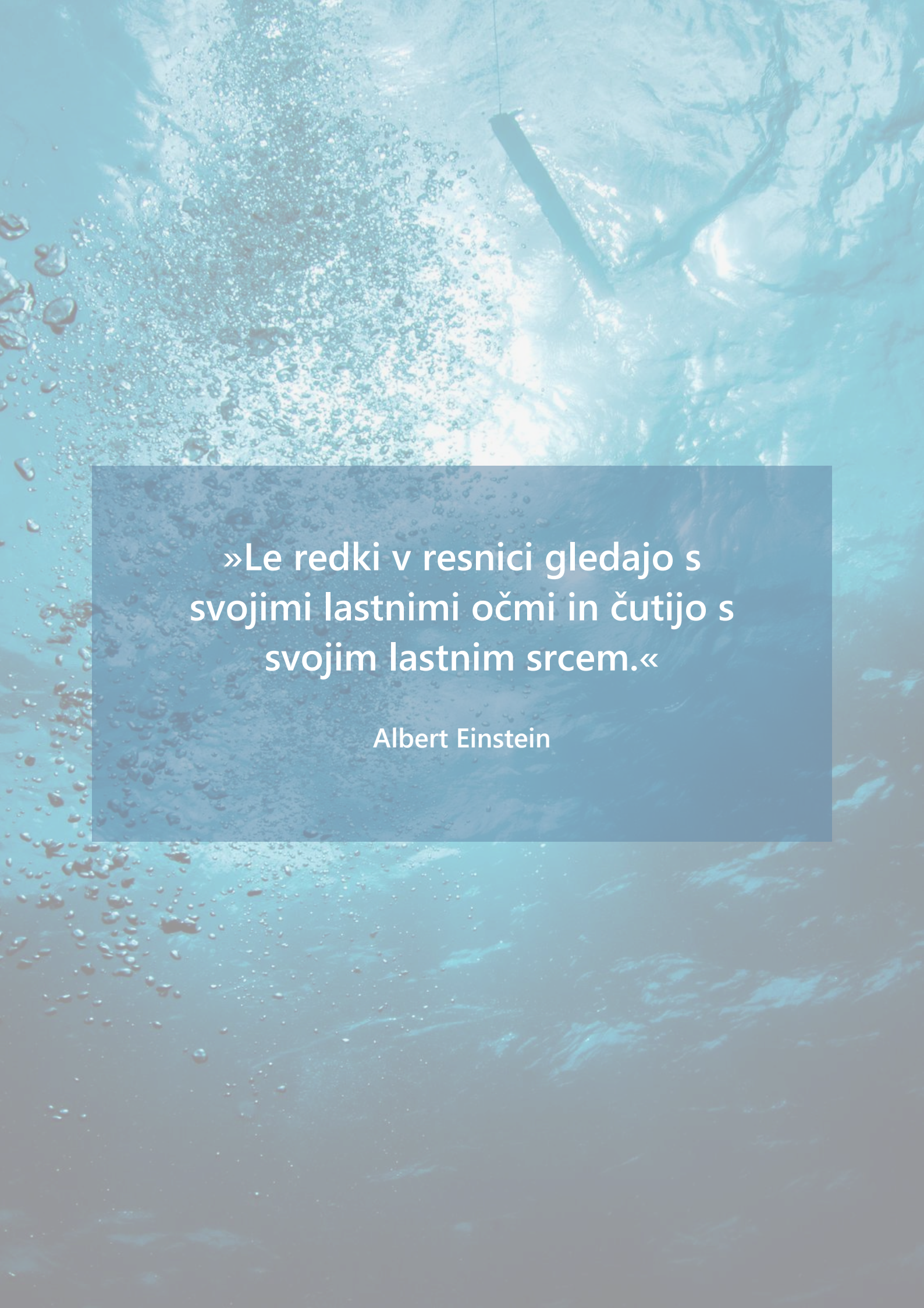
Ekskluzivna ponudba za člane in partnerje Inštituta IRDO

Ker je Inštitut IRDO nacionalna partnerska organizacija (NPO) mreže CSR Europe za Slovenijo, imamo za naše korporativne člane in partnerje zagotovljene prav posebne ugodnosti. Zavedamo se pomena močne slovenske delegacije na evropskem parketu, zato vas vabimo, da izkoristite to priložnost in okrepite svojo vidnost na ravni EU.

Postanite del evropskega pogovora in skupaj z nami dokažite, da je slovensko gospodarstvo pripravljeno na trajnostne izzive prihodnosti.

Več o samem programu, govorcih in lokaciji si lahko preberete na uradni spletni strani dogodka: www.csreurope.org/european-sustainable-industry-summit-2026.

An underwater photograph showing a diver's leg and foot in the upper right quadrant, surrounded by a dense cloud of bubbles rising from the bottom. The water is clear and blue, with light filtering through from above, creating a shimmering effect on the bubbles and the diver's gear.

»Le redki v resnici gledajo s
svojimi lastnimi očmi in čutijo s
svojim lastnim srcem.«

Albert Einstein

RAZPISI, PRILOŽNOSTI, SEMINARJI, KONFERENCE

NOV FINANČNI INSTRUMENT ZA TRAJNOSTNI PREHOD GOSPODARSTVA: OBJAVLJEN ESG VAVČER

Država spodbuja strateško upravljanje s trajnostjo s sofinanciranjem priprave prostovoljnega poročila o trajnostnosti.

S 5. junijem 2026 je začel **nov finančni instrument – ESG vavčer**, ki podjetjem omogoča pridobitev nepovratnih sredstev za pripravo prostovoljnega poročila o trajnostnosti. Gre za pomemben sistemski korak pri podpori gospodarstvu, ki lajša prehod na trajnostne poslovne modele in spodbuja integracijo okoljskih (E), družbenih (S) in upravljavskih (G) kriterijev v samo jedro delovanja organizacij.

Ključni poudarki novega instrumenta:

- **Namen podpore:** Vavčer je zasnovan za sofinanciranje stroškov zunanjih strokovnjakov in svetovalcev, ki podjetju strokovno pomagajo pri zajemu podatkov, analizi bistvenosti in strukturiranju celovitega trajnostnega poročila.
- **Ciljna skupina:** Ukrep primarno nagovarja majhna in srednje velika podjetja (MSP). Čeprav za večino teh podjetij nefinančno poročanje zakonsko še ni obvezno, postaja sistematično zbiranje teh podatkov nujen pogoj za ohranjanje tržne konkurenčnosti in dostop do virov financiranja.
- **Opolnomočenje:** Instrument podjetjem omogoča, da se na strukturiran način seznanijo z uveljavljenimi okviri poročanja in pravočasno prilagodijo svoje procese.

Strateški pomen za podjetja in odpornost dobavnih verig

Priprava trajnostnega poročila je danes daleč od zgolj komunikacijskega orodja; postala je temeljni element strateškega managementa. Podjetja so soočena z vse večjimi zahtevami po transparentnosti v vrednostnih verigah. Še posebej v luči nedavnih evropskih zakonodajnih premikov, kot je uveljavljanje Direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti (CSDDD), so tudi manjša podjetja – v vlogi dobaviteljev velikim korporacijam – primorana dokazovati svojo družbeno in okoljsko odgovornost.

Prostovoljno poročanje organizacijam prinaša večplastne koristi.

Omogoča jim pravočasno identifikacijo tveganj, optimizacijo upravljanja z viri, inoviranje procesov in krepitev organizacijske odpornosti. ESG vavčer tako predstavlja odlično priložnost za proaktivna podjetja, da svoje trajnostno ukrepanje strokovno ovrednotijo in formalizirajo, še preden tovrstno poročanje zanje postane stroga regulatorna obveza ali izločitveni kriterij s strani večjih poslovnih partnerjev.

Več informacij lahko najdete [tukaj](#).

IRDO članstvo

POSTANITE ČLANI!

V Evropi je trend, da se odgovorna podjetja in organizacije odločajo za članstvo v organizacijah, ki krepijo družbeno odgovornost. Na ta način pridobijo večji ugled, lojalnost kupcev, večjo motiviranost zaposlenih za delo, boljša sodelovanja s skupnostjo in drugimi poslovnimi partnerji. S tem povečujejo svojo konkurenčnost, svoj socialni in poslovni kapital ter inovativnost.

Člani inštituta IRDO so podjetja, ustanove, organizacije in posamezniki. Združujemo se v Svet članov, ki podpira delo inštituta in podaja razvojne usmeritve. Izmenjujemo znanja z različnih strokovnih in poslovnih področij, osveščamo o pomenu družbene odgovornosti ter povezujemo gospodarske, socialne in druge interesne partnerje z namenom izvajanja in ustvarjanja projektov za več družbene odgovornosti v Sloveniji in v tujini.

Občasno organiziramo srečanje članov inštituta, člani pa so vabljeni tudi na druge dogodke inštituta in njegovih partnerjev. V inštitutu IRDO od leta 2008 združujemo več kot 100 članov ter partnerskih organizacij.

Med njimi so tako velika, kot majhna in srednje velika podjetja, ustanove, zavodi, organizacije in številni znanstveniki, strokovnjaki, raziskovalci, zaposleni, študentje, upokojeanci...

Med kolektivnimi člani so podjetja in organizacije, na srečanjih sodelujejo člani vodstva ali posameznih strokovnih področij, člani uprav ter predsedniki večjih slovenskih podjetij, organizacij in ustanov. Člani posamezniki so: študenti, raziskovalci, znanstveniki, strokovnjaki in vsi, ki se zavedajo pomena družbene odgovornosti in jo zato sorazvijajo.

V inštitut IRDO se lahko kadarkoli včlanijo pravne osebe iz gospodarstva in negospodarstva (kolektivno članstvo) in posamezniki (individualno članstvo), ki podpišejo pristopno izjavo oz. dogovor o kolektivnem članstvu ter spoštujejo pravila inštituta. Več o članstvu v IRDO inštitutu najdete [tukaj](#).

Inštitut IRDO je nacionalna partnerska organizacija evropske mreže CSR Europe, preko katere naše člane dodatno informiramo o novostih na tem področju v svetu. Več: www.csreurope.org

IRDO

Inštitut za razvoj
družbene odgovornosti

LAHKO GOZDNA DEMOKRACIJA SPREMENI SVET?

mag. Anita Hrast, Politika ali kako so živali izbrale predsednika

Izšla je nova pravljica mag. Anite Hrast za odrasle in otroke z naslovom **POLITIKA ali kako so živali izbrale predsednika, ki skozi prisposodbo živalskega sveta raziskuje temelje demokracije, volitev in vodenja družbe.**

Kaj bi se zgodilo, če bi se živali v gozdu odločile, da lev ne sme biti več avtomatsko kralj?

To vprašanje je izhodišče nove knjige avtorice Anite Hrast, ki jo je z ilustracijami obogatil Fedja Šičarov.

Knjiga, ki je izšla pri založbi Nabium v zbirki Srečna vas, ponuja inovativen pogled na politično ureditev, namenjen vsem, ki želijo spremeniti sebe in svet na bolje.

O zgodbi: Od ideje do parlamenta

Zgodba se začne z idejo modre kače, ki predlaga demokratične volitve, na katerih bi lahko kandidirala katera koli žival – od največjega medveda do najmanjšega črva.

Bralci skozi pripoved spremljajo celoten proces nastajanja države:

- Ustanavljanje prvih političnih strank in iskanje kandidatov.
- Potek predvolilne kampanje in samih volitev.
- Oblikovanje parlamenta, izbiro predsednika vlade in imenovanje ministrov.
- Proces sprejemanja zakonov in soočanje s posledicami, ko teh zakonov naenkrat nastane preveč.

Več kot le knjiga: Interaktivnost in ustvarjalnost

Knjiga presega klasične okvirje branja in vključuje močno interaktivno noto, ki spodbuja kritično razmišljanje:

- Pobarvanka: Ker politika nikoli ni zgolj črno-bela, so ilustracije zasnovane tako, da jih bralci lahko sami pobarvajo in zgodbi dodajo svoj osebni, ustvarjalni pečat.
- Igra vlog: Dodano je povabilo in navodila, kako se lahko politiko s pomočjo plišastih igrač igrate skupaj z otroki v domačem okolju.
- Pisanje programa: Za tiste najbolj ambiciozne knjiga vsebuje celo praktična navodila, kako zasnovati in spisati svoj prvi politični program.

Osebna izkaznica knjige in informacije za nakup

- Naslov: Politika ali kako so živali izbrale predsednika
- Avtorica: Anita Hrast
- Ilustrator: Fedja Šičarov
- Založba: Nabium d.o.o., Ljubljana (2025)
- Zbirka: Srečna vas
- Obseg in format: 34 strani, mehka vezava (16,5 x 23,2 cm)
- ISBN: 978-961-07-2935-8 (COBISS.SI-ID: 252856067)
- Cena: 16,00 EUR

Kako do svojega izvoda? Knjiga je na voljo za spletni nakup preko portala Galarna.si. Za neposreden nakup, večja naročila ali dodatne informacije o delu se lahko obrnete neposredno na založbo preko e-pošte: info@nabium.si ali pokličete na 031 344 883 (Nabium d.o.o., Cesta 13. julija 65a, Ljubljana - Dobrunje).

POLITIKA**ali kako so živali v gozdu izbrale predsednika**

Igrajte se politiko tudi vi – še prej pa preberite pravljico!

“Nekega dne pa se je spomnila modra kača, da bi bilo pametno, da lev ni vedno kralj živali. V gozdu bi lahko glasovali, kdo bo kralj živali. Ali bolje, da bi demokratično izbrali predsednika izmed vseh živali, ne glede na to ali je majhna ali velika. Tako bi tudi črv lahko bil predsednik živali, če bi hotel in če bi se drugi strinjali s tem.”

V tej pravljici z naslovom POLITIKA ali kako so živali izbrale predsednika boste spoznali, kako so v gozdu ustanovili prve stranke, kako so potekale volitve, kdo je bil predsednik/ca katere stranke in kdo predsednik/ca parlamenta.

Spoznali boste ministre/ice in predsednik/co vlade. Spoznali boste, kako so sprejemali zakone in kaj se je zgodilo, ko je bilo zakonov preveč.

Na koncu pravljice sledi povabilo, kako se lahko politiko igrate s plištastimi igračkami s svojimi otroki tudi doma. Za tiste, ki bi želeli spisati svoj prvi politični program, pa so priložena navodila, kako to storiti. Ker politika ni črno-bela, lahko pravljico sami pobarvate, kot jo želite in ji tako dodate vaš ustvarjalen pečat.

Ta pravljica je namenjena vsem, ki želite spremeniti sebe in svet na bolje. Napisala jo je Anita Hrast, likovno opremil pa Fedja Šičarov. Izšla je pri Nabium d.o.o., leta 2025 v zbirki Srečna vas.

IRDO članstvo

ZAKAJ POSTATI ČLAN?

Inštitut IRDO svojim članom omogoča naslednje pravice in ugodnosti:

- sodelovanje pri oblikovanju programa dela in razvoja inštituta,
- promocija člana in njegovih projektov na spletnih straneh, na konferencah ter v izbranih strokovnih in drugih publikacijah inštituta,
- sodelovanje na panožnih in tematskih razpravah v povezavi z družbeno odgovornostjo, ki omogočajo izmenjavo izkušenj članov inštituta,
- brezplačen dostop do primerov dobre prakse s področja družbene odgovornosti,
- brezplačna udeležba na srečanju članov inštituta,
- brezplačna udeležba na IRDO trajnostni superviziji (za imetnike IRDO certifikatov na 2. in 3. stopnji usposabljanj),
- brezplačno prejemanje e-novic inštituta (e-informacije o aktivnostih članov inštituta, aktualnih dogodkih v Sloveniji in tujini, poročanje o aktualnih temah...),
- brezplačen dostop do virov informacij na portalu inštituta IRDO (informacijski portal za člane, partnerje in javnost z aktualnimi informacijami, povezavami, primeri dobre prakse, novicami članov in drugimi novostmi),
- s svojimi pobudami in predlogi lahko aktivno sodeluje pri načrtovanju dejavnosti Inštituta,
- seznanjen je z rezultati raziskav, ki jih je sofinanciral s članarino,
- dodatni popusti pri uporabi storitev in izdelkov inštituta (praviloma 20% popust na svetovanje, izobraževanje, založništvo, oglaševanje, raziskave, projekte).

Prispevajte 1 % dohodnine inštitutu IRDO za delo z mladimi in sodelujte v aktivnostih inštituta IRDO.

Namenite inštitutu IRDO 1 % dohodnine za delo z mladimi v javnem interesu pri IRDO in za razvoj družbene odgovornosti. Več:

- <https://www.irdo.si/namenite-1-dohodnine-za-razvoj-mladih-in-druzbene-odgovornosti-ter-trajnostnega-razvoja/>
- https://edavki.durs.si/EdavkiPortal/openportal/CommonPages/Opdynp/PageD.aspx?category=namenitev_dela_dohodnine_fo

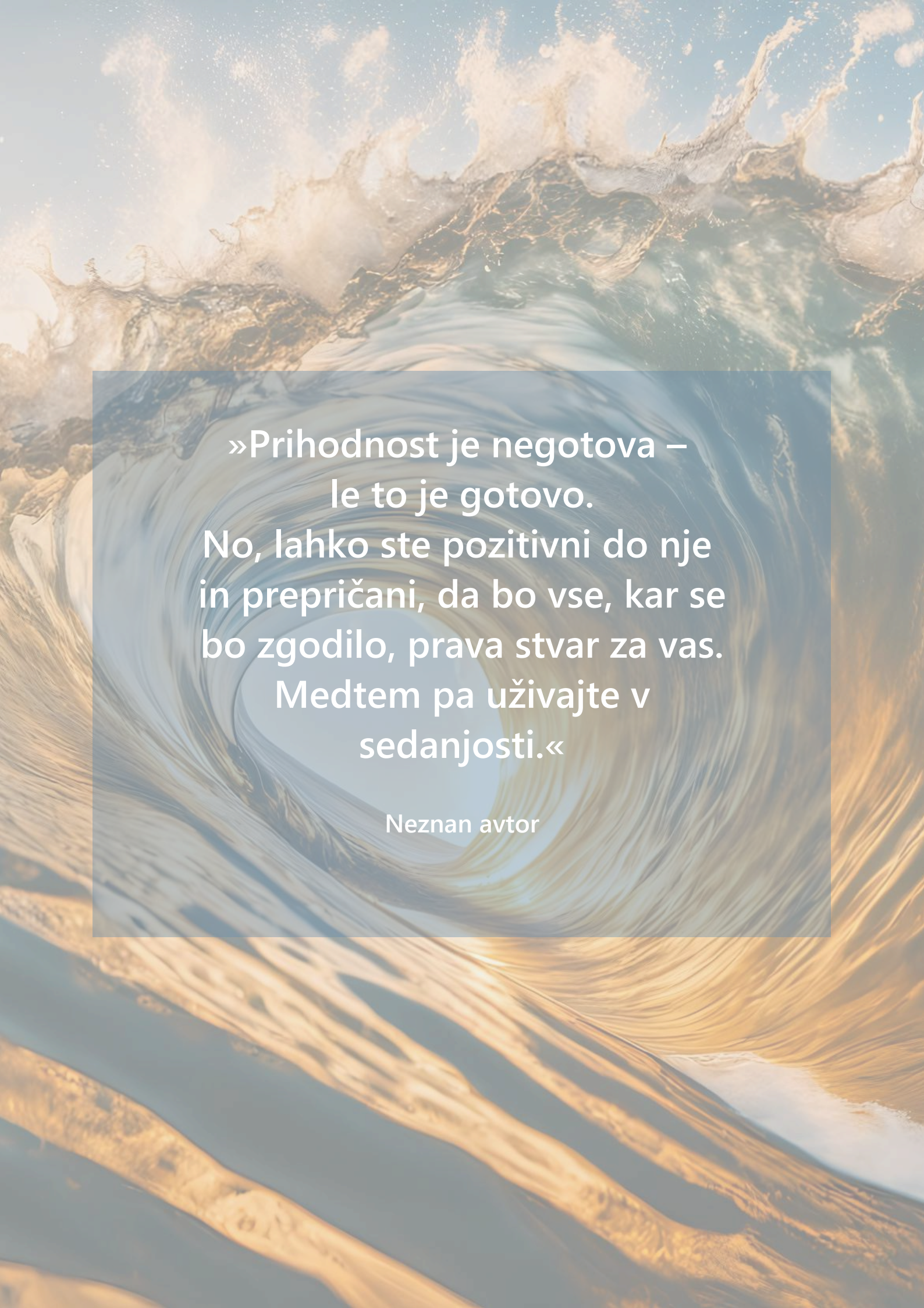
ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije:

IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti;

Davčna številka: SI46107657,

Odstotek (%): 1 % (ali manj, če nameravate 1 % razdeliti tudi med druge upravičence)

Prosimo vas, da bi izjavo oddali čimprej. Iskrena hvala za vašo pomoč in podporo.

»Prihodnost je negotova –
le to je gotovo.
No, lahko ste pozitivni do nje
in prepričani, da bo vse, kar se
bo zgodilo, prava stvar za vas.
Medtem pa uživajte v
sedanjosti.«

Neznan avtor

IRDO

MOZAIK

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja, vrednot in sodelovanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja. Po svojih močeh se povežimo pri iskanju rešitev in njihovem udejanjanju ter tako prispevajmo k trajnostnemu razvoju.

K DRUŽBENI

ODGOVORNOSTI LAHKO

POMEMBNO PRISPEVATE

TUDI VI. SODELUJTE Z NAMI,

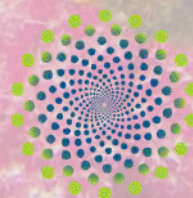
POSTANITE NAŠI ČLANI!

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
Cesta 13. julija 65 A, 1261 Ljubljana – Dobrunje
Slovenija

Tel.: 031 344 883

E-pošta: info@irdo.si

Spletno mesto: www.irdo.si

IRDO

Inštitut za razvoj
družbene odgovornosti